
gemeente
Tynaarlo

Nota zienswijzen coördinatie­regeling bouw
supermarkt aan de Borchsingel in
Eelderwolde.

Voorlopig vastgesteld door burgemeester en
wethouders op 12 maart 2019.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
Reacties van overheden.....	4
Zienswijzen.....	5
Samenvatting wijzigingen n.a.v. bespreking zienswijzen.....	92
Ambtshalve wijzigingen bestemmingsplan en overige besluiten	93
Bijlagen.....	94

1 Inleiding

De gemeenteraad heeft op 14 juni 2016 besloten om de coördinatie-regeling van artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing te verklaren op het project “bouw supermarkt Ter Borch” aan de Borchsingel te Eelderwolde. De gemeenteraad heeft op 4 december 2017 de Notitie inspraak en overleg vastgesteld en burgemeester en wethouders uitgenodigd om het bestemmingsplan in ontwerp voor de vaststelling ter inzage te leggen. Dit in combinatie met het ontwerp van de omgevingsvergunning en de daarbij behorende besluiten.

Gecoördineerde besluiten.

In overeenstemming met de intentie van de gemeenteraad om alle voor de bouw van de supermarkt benodigde besluiten gecoördineerd voor te bereiden en vast te stellen zijn de volgende documenten vanaf 22 juni 2018 tot en met 2 augustus 2018 voor eenieder ter inzage gelegd.

- a. Het bestemmingsplan “supermarkt Ter Borch Eelderwolde” (NL.IMRO.1730.BPSupermarktTBEW-0301);
- b. De omgevingsvergunning, onderdelen “bouwen van een bouwwerk” en “vellen of doen vellen van houtopstand”;
- c. De acceptatie van de melding “brandveilig gebruik”;
- d. Het besluit tot vaststelling van maatwerkvoorschriften voor het vertrekken van vrachtauto's richting de Borchsingel en de melding krachtens het Activiteitenbesluit milieubeheer;
- e. Het m.e.r.-beoordelingsbesluit en de aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling stedelijke ontwikkeling entreegebied Ter Borch;
- f. Het besluit inzake inzameling van glas en textiel in de wijk Ter Borch als bedoeld in artikel 4 onder e en f van het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening 2014;
- g. Het besluit tot toekenning van het nummer Borchsingel 25 te Eelderwolde aan het nieuwe verblijfsobject;
- i. Het Beeldkwaliteitsplan Supermarkt Borchsingel Eelderwolde;
- j. Het plan tot aanpassing van de Borchsingel.

De kennisgeving van terinzagelegging is op 20 juni 2018 geplaatst in de Staatscourant en het Gemeenteblad. De kennisgeving is ook toegezonden aan de volgende overlegpartners: provincie Drenthe, waterschap Noorderzijlvest, Gasunie, Veiligheidsregio Noord- en Midden-Drenthe, burgemeester en wethouders van Groningen en het omgevingsmanagement van de Rijksoverheid.

Digitaal waren de documenten in te zien op www.ruimtelijkeplannen.nl. Personen en instellingen die eerder op het voorontwerp hebben gereageerd, hebben wij de kennisgeving van de terinzagelegging toegezonden. Gedurende de termijn van terinzagelegging kon eenieder zowel schriftelijk als mondeling een zienswijze indienen. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt. In hoofdstuk 2 behandelen wij de opmerkingen van overheden en de ingediende zienswijzen. In hoofdstuk 3 geven wij een samenvatting van de wijzigingen naar aanleiding van de bespreking van de zienswijzen. In hoofdstuk 4 tenslotte geven wij een samenvatting van de ambtshalve wijzigingen in het bestemmingsplan en de overige besluiten.

Uitbreiding coördinatiebesluit d.d. 14 juni 2016.

De besluiten genoemd onder c, d, f en g worden normaliter pas genomen na de ingebruikname van het gebouw en zijn daarom niet in het raadsbesluit d.d. 14 juni 2016 opgenomen. Wij stellen de gemeenteraad daarom voor om het coördinatiebesluit met terugwerkende kracht tot 20 juni 2018 uit te breiden met de besluiten c, d, f en g, die met het bestemmingsplan in ontwerp ter inzage zijn gelegd. Daardoor kunnen die besluiten mee in de eventuele beroepsprocedure bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State en hoeft ten aanzien van die besluiten niet eerst beroep bij de rechtbank te worden ingesteld.

Beeldkwaliteitsplan.

Wij hebben voor de supermarkt het onder i genoemde beeldkwaliteitsplan (BKP) gemaakt en in ontwerp gedurende zes weken ter inzage gelegd. Daarmee kan geen onduidelijkheid meer bestaan welk welstandsregime op het bouwplan van toepassing is. Het bouwplan is goedgekeurd door het welstandstoezicht. Aangezien tegen een beeldkwaliteitsplan geen beroep kan worden ingesteld hoeft dat besluit niet met terugwerkende kracht te worden opgenomen in het coördinatiebesluit.

Aanleg gedeelte fietspad ten noorden van de supermarkt.

De aanpassing van de Borchsingel genoemd onder j is in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan en is opgenomen binnen de begrenzing van het bestemmingsplan voor de supermarkt. Daarvoor is noch op grond van het geldende bestemmingsplan noch op grond van het toekomstige bestemmingsplan een omgevingsvergunning vereist. Na de tervisielegging van de ontwerpbesluiten is gebleken dat voor het gedeelte fietspad ten noorden van de supermarkt binnen de dubbelbestemming

“Leiding – Gas”, wel een omgevingsvergunning, onderdeel “uitvoering van een werk of werkzaamheden” vereist is. Daarvoor wordt een afzonderlijke omgevingsvergunning verleend buiten de coördinatieregeling om. Zie daarvoor wijzigingsvoorstel nummer 11.

Omgevingsvergunning, onderdeel “vellen of doen vellen van houtopstand”.

Deze omgevingsvergunning wordt gewijzigd verleend en geldt niet meer voor de Gewone esdoorn en de Rode beuk die inmiddels wegens gevaar voor de volksgezondheid zijn gekapt. Zie wijzigingsvoorstel nummer 6.

2 I. Reacties van overheden.

Gedeputeerde staten van Drenthe per brief van 20 juli 2018, ingekomen op 23 juli 2018.

“Volgens kennisgeving van 20 juni 2018 ligt als gevolg van artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening met ingang van 22 juni 2018 gedurende zes weken voor eenieder ter inzage het ontwerpbesluit met bijbehorende stukken tot vaststelling van het bestemmingsplan “Supermarkt Ter Borch Eelderwolde”. De kennisgeving is als gevolg van lid 1 sub b van voormeld artikel gelijktijdig met die plaatsing langs elektronische weg toegezonden aan de betreffende diensten van rijk en provincie.

In de door provinciale staten op 2 juni 2014 vastgestelde Omgevingsvisie Drenthe is proactief aangegeven welke onderdelen van het ruimtelijk beleid van de provincie van provinciaal belang worden geacht.

Op 19 juni 2017 is in het kader van het vooroverleg, zoals bedoeld in artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening, door ons advies uitgebracht over het voorontwerpbestemmingsplan. In onze reactie is aangegeven dat er geen provinciaal belang in het plan is opgenomen.

Indien het ontwerpbestemmingsplan ongewijzigd wordt vastgesteld, mag u ervan uitgaan dat wij geen reactieve aanwijzing zullen geven”.

Reactie.

Wij hebben met instemming kennisgenomen van de positieve reactie van gedeputeerde staten.

Waterschap Noorderzijlvest bij brief van 22 juni 2018, ingekomen op 22 juni 2018.

“Een zienswijze vanuit het waterschap is niet aan de orde. Ons advies is verwerkt in het ontwerp en de vereiste watervergunning is zelfs al verleend”.

Reactie.

Wij hebben met instemming kennisgenomen van de positieve reactie van het waterschap.

Van Gasunie, de Veiligheidsregio Noord- en Midden-Drenthe, burgemeester en wethouders van Groningen en het Omgevingsmanagement van de Rijksoverheid is geen reactie ontvangen.

De ontvangen overlegreacties zijn in de raadsportefeuille ter inzage gelegd.

II. Zienswijzen.

A. Procedureel.

De ingediende zienswijzen hebben wij in drie categorieën ingedeeld.

- Steunbetuigingen aan de komst van de supermarkt (zienswijzen van de personen genoemd onder 1 tot en met 18 en 25);
- Neutrale zienswijzen (zienswijzen van de instellingen genoemd onder 19 en 20);
- Zienswijzen tegen de komst van de supermarkt (zienswijzen van de personen genoemd onder 21 tot en met 24 en 26 tot en met 105).

Als vanuit één huishouden door meerdere personen persoonlijk reacties zijn ingediend dan zijn die als één reactie beschouwd. Hetzelfde geldt voor personen die tijdens de tervisielegging meerdere persoonlijke reacties hebben ingediend. Het aantal reacties per huishouden varieert van 1 tot 4. In overeenstemming met de Wet bescherming persoonsgegevens worden de namen en adressen van particuliere personen die een zienswijze hebben ingediend niet genoemd in deze nota. Van personen die beroepshalve een zienswijze hebben ingediend wel. De lijst met indieners van zienswijzen genummerd 1 tot en met 105 is in de raadsportefeuille ter inzage gelegd.

Met uitzondering van zienswijze van de persoon genoemd onder **18** zijn alle zienswijzen tijdig ingediend.

B. Inhoudelijk.

I. Steunbetuigingen aan de komst van de supermarkt.

Door de persoon genoemd onder **1** zijn de volgende zienswijzen ingediend:

1. *Er is veel behoefte aan voorzieningen in de wijk. Huizen verkopen zelfs beter doordat er zicht is op een supermarkt in de wijk;*
2. *Geen supermarkt in deze wijk is onacceptabel;*
3. *Vooral jongeren maken meer kans op werk in de buurt; door het grote aanbod werkzoekende jongeren in de gemeente Groningen is dit een ideale kans om meer jongeren aan het werk te krijgen.*
4. *Ik vind het erg prettig om met de fiets de boodschappen te kunnen doen. Nu ben ik verplicht om iedere keer met de auto te gaan. Het spaart enorm veel autoritjes uit; dit is een positieve bijdrage aan een gezond milieu;*
5. *Bij de laatste gemeenteraadsverkiezing heb ik gestemd op de partij die de supermarkt voorrang gaf. Deze is in de wijk ook de grootste gebleken. Je kan deze stemmen niet wegcijferen en hieraan zal gehoor gegeven moeten worden;*
6. *In het verleden is een enquête gehouden onder voornamelijk de tegenstanders van de supermarkt; daardoor werd in de pers geschreven dat de hele wijk tegen is. Dat is pertinent niet waar. De enquête wordt te pas en te onpas misbruikt;*
7. *Voorstanders zien het nut niet van het indienen van een positieve zienswijze. Een vaak gehoorde opmerking is: "De raad heeft inmiddels besloten dat er een supermarkt komt; waarom zou ik dat dan moeten ondersteunen door het indienen van een zienswijze"? Persoonlijk word ik soms aangevallen door de groep tegenstanders "Stop Tynaarlo". Dit is onprofessioneel en totaal niet te accepteren. De voorstanders zullen minder lawaai produceren dan de tegenstanders. Ik wijs graag op het gezegde: "Wie zwijgt stemt toe". Tel alle gezinnen bij elkaar op, haal daar de tegenstanders vanaf en dan heb je het aantal gezinnen die óf voor zijn óf het niet uitmaakt. Tevens wordt mij de gelegenheid ontnomen om te reageren op de Facebookpagina van "STOP Tynaarlo". Mijn toegang is geblokkeerd door de beheerder van die pagina;*
8. *De ligging is ideaal op een prima plek! Het ligt centraal in de wijk en is voor eenieder goed met de fiets te bereiken;*
9. *Er zijn al heel veel kosten gemaakt voor het realiseren van deze prachtige supermarkt. Ik adviseer dan ook de gemaakte kosten bij het niet doorgaan van de supermarkt te verhalen op de personen die jullie gedwongen hebben deze kosten te maken. De gemeenteraad heeft immers al toestemming gegeven voor de realisatie van de supermarkt;*
10. *De verkeersveiligheid mag absoluut niet vergeten worden. Maar als hier goed over nagedacht wordt ga ik ervan uit dat hiervoor een goede weloverwogen oplossing komt.*

Door de personen genoemd onder **1a tot en met 17** zijn de volgende zienswijzen ingediend.

11. *"Wij wonen hier fijn in Ter Borch, we missen alleen een supermarkt" is een veelgehoorde opmerking hier in de buurt. Wij zijn absoluut voorstander van een supermarkt in onze mooie wijk. U hoort deze opinie misschien niet vaak omdat mensen nu eenmaal geen actiegroep gaan oprichten als de gemeente iets doet waar zij het 100% mee eens zijn. U hoort wel veel van de goed georganiseerde*

tegenstanders. De tegenstand lijkt met name te komen van de groep direct omwonenden. Maar een door de bewonersvereniging georganiseerde enquête die vooral is ingevuld door de tegenstanders en de vele door "Stop Tynaarlo" geregelde kranten- en internetberichten zijn geen valide weergave hoe de wijk er echt over denkt;

12. *Op dit moment is de dichtstbijzijnde behoorlijke supermarkt niet echt op fietsafstand. Vanuit de Rietwijk is dat namelijk óf de AH in Paterswolde óf de AH in Hoogkerk (beiden 5,2 km enkele reis met de auto). De AH Hoornse Meer (2,1 km) voldoet voor wat kleine boodschappen, maar heeft een beperkt assortiment. Een en ander maakt dat toch met enige regelmaat de auto wordt gepakt. We leven in een tijd waarin we onze wereld leefbaar willen houden, voor nu en de in de toekomst. Duurzaam betekent niet alleen zonnepanelen, isoleren e.d., maar ook proberen het aantal autokilometers beperkt te houden en mensen stimuleren hun dagelijkse zaken zoveel mogelijk op de fiets te doen. Juist dit pleit voor het bouwen van een supermarkt in Ter Borch. Plaats voorzieningen dicht bij waar mensen wonen en zorg ervoor dat het verkeer tussen die woonkernen beperkt blijft zodat de wegen en de natuur daartussen rustiger zijn;*
13. *Ook vanuit sociaal oogpunt vinden wij een supermarkt belangrijk. De wijk is behoorlijk gevarieerd qua bewoners, maar er lijkt wel een vrij grote groep tweeverdieners met kinderen te zijn. Gezinnen waar een of beide ouders een baan hebben die niet dichtbij huis is, waarbij er weinig tijd is om de boodschappen te doen (meestal één keer in de week). Maar als we 15 of 20 jaar verder zijn? Als mensen ouder zijn is het fijn om meer voorzieningen te hebben. Een supermarkt is ook een plek waar je je burens tegenkomt (die nu naar de AH in Paterswolde, Hoornse Meer of Hoogkerk gaan, naar de Jumbo aan het Overwinningsplein in Groningen of Eelde, of naar de Poiesz in Hoogkerk). En de plek waar jouw tieners een bijbaantje kunnen krijgen en de supermarkt die jouw wijkactiviteiten kan sponsoren. Waar je op zaterdag even lekker verse broodjes kunt halen en waar je pakketjes kunt ophalen zodat je niet hoeft te zoeken bij welke burens ze nu weer terecht gekomen zijn. En dat geldt niet alleen voor Ter Borch, maar ook voor de bewoners van de wijken Piccardthof, Hoornse Meer en Hoornse Park;*
14. *Een belangrijk punt dat steeds wordt genoemd is de verkeerssituatie. Elke inwoner van Ter Borch zal het ermee eens zijn dat daar goed op gelet moet worden. Echter eenieder die in de buurt van een supermarkt heeft gewoond weet dat de drukste tijden van een supermarkt 's-middags tussen 17.00 en 18.30 en de zaterdag en de zondag zijn. Dat zijn precies de tijden dat de scholen niet open zijn. Hierdoor "bijten" de drukke tijden rondom de scholen en de supermarkt elkaar niet. Het is zelfs zo dat de drukste tijd rondom de scholen de rustigste tijd is voor de supermarkt (tussen 08.00 en 9.00 uur). De nieuwe parkeerplaats bij de supermarkt kan juiste helpen om de drukke situatie te verbeteren. Immers een van de grootste problemen nu is het gebrek aan parkeerplaatsen. Wij zien de plannen voor de verbetering van de verkeerssituatie rondom de school als een positief punt met de komst van een fietspad aan de overzijde en het doortrekken van de middenberm;*
15. *Het wordt hoog tijd dat er nu eens een beslissing wordt genomen over de supermarkt. Deze kwestie verdeelt de wijk en niet op een positieve manier. Via WhatsApp en internet worden mensen met een andere mening aangevallen en beschimpt. Dat is slecht voor de sfeer in de wijk en dat verbindt de mensen hier in de wijk niet. Een nieuwe bewoners enquête lijkt ons niet noodzakelijk en eerder een vertragsactie. Immers de verkiezingsuitslag geeft ook al wat te kennen over deze kwestie (aangezien men is opgeroepen om te stemmen met de supermarkt in het achterhoofd). De gemeenteraad wordt opgeroepen om zo snel mogelijk een beslissing te nemen en daarbij rekening te houden met de grote groep mensen die wél graag een supermarkt in Ter Borch zien. Zodat we elkaar in deze wijk echt in de supermarkt tegenkomen in plaats van elkaar op internet aan te vallen.*

Door de persoon genoemd onder **18** is de volgende zienswijze ingediend.

16. *Er is al lange tijd commotie over de vestiging van een supermarkt in de wijk Ter Borch. We hebben het gevoel dat de supermarkt door een klein aantal belanghebbenden/omwonenden wordt tegengehouden. Nu schijnt er via de bewonersvereniging een enquête te zijn rondgegaan, waarvan wij hoorden dat die vóór 2 augustus 2018 moet worden ingevuld. Wij hopen dat raadpleging van burgers in de gemeente Tynaarlo niet via een bewonersvereniging of via WhatsApp verloopt. Dat lijkt ons niet de juiste weg om tot democratische besluitvorming te komen. We zouden graag alsnog de gelegenheid willen krijgen om onze mening te geven over de vestiging van een supermarkt, waar wij overigens voorstander van zijn. De wijk wordt groter en groter en wij hebben de indruk dat nieuwe inwoners onvoldoende zijn geraadpleegd. Een wijk van deze grootte verdient een supermarkt, waarbij de verkeersveiligheid uiteraard niet uit het oog moet worden verloren.*

Door de persoon genoemd onder **25** is de volgende zienswijze ingediend.

17. *Zonder grote supermarkt in Ter Borch ben ik haast verplicht om met de auto de grote boodschappen te doen en verder te rijden dan nodig is; dat gaat gepaard met tijdsverlies, meer*

verkeersbewegingen en onnodige vervuiling. De opening van een winkel in Ter Borch heeft een positief milieueffect omdat er algemeen gezien minder verkeersbewegingen zullen zijn, doordat buurtbewoners lopend of op de fiets hun boodschappen kunnen doen, passerende automobilisten op weg van werk naar huis zonder omweg boodschappen kunnen doen en buurtbewoners en anderen minder ver hoeven te rijden tot een grote supermarkt wordt bereikt. De afstand tussen de wijk Ter Borch en bijvoorbeeld de Albert Heijn in Paterswolde is iets meer dan vier kilometer. Voor alle bewoners die op minder dan de helft van deze afstand wonen is het, als alle overige factoren gelijk blijven, voordeliger om de boodschappen bij de winkel in Ter Borch te halen. Ook de Hoofdweg in Paterswolde wordt zo meer ontlast. Conclusie is dat de realisering van een grote winkel in Ter Borch leidt tot minder autoverkeer en een algemeen positief milieueffect heeft. Dit positief effect gaat overigens niet op bij de komst van een 'kleine' supermarkt, omdat dan alsnog ontbrekende boodschappen van verder weg moeten worden gehaald;

18. De komst van een supermarkt leidt tot positieve maatschappelijke effecten; de leefbaarheid stijgt. In een wijk zo groot als Ter Borch dienen basisvoorzieningen aanwezig te zijn. Gelukkig is er al een aantal voorzieningen zoals een basisschool, kinderopvang en huisarts. Een grote winkel ontbreekt echter nog. Een winkel leidt tot meer levendigheid, interactie tussen bewoners en veiligheid in de wijk. De wijk wordt daarmee gezelliger;
19. Een groot deel van de bewoners van Eelderwolde is voorstander van de komst van een supermarkt. Echte tegenstanders zijn er nauwelijks, wel is er veel weerstand tegen meer verkeer. Het zou goed kunnen dat u meer reacties van tegenstanders dan voorstanders op dit bestemmingsplan ontvangt. Dit zegt echter niets over de mate van verdeeldheid in de wijk, maar meer over de mate van georganiseerdheid van de partijen. De tegenstanders van de komst van een supermarkt zijn goed georganiseerd en kapitaalkrchtig (gezien het feit dat ze een advocaat kunnen bekostigen, een advertentie in een lokale krant kunnen betalen en posters/banners verspreiden). Het 'lawaaï' (niet denigrerend bedoeld) dat ze maken is ideaal voor de sociale media en lokale kranten om bezoekers/lezers te trekken. Daarmee zou de indruk kunnen ontstaan dat een deel of zelfs de helft van de bewoners van Ter Borch tegen de komst van een supermarkt is. Dit is echter geenszins het geval. Veel bewoners die ik spreek vinden de komst van een supermarkt prima. Mijn beeld is dat alleen de direct omwonenden geen prijs stellen op de komst van een winkel en dat andere tegenstanders vooral bezwaar hebben tegen toenemend verkeer, en niet zozeer tegen de komst van een winkel. De gehouden 'enquêtes' waaruit zou moeten blijken dat de wijk Ter Borch tegen de komst van een supermarkt is, zijn overigens gedateerd, suggestief en niet representatief;
20. Het verkeer op de Borchsingel zal, los van de komst van een supermarkt, flink toenemen en de gemeente dient maatregelen te treffen om overlast zoveel mogelijk te beperken en veiligheid te vergroten. Het bezwaar van de meeste tegenstanders van de komst van een winkel is de kans op toenemend verkeer. Het is belangrijk daarom onderscheid te maken naar autonome groei van het autoverkeer op de Borchsingel en het extra verkeer dat de komst van een supermarkt veroorzaakt. Doordat er nog steeds woningen in de wijk gebouwd worden, zal het autoverkeer ten opzichte van de huidige metingen toenemen. Ook zijn veel automobilisten en navigatiesystemen nog niet op de hoogte van de sluiproute vanuit de richting Drachten naar de richting Assen. Dit verkeer zal vermoedelijk toenemen. Hetzelfde geldt indien de werkzaamheden aan de zuidelijke ringweg worden gestart. Deze drie zaken kunnen leiden tot meer verkeer op de Borchsingel. Aan de gemeente de taak om ervoor zorg te dragen dat de nadelen van het toenemend verkeer zoveel mogelijk beperkt worden. Dit kan vrij eenvoudig door het plaatsen van bijvoorbeeld verkeersdrempels, het stellen van een lagere maximumsnelheid, permanente snelheidscontrole, andere aanpassingen. Toenemend verkeer kan leiden tot meer uitstoot van milieuverontreinigende stoffen, overlast en meer onveiligheid. Ten aanzien van het eerste punt, uitstoot, is hierboven al aangegeven dat het autoverkeer zal afnemen en ongewenste milieu-uitstoot daardoor gaat dalen. Ten aanzien van het punt overlast voorzie ik weinig extra verkeer over de Borchsingel door het openen van een winkel. Immers, bewoners die met de auto hun boodschappen elders halen rijden nu ook al over deze weg. Bewoners uit Hoogkerk en de Peizermade zie ik niet zo gauw boodschappen in Ter Borch doen. Bewoners uit Groningen bereiken alleen het begin van de wijk en zorgen dus niet voor extra verkeer op de Borchsingel. Een aantal bewoners zal lopend of met de fiets de boodschappen halen. Wel is het mogelijk dat toeleveranciers de route via de Borchsingel nemen en dit kan als overlast worden ervaren.
Conclusie is dat externe factoren een veel grotere invloed hebben op het toenemende verkeer. De gemeente zal maatregelen moeten nemen om de nadelige gevolgen hiervan te beperken. De komst van een supermarkt lijkt van weinig invloed op de vergroting van de verkeersstromen;

21. *Bewoners van Ter Borch maken zelf uit waar ze hun boodschappen vandaan halen. De gemeente moet niet op de stoel van de ondernemer gaan zitten. Dat wil zeggen dat als er ondernemers zijn die kansen zien in de exploitatie van een supermarkt, u de komst van deze supermarkt niet mag verhinderen met als argument dat er overcapaciteit is. Waarschijnlijk krijgt u van ondernemers uit de gemeente het verzoek om de komst van een supermarkt in Ter Borch te verhinderen, maar deze verzoeken kunnen veelal zijn ingegeven met als oogmerk concurrentie zoveel mogelijk te beperken. Ondernemers dienen te concurreren met andere bedrijven (offline en online) en consumenten moeten zelf in de gelegenheid worden gesteld hun keuze te kunnen maken. Daarmee is de oproep van ondernemers aan u om de supermarkt tegen te houden voor een groot deel een goedkope manier om concurrentie oneigenlijk de nek om te draaien. U kunt bewoners van Ter Borch niet als speelbal in onderhandelingen met ondernemers gebruiken met als doel en (ijdele?) hoop dat andere plekken in Tynaarlo aantrekkelijker worden doordat bewoners gedwongen worden hun boodschappen van ver te halen. Bewoners dienen hierin door u serieus te worden genomen.*

Reactie op de ingediende zienswijzen.

Ontvankelijkheid van de zienswijze van de persoon genoemd onder 18.

De zienswijze van de persoon genoemd onder 18 kwam via www.tynaarlo.nl binnen in de rubriek “Wilt u een algemene vraag stellen of iets specifiek melden?” De vraag is op 3 augustus 2018 gesteld en is ook op 3 augustus 2018 ontvangen en ingeboekt. Met verwijzing naar het vermeldde in hoofdstuk 1 kon vanaf vrijdag 22 juni 2018 tot en met donderdag 2 augustus 2018 schriftelijk een zienswijze worden ingediend bij de gemeenteraad. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State hanteert daarbij de verzendtheorie, waarbij een document dat op 2 augustus 2018 blijkt een stempel bij de postbezorging is aangeboden als tijdig verzonden wordt aangemerkt.

Op 7 augustus 2018 heeft telefonisch overleg plaatsgevonden met betrokkene over wat de bedoeling van de vraag/melding was en is gevraagd naar de reden van de te late indiening. Betrokkene heeft medegedeeld, dat de publicatie haar – als nieuwe inwoner – was ontgaan. Zij gaf wel aan het op prijs te stellen dat de vraag/melding wordt aangemerkt als een officiële zienswijze vóór het bestemmingsplan, ook al is die buiten de wettelijke termijn ingediend. Zij wil graag gebruikmaken van het spreekrecht in de raadsvergadering waarin de vaststelling van het bestemmingsplan aan de orde komt.

Gelet op het vorenstaande is de zienswijze van de persoon genoemd onder 18 niet binnen de wettelijke termijn ingediend.

Voorgesteld besluit.

De betreffende persoon wordt in haar zienswijze **niet-ontvankelijk** verklaard.

Inhoudelijk ten aanzien van de zienswijzen genoemd onder 1 tot en met 15 en 17 t/m 21.

We hebben kennisgenomen van de positieve reacties. Wij onderschrijven nut en noodzaak van de bouw van de supermarkt.

De bouw van de supermarkt is in overeenstemming met de door de gemeenteraad op 14 juni 2016 vastgestelde stedenbouwkundige kaders. Uit de documenten die met ingang van 22 juni 2018 gedurende zes weken in ontwerp ter inzage zijn gelegd, blijkt dat er uit oogpunt van goede ruimtelijke ordening geen enkel argument is om geen medewerking te verlenen aan de komst van de supermarkt. In de ontwerpbesluiten heeft een zorgvuldige en kenbare belangenafweging plaatsgevonden. Als uitvloeisel van de raadsbesluiten d.d. 27 september 2016 en 20 december 2016 worden aan de Borchsingel op voorhand maatregelen getroffen ter bevordering van de verkeersveiligheid bij de scholen.

Voor wat betreft “verkeer en verkeersveiligheid” wordt voor het overige verwezen naar onze reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij “algemeen”.

Voorgesteld besluit.

Aan de zienswijzen wordt tegemoetgekomen door vaststelling van het bestemmingsplan.

II. Neutrale zienswijzen.

Door de bewonersvereniging Ter Borch (in de lijst van indieners van een zienswijze opgenomen onder 19) wordt in de zienswijze van 2 augustus 2018, ingekomen op 2 augustus 2018, opgemerkt dat de bewonersvereniging geen actiegroep is en daarom niet voor of tegen de supermarkt is. Men wil alle bewoners vertegenwoordigen en de meningen in de wijk over de mogelijke komst van een supermarkt zijn verdeeld. In de dialoog met de gemeente wordt gestreefd naar inzichtelijke procedures en communicatie, met name rond besluiten die de leefbaarheid in de wijk raken. De zienswijze richt zich op de consequenties van de supermarkt op het verkeer op de Borchsingel.

De manier waarop de gemeente omgaat met het onderwerp verkeer in relatie tot de supermarkt wordt als zeer onzorgvuldig beschouwd. De gemeente probeert bewust een verkeerd beeld te geven van de invloed van de supermarkt op het verkeer. Door het nemen van vergaande maatregelen bij de scholen wordt de indruk gewekt dat daarmee alle discussies over het verkeer niet meer relevant zijn. De gemeente wordt gevraagd die indruk weg te nemen door een zorgvuldige beantwoording van de volgende vragen.

Inleiding.

In de toelichting op het bestemmingsplan wordt op twee plaatsen gerelateerd aan het verkeersbesluit van 27 september 2016 en wel in paragraaf 1 (Inleiding) en in paragraaf 4.5.2 (Noordelijke aansluiting Borchsingel). Bij de behandeling van het vernieuwde bestemmingsplan Ter Borch in 2016 heeft de bewonersvereniging bij de gemeenteraad diverse malen gepleit voor handhaving van de norm van maximaal 6.000 verkeersbewegingen per dag op de Borchsingel. Op 27 september 2016 is dit verkeersbesluit met een amendement door de gemeenteraad aangenomen. Hierin wordt gesteld dat de norm van 6.000 verkeersbewegingen geldt "nabij de scholen en/of de kruising met het fietspad". Een nadere uitwerking van het verkeersbesluit is door de gemeenteraad op 20 december 2016 vastgesteld, waarbij de specificatie van deze norm naar 250 verkeersbewegingen per uur is geschrapd. In deze nadere uitwerking van 20 december 2016 staat echter niet dat het meetpunt van de norm bij de scholen ook wordt verplaatst naar het rustigste meetpunt op de Borchsingel, de ecozone bij Rietwijk Noord. De toenmalige wethouder mevrouw Hofstra gaf in de raadsvergadering van 2 mei 2017 desgevraagd aan dat dit meetpunt is bepaald in het bestemmingsplan Rietwijk Noord. Dat is erg vreemd, omdat na juridische toetsing door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State is gebleken dat bestemmingsplannen niet bedoeld zijn voor het vaststellen van de verkeersnormen. Dit was nu juist de aanleiding voor het opstellen van het verkeersbesluit. Teruggrijpen op het bestemmingsplan voor een verkeersnorm is dus niet alleen zeer inconsequent, maar juridisch ook niet houdbaar.

22. Vraag.

Klopt het dat het verkeersbesluit van 27 september 2016 valt onder de coördinatieregeling van het bestemmingsplan voor de supermarkt?

23. Vraag.

Waarom wordt in de toelichting wel duidelijk verwezen naar het verkeersbesluit, maar is deze gezien het belang voor het besluit over de supermarkt niet integraal opgenomen in de bijlagen?

24. Vraag.

Waarom wordt gesteld dat in het raadsbesluit het meetpunt van maximaal 6.000 verkeersbewegingen bij de ecozone ligt, terwijl het raadsbesluit aangeeft dat de norm bij de scholen ligt?

Inleiding.

De bewonersvereniging heeft al vele malen in haar structurele overleg met de gemeente aangedrongen op een rapportage over de tellingen, conform het verkeersbesluit. In paragraaf 4.5.2 van de toelichting op het bestemmingsplan staat dat het verkeer wordt gemonitord middels zes permanente telpunten. Publicatie van de telresultaten vindt wekelijks plaats op de website. De verkeersveiligheid in Ter Borch wordt gedefinieerd als een project, waarover – zolang de wijk Ter Borch in ontwikkeling is – twee keer per jaar wordt gerapporteerd aan de gemeenteraad. Na vier rapportages (twee jaar) zal de verkeersveiligheid worden geëvalueerd. Op 12 juni 2018 is een verkeersvoorstel ter kennisname gebracht van de gemeenteraad, waarin voor het eerst sinds 1,5 jaar is gerapporteerd over de verkeersstellingen. De gemeente heeft dit voorstel besloten behandeld, aangezien het verkeer in Ter Borch gevoelig ligt. Pas nadat het verkeersvoorstel ter kennisname van de raad is gebracht, werd het openbaar gemaakt. Pas nadat de bewonersvereniging er zelf om heeft gevraagd zijn de documenten recentelijk ontvangen. Naast de verkeersstellingen heeft de gemeente in het najaar van 2017 een kentekenonderzoek laten uitvoeren en in februari 2018 het verkeersmodel laten herijken. Als aanleiding voor het ter kennisname brengen van deze onderzoeken geeft de gemeente aan: "de wens om een zo betrouwbaar mogelijk inzicht te krijgen in het verkeer en de verkeersstromen in en om Ter Borch". De bewonersvereniging heeft veel vragen over de onderzoeken in het verkeersvoorstel, die in het overleg door de gemeente vaak beantwoord werden met "daar heb ik geen opdracht voor gekregen". Sinds enkele maanden zijn het vernieuwde verkeersmodel (d.d. 15 februari 2018) en het kentekenonderzoek (d.d. 16 april 2018) opgeleverd aan de gemeente. Maar in de bestemmingsplanprocedure die op 22 juni 2018 opnieuw is gestart, zijn de verouderde onderzoeken uit 2015 en 2016 ter inzage gelegd. Ook zou het verkeersmodel geactualiseerd zijn, maar na vragen daarover blijkt dat alleen de groei van het verkeer rond het Martiniziekenhuis is geactualiseerd. De verkeersstellingen die als input voor het verkeersmodel in 2015 zijn gevoerd, zijn dus niet geactualiseerd met tellingen van de afgelopen 1,5 jaar. Bij vergelijking van het rapport van het verkeersmodel met de eerdere versie van 4 december 2015, is behalve de datum, geen enkel verschil te constateren.

25. Vraag.

Waarom zijn de recente onderzoeken naar de tellingen, het kentekenonderzoek en het verkeersmodel niet als bijlagen opgenomen bij het bestemmingsplan, terwijl een actueel inzicht in de verkeersstromen in en om Ter Borch van groot belang is voor een besluit over de supermarkt?

26. Vraag.

Waarom is het verkeersmodel niet behandeld in een openbare vergadering van de gemeenteraad, zodat politieke verantwoording afgelegd kon worden over de uitvoering van het verkeersbesluit, voorafgaande op het opnieuw opstarten van de procedure van het bestemmingsplan voor de supermarkt?

Inleiding.

In bijlage 10 van het bestemmingsplan is het verkeersmodel opgenomen dat door Goudappel Coffeng op 4 december 2015 is opgeleverd. De tabel laat zien dat op de Borchsingel in het schoolgebied in het basisjaar 2012 wordt uitgegaan van 2.200 voertuigen per etmaal bestemmingsverkeer. Dit zou 2.500 zijn als de aansluiting op de A7 gerealiseerd zou zijn. In 2030 is dit volgens het model gestegen naar 4.800 bestemmingsverkeer en 5.300 voertuigen, inclusief de aansluiting op de a7, ofwel 500 voertuigen doorgaand verkeer.

De verkeerstellingen die structureel worden gedaan op de Borchsingel laten zien dat de uitkomsten van het verkeersmodel dat bij het bestemmingsplan is opgenomen niet meer actueel zijn. Sinds november 2016 blijft het verkeer gestaag toenemen na de aansluiting van de Borchsingel op de snelweg A7. Op het weggedeelte voor de scholen is een forse verkeerstoename te zien ondanks dat bewoners nu ook via een andere route de wijk uit kunnen. Voorafgaand aan de opening van de aansluiting op de A7 passeerden ongeveer 2.200 voertuigen per dag het schoolgebied, wat overeenkomt met het basisjaar 2012 in het verkeersmodel. Na de aansluiting op de A7 blijft het aantal voertuigen echter gestaag toenemen tot 4.000 in 2018. Dit is nu al 1.500 hoger dan het verkeersmodel voorspelt, terwijl de supermarkt als belangrijkste groeifactor voor het verkeer op de Borchsingel nog niet is gerealiseerd. Dit is een duidelijke indicatie dat de uitkomsten van het verkeersmodel niet kloppen en geen goede voorspellende waarde hebben over de invloed van de komst van de supermarkt op het verkeer.

Ook het kentekenonderzoek dat in het najaar van 2017 is uitgevoerd laat zien dat de uitkomsten van het verkeersmodel dat bij het bestemmingsplan is opgenomen niet meer actueel zijn. Het doorgaande verkeer dat hierbij is gemeten is een stuk hoger dan het verkeersmodel voorspelt. Uit het kentekenonderzoek blijkt namelijk dat op een gemiddelde werkdag bij de scholen op de Borchsingel er 231 voertuigen sluipverkeer en 586 voertuigen doorgaand verkeer zijn, totaal dus 817 voertuigen die geen bestemmingsverkeer zijn.

27. Vraag.

Waarom wordt het verouderde verkeersmodel uit 2015 nog steeds gebruikt als basis voor het bestemmingsplan van de supermarkt, terwijl de gemeente al maanden beschikt over verkeerstellingen en een kentekenonderzoek, waaruit overduidelijk blijkt dat de uitkomsten van het verkeersmodel achterhaald zijn?

Inleiding.

In de toelichting op het bestemmingsplan worden grote, kostbare verkeersmaatregelen in het schoolgebied aangekondigd. De uitkomsten van het verkeersmodel geven echter helemaal geen aanleiding om verkeersmaatregelen te nemen. In paragraaf 3.2 van de toelichting staat "dat de Borchsingel ter hoogte van het Entreegebied wordt aangepast. De komst van de supermarkt geeft daarvoor aanleiding". In de Notitie inspraak en overleg staat "dat ter hoogte van de scholen de etmaalintensiteit ca. 4.900 motorvoertuigen per etmaal is. Dit is een worst-case scenario, omdat er veel mensen naar de supermarkt zullen gaan als ze erlangs rijden op weg naar de school/werk/woning en deze ritten al zitten in de huidige gemeten intensiteiten. Daarom zal het aantal motorvoertuigbewegingen lager uitvallen. De komst van de supermarkt leidt volgens de gemeente dus tot maximaal 4.900 motorvoertuigbewegingen, ruim binnen de norm van 6.000. In het verkeersmodel wordt de komst van de supermarkt meegenomen, maar de groei van het aantal leerlingen niet. Consequentie daarvan is dat de groei van het aantal leerlingen maakt dat de norm van 6.000 wordt overschreden, of anderszins leidt tot gevaarlijke situaties, anders zouden de verkeersmaatregelen niet nodig zijn.

In de bespreking die de bewonersvereniging en de verkeerscommissie van de scholen hebben gehad over de zienswijzen bleek dat er al lange tijd geen afstemming tussen de gemeente en de verkeerscommissie is geweest. De suggesties die zij het afgelopen jaar hebben gedaan zijn niet verwerkt in de laatste versie van het bestemmingsplan. De belangrijkste betreft het advies om geen K&R-stroken aan de zuidzijde van de Borchsingel aan te leggen. Doordat deze stroken erg lang zijn wordt gevreesd dat kinderen de weg gaan oversteken waar ze uitstappen in plaats van om te lopen via de centrale oversteekplaats. Ook Veilig Verkeer Nederland heeft negatief geadviseerd over K&R-stroken aan de overkant van een weg.

28. **Vraag.**

Hoeveel is de toename van het aantal leerlingen van de scholen en welke invloed heeft deze op de hoeveelheid verkeer?

29. **Vraag.**

Waarom heeft de gemeente het advies van de verkeerscommissie van de scholen en van Veilig Verkeer Nederland genegeerd en toch K&R-stroken aan de zuidzijde van de Borchsingel gepland?

Door de **Werkgroep Verkeersveiligheid rond het Borchkwartier (in de lijst van indieners van een zienswijze opgenomen onder nummer 20)** wordt bij brief van 20 juli 2018, ingekomen op 23 juli 2018, opgemerkt dat de nieuwe infrastructuur rond het Borchkwartier en de supermarkt Ter Borch voor een belangrijk deel invulling geeft aan de meest optimale verkeersstromen naar de scholen. De volgende verbeteringsvoorstellen worden gedaan.

A. **Centrale oversteekplaats.**

30. *In het huidige ontwerp moeten de kinderen uit de Waterwijk 's ochtends eerst het kruispunt Woltsingel/Borchsingel op de uitritconstructie de Woltsingel oversteken om bij de centrale oversteek te kunnen komen via het nieuwe fietspad aan de zuidzijde van de Borchsingel. Ondanks dat de kinderen op de uitritconstructie voorrang hebben, levert dit een onveilige situatie op. De WVB stelt voor om de Bakkerslaan rechtstreeks met een voet-fietspad te verbinden met de centrale oversteek. Hierdoor kunnen de kinderen op een overzichtelijk kruispunt de Woltsingel oversteken. In feite is het fiets- en voetpad aan de zuidzijde van de Borchsingel dan niet meer nodig;*
31. *Het ontwerp van de veilige oversteekplaats vanaf het fietspad dient verder uitgewerkt te worden. Momenteel is er geen fietspad naar de fietsenstalling aan de oostzijde van het Borchkwartier. De veilige centrale oversteekplaats dient rechtstreeks aan te sluiten op een nieuw fietspad naar de bestaande fietsenstalling met daarnaast een breder voetpad naar de ingang oostzijde. Dit bevordert de doorstroming van het verkeer en beperkt het aantal kruispunten tussen fietsers en auto's. Dit zal weliswaar ten koste gaan van het aantal parkeervakken op het bestaande parkeerterrein, maar voor de medewerkers en bezoekers van het gezondheidscentrum en de kinderdagopvang blijven voldoende parkeervakken beschikbaar;*
32. *Ter ondersteuning van de verkeersbrigadiers willen wij graag draaiarmen die de autobaan afsluiten tijdens het tegenhouden van het autoverkeer. Aan deze draaiarmen kan verkeersbord "F10 Stopbord" worden toegepast en naast de weg verkeersbrigadierbord "VR07" en/of bord "J24 Waarschuwing voor fietsers" met gele knipperlichten (eventueel continu knipperend tussen bijv. 8.10 en 8.30 uur). Er is inmiddels een aantal verkeersbrigadiers theoretisch opgeleid en we gaan verder met de werving van verkeersbrigadiers. Voorlopig worden die ingezet op het kruispunt Woltsingel/Borchsingel;*
33. *Daarnaast benadrukken we het belang van de verkeersveiligheid voor het grote aantal jonge kinderen dat op doordeweekse dagen meerdere malen dient over te steken op deze steeds drukker wordende weg. Meer veiligheid kan worden gecreëerd door het plaatsen van verkeerslichten bij de centrale oversteekplaats. Het voordeel van verkeerslichten boven verkeersbrigadiers is dat kinderen ook buiten schooltijden veilig kunnen oversteken (denk bijv. tussen 17.00 en 18.00 uur als de buitenschoolse opvang uitgaat).*

B. **Geen K & R stroken aan de zuidzijde van de Borchsingel.**

34. *Volgens de richtlijnen van Veilig Verkeer Nederland is er tussen een K&R- strook en de ingang van een school geen autoweg en/of fietspad. De looproute van de K&R- strook naar de school dient veilig te zijn. Met de voorgenomen twee keer 70 meter lange K&R- stroken langs het Borchkwartier is de veiligheid van de overstekende kinderen niet gewaarborgd omdat deze stroken in de praktijk worden toegepast als parkeervoorziening. De ouders zullen uitstappen om hun kind te helpen met oversteken;*
35. *Het is maar de vraag of ouders en kinderen tot 140 meter willen omlopen om gebruik te maken van de centrale oversteekplaats. Dit lokt onveilig oversteken buiten de centrale oversteekplaats uit;*
36. *De huidige OBS K&R-strook aan de noordzijde van de Borchsingel heeft voldoende capaciteit. De kinderen van de Rietzanger worden nabij hun school op het parkeerterrein van de supermarkt afgezet. Eventueel voor de Rietzanger kan een kleine K&R-strook aan de noordzijde van de Borchsingel ter hoogte van het gezondheidscentrum worden gerealiseerd, maar dan moeten deze kinderen nog wel het fietspad langs de Borchsingel oversteken.*

C. **Voetgangersgebied en fietsenstalling de Rietzanger.**

37. *Door de realisatie van de supermarkt wordt een deel van het voetgangersgebied afgesnoept t.b.v. parkeervakken. Waarom? Dit voetgangersgebied dient open te blijven voor fietsers en voetgangers, waardoor er geen ruimte over blijft voor de huidige fietsenstalling. De gemeente Tynaarlo dient een ontwerp te maken voor de invulling van dit gebied, waarin wordt opgenomen een nieuwe*

fietsenstalling ten noorden van het schoolplein. De locatie, grootte en capaciteit van de nieuwe fietsenstalling dient te worden beoordeeld door de Werkgroep verkeersveiligheid voorafgaand aan het definitief ontwerp en de realisatie. Voor het kinderdagverblijf de Woelwaters is de vluchtroute via het speelplein van primair belang. Het fiets- en voetpad noord-zuid langs het schoolplein zal minimaal 3 meter breed moeten zijn. Daardoor is er slechts beperkte ruimte voor een groene erfafscheiding met beuken en het 19 meter lange geluidsscherm.

D. Nieuw fiets- en voetpad ten noorden van de supermarkt.

38. Het nieuwe 2,5 meter brede voet- en fietspad kan beter aansluiten op de fietsenstalling aan de oostzijde van het Borchkwartier achter de tijdelijke klaslokalen. Dit voorkomt onveilig fietsen over het parkeerterrein. Aan de oostzijde van het Borchkwartier moet een voldoende ruime fietsenstalling worden gemaakt voor alle OBS- leerlingen die van dit fietspad gebruik willen maken en uit het oosten komen. Op basis van de verkeersanalyse van november 2016 zijn dit maximaal 276 kinderen. Als de huidige fietsenstalling voor 160 fietsen niet wordt uitgebreid, zullen er meer kinderen langs de Borchsingel naar de OBS-fietsenstalling aan de westzijde moeten fietsen. Daardoor wordt de doorstroming van autoverkeer naar de huidige OBS K&R-strook en de parkeerterreinen bemoeilijkt, waardoor onveilige situaties kunnen ontstaan. Een fietspad voor tweerichtingsverkeer dient minimaal 3 meter breed te zijn volgens de CROW- richtlijnen en dient voldoende te worden verlicht. Voor de verkeersveiligheid is het belangrijk dat dit fietspad gereed is voordat de bouw van de supermarkt begint.

E. Barrières naar het voetgangersgebied van de Rietzanger.

39. Paaltjes tussen het huidige parkeerterrein en het voetgangersgebied zijn niet wenselijk voor de veiligheid van de fietsers. De gemeente heeft toegezegd een voorstel uit te werken om een groenstrookje te maken tussen het parkeerterrein en het voetgangersgebied zodat er geen doorgang is voor auto's, maar wel voor fietsers en voetgangers.

F. Halve uitritconstructies.

40. Veilig Verkeer Nederland heeft erop gewezen dat de uitritten van de Woltsingel en Zweerdeneiland niet goed zijn aangelegd. Alleen in de richting van de Borchsingel liggen inritblokken. Aan de achterkant ontbreken die waardoor de voorrangssituatie voor autoverkeer vanaf de Woltsingel en het Zweerdeneiland niet duidelijk is. Deze noodzakelijke aanpassing is niet verwerkt op de tekening van Sweco 357419-T001-L01, 13-07-2017.

G. Inrichting parkeerterrein.

40a. De parkeervakken op het midden van het parkeerterrein zijn in de lengterichting afgesloten met een groenstrookje. Hierdoor moeten auto's tenminste 1 keer achteruitrijden bij het in-of uitrijden van een parkeervak. Door de parkeervakken achterelkaar door te laten lopen kan men in de meeste gevallen vooruit het parkeervak verlaten. Dit vermindert het risico voor kleine kinderen om niet gezien te worden bij het achteruit rijden van auto's.

Reactie van het college.

Algemeen.

In het kader van het ontwerpbestemmingsplan supermarkt Ter Borch Eelderwolde is een aantal zienswijzen ingediend dat betrekking heeft op de buiten de orde van het bestemmingsplan voor de supermarkt staande aspecten "verkeer en verkeersveiligheid in de wijk Ter Borch". In het kader van de beantwoording van die zienswijzen hebben wij Royal HaskoningDHV opdracht verleend om kritisch te beoordelen of alle verkeersaspecten in relatie tot de supermarkt in het bestemmingsplan en de daarbij behorende onderzoeksrapporten inhoudelijk goed zijn onderbouwd. Onderstaand de bevindingen uit het rapport d.d. 20 november 2018.

1. Situatie.

De supermarkt, inclusief parkeerterrein, is gepland in de hoek waar de Ter Borchlaan in de gemeente Groningen op de Borchsingel aansluit. De Borchsingel vormt samen met de Groningerweg de hoofdontsluiting van Ter Borch en sluit bij de P+R Hoogkerk aan op de A7. Via de Ter Borchlaan worden de woningen en woongebieden aan het noordelijk deel van de Ter Borchlaan en Bruilweering ontsloten. Direct westelijk grenzend aan de supermarktlocatie liggen C.B.S. De Rietzanger, M.F.A. Borchkwartier en O.B.S. Ter Borch. De verkeersaspecten van de supermarkt zijn beoordeeld in samenhang met en in relatie tot deze wegen en voorzieningen.

2. Verkeersafwikkeling.

De vestiging van een supermarkt leidt tot verkeersbewegingen door personeel, klanten en bevoorrading. De omvang daarvan is afhankelijk van de grootte van de supermarkt. Beoordeeld is of de effecten op de

verkeersafwikkeling goed zijn onderzocht. De verkeersafwikkeling is beschreven in bijlage 9 van het bestemmingsplan: "Verkeersonderzoek", opgesteld door Sweco.

Personenautoverkeer.

- a. *Er wordt uitgegaan van een verkeersproductie van 4.700 motorvoertuigen per dag voor de supermarkt. Qua onderbouwing is aangegeven dat dit aantal berekend is met de "Rekentool verkeersgeneratie en parkeren" van het CROW. De gehanteerde uitgangspunten voor de berekening (mate van verstedelijking en locatie binnen de gemeente) alsmede de berekeningsresultaten zijn niet aan de rapportage toegevoegd en dus niet controleerbaar. Echter, uitgaande van 3.000 m2 bvo full-service supermarkt met een laag en middellaag prijsniveau, "niet stedelijk" (minder dan 500 adressen per km2), "rest bebouwde kom" en de "maximale verkeersgeneratie" (155,5 ritten per 100 m2 bvo) resulteert dat afgerond op basis van de CROW-richtlijnen inderdaad in de genoemde 4.700 motorvoertuigen per etmaal (**Zie de kanttekening onder 3 op pagina 18**);*
- b. *De gemeente Tynaarlo zit qua verstedelijking op de grens van 2 categorieën, namelijk "weinig stedelijk" en "niet stedelijk" (grens is 500 adressen per km2). Voor de categorie "niet stedelijk" geldt een hogere verkeersproductie. Voor de supermarkt Ter Borch is uitgegaan van de hoogste verkeersproductie. Anno 2018 mag voor de gemeente Tynaarlo op basis van het CBS van een lagere verkeersproductie worden uitgegaan omdat de verstedelijkingsgraad is gestegen tot meer dan 500 adressen per km2;*
- c. *Het aantal van 4.700 motorvoertuigen is gebaseerd op de maximale verkeersgeneratie volgens de CROW- richtlijnen. Volgens diezelfde richtlijnen is er ook een minimale verkeersgeneratie. Als die wordt gehanteerd, bedraagt de verkeersproductie 3.400 motorvoertuigen per etmaal bij "niet stedelijk" en 3.250 bij "weinig stedelijk". Er is dus een bandbreedte van 3.250 tot 4.700 motorvoertuigen per etmaal. Het aantal van 4.700 motorvoertuigen is op basis van de maximale verkeersproductie berekend;*
- d. *Gerekend is met een full-service supermarkt in het lage en middellage prijssegment. In het geval het een full-service supermarkt in het hoge en middelhoge prijssegment wordt, dan geldt een lagere verkeersproductie. De bandbreedte bedraagt dan 2.850 tot 4.250 motorvoertuigen per etmaal (**Zie de kanttekening onder 3 op pagina 18**);*
- e. *Sweco heeft onderzocht of het extra verkeer op het voor de supermarkt drukste moment door het omliggende wegennet kan worden verwerkt. Wij hebben daarbij de volgende opmerkingen. In de CROW- richtlijnen wordt een piek in de bezoekersaantallen van een supermarkt aangegeven. Op werkdagen rond 11.30 uur en 16.00 uur en op zaterdag tussen 11.00 en 12.00 uur. Welke periode het drukst is vermelden de richtlijnen niet. Op basis van eigen parkeeronderzoek bij supermarkten in Grijpskerk, Haren en Uithuizen concludeert Sweco in haar rapportage dat het drukste moment ligt tussen 17.00 uur en 18.00 uur, namelijk 12%. De onderbouwing van deze 12% is niet in de rapportage opgenomen. Navraag over de onderbouwing door de gemeente bij Sweco leert dat in Haren het drukste moment 11% van de totale dag was tussen 17.00 en 18.00 uur. Er is uiteindelijk gerekend met een naar 12% afgeronde waarde voor het drukste uur op de Borchsingel, namelijk van 17.00 tot 18.00 uur. Uitgaande van 12% leidt dit inderdaad tot de door Sweco berekende 570 (12% van 4.700) motorvoertuigen extra als gevolg van de supermarkt tussen 17.00 en 18.00 uur. De verkeersintensiteit op de Borchsingel is tussen 17.00 en 18.00 uur hoger dan tussen 16.00 en 17.00 uur. De piek bij supermarkten ligt volgens het CROW tussen 16.00 en 17.00 uur. Dit betekent dat in de berekeningen van Sweco is uitgegaan van een periode die ongunstiger is voor de verkeersafwikkeling (meer verkeer) dan in de periode van de piek in het supermarktbezoek. De verkeersafwikkeling zal door de lagere intensiteit naar verwachting beter zijn dan is berekend;*
- f. *De 4.700 motorvoertuigen zijn op een logische manier verdeeld naar richtingen op basis van de/het woningbouw(programma);*
- g. *De verkeersprognoses zijn gebaseerd op de groei van het verkeer tussen 2015 (geteld) en 2030 (berekend met een verkeersmodel). Op basis daarvan zijn groeifactoren bepaald. In 2018 is door Goudappel Coffeng op basis van de meest recente inzichten een update gemaakt van het verkeersmodel en daarmee de prognoses voor 2030. Ook zijn de verkeersintensiteiten geteld. In onderstaande tabel zijn de resultaten weergegeven.*

Bron	Borchsingel ter hoogte van het Borchkwartier	Borchsingel tussen Woltsingel en rotonde
Telling 2015	2.500	3.210
Telling 2018	4.030	4.995
Verkeersmodel 2030 (rapport Sweco)	5.300	5.700
Update verkeersmodel 2030 (notitie Goudappel Coffeng)	5.600	6.000
Tabel 1 Aantal motorvoertuigen per etmaal, per bron, per locatie.		

- Sweco gaat uit van een groeipercentage van 2,1 op de Borchsingel ter hoogte van het Borchkwartier en 1,8 op de Borchsingel tussen de Woltsingel en de rotonde. Op basis van het nieuwste verkeersmodel zijn de groeifactoren hoger, namelijk 2,2 respectievelijk 1,9. Het toepassen van de hogere groeifactoren leidt tot meer verwacht verkeer op de Borchsingel. Hierdoor is de verkeersafwikkeling minder goed dan in de rapportage van Sweco is aangegeven;
- h. Tussen 2015 en 2018 is het aantal motorvoertuigen per etmaal ter hoogte van het Borchkwartier met 1.530 gestegen en tussen de Borchsingel en de rotonde met 1.785. De belangrijkste reden daarvoor is de aansluiting van de Borchsingel op de A7 bij Hoogkerk in 2016. Uit het kentekenonderzoek, uitgevoerd in december 2017 door Roelofs Advies en Ontwerp, blijkt dat er afgerond 230 voertuigen per etmaal zijn die door Ter Borch tussen de A28 en de A7 rijden. De rest is "Ter Borch gebonden verkeer". In de periode tussen 2018 en 2030 resteert dan, uitgaande van het meest recente verkeersmodel, een groei van het aantal motorvoertuigen op beide locaties met respectievelijk 1.570 en 1.005 motorvoertuigen per etmaal. Deze groei is het gevolg van de verdere realisatie van Ter Borch;
- i. Capacito en Omni-x zijn veel toegepaste en goede methoden om de kwaliteit van de verkeersafwikkeling te bepalen. De gehanteerde aantallen motorvoertuigen zijn in de rapportages vermeld. Het aantal (brom)fietsers waarmee in Omni-x is gerekend, is niet in de rapportage vermeld. Deze zijn alsnog door Sweco – via de gemeente – aangeleverd. Het blijkt dat de (brom)fietsers zijn geteld op de kruising Borchsingel-Ter Borchlaan-Bakkerslaan. Deze zijn gebruikt om de kwaliteit van de verkeersafwikkeling bij de kruisingen van de Borchsingel met de Ter Borchlaan en de Bakkerslaan, alsmede die bij de uitrit van het parkeerterrein te berekenen. Wij hebben de berekeningen in Capacito en Omni-x niet opnieuw uitgevoerd, maar op basis van de informatie die wij ontvingen, zijn de resultaten plausibel.
- Deelconclusie 1.**
Er is in de rapportage van Sweco met meer verkeer gerekend dat er in de toekomst, inclusief supermarkt en op basis van de huidige informatie, zal zijn (te veel verkeer door een te hoge verkeersproductie, te weinig verkeer door te lage groeifactoren, netto meer verkeer). Omdat er gerekend is met meer verkeer dan er naar verwachting zal zijn, zal de verkeersafwikkeling beter zijn dan in de rapportage van Sweco is berekend.
- j. In de rapportage van Sweco wordt beperkt aandacht besteed aan hoe de piekmomenten van de supermarkt zich verhouden tot de piekmomenten van beide scholen. Deze zijn relevant omdat er op piekmomenten van de scholen extra verkeersbewegingen zijn van auto's, fietsers en voetgangers. De vraag is in hoeverre die piekmomenten zich verhouden tot het verkeersaanbod op de Borchsingel en/of die piekmomenten leiden tot problemen ten aanzien van de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid. In de tabel op pagina 15 zijn de maatgevende momenten in beeld gebracht;
- k. De piek qua verkeersafwikkeling die door Sweco voor de supermarkt is onderzocht, ligt in de periode van de avondspits. Op dat moment worden er op beide scholen geen lessen meer gegeven en is het merendeel van de kinderen niet op deze locatie. Dit piekmoment van de supermarkt is voor de scholen dus geen probleem;
- l. Tijdens de ochtendspits is er een piek in het verkeersaanbod op de Borchsingel en is het druk bij de scholen door kinderen die naar school gaan of worden gebracht. De ochtendspits is echter geen piekmoment voor een supermarkt. Doordat de supermarkt (naar verwachting vanaf 8.00 uur) tijdens de ochtendspits wel open is, zal er een aantal bezoekers zijn. Echter, de verkeersafwikkeling zal door

het beperkte aantal bezoekers op dit tijdstip niet veel anders zijn dan in de situatie zonder supermarkt;

- m. Het piekmoment van de supermarkt rond 11.30 uur valt deels samen met de eindtijd van de ochtend (12.00 uur) van de OBS Ter Borch. De verkeersintensiteit op de Borchsingel is dan echter veel lager dan tijdens de avond- en ochtendspits en zal daarom naar verwachting niet tot problemen met de verkeersafwikkeling leiden;
- n. De aanvangstijd van de middag (13.00 uur) en de eindtijden van beide scholen (14.45 uur en 15.00 uur) vallen niet samen met een piekmoment van de supermarkt. Er zijn wel supermarktbezoekers, maar naar verwachting leidt dit niet tot problemen met de verkeersafwikkeling die lager is dan tijdens de ochtend- en avondspits.

Schooltijden	8.00-9.00 uur; start school en ochtendspits	11.00-12.00 uur(11.30 uur); piekmoment volgens CROW.	12.00-13.00-14.00 uur; pauze ochtend/middag	14.00-16.00 uur; einde schooltijd	16.00-17.00 uur; piekmoment volgens Sweco	17.00-18.00 uur; piekmoment volgens CROW
Aanvangstijd ochtend De Rietzanger	8.30 uur					
Aanvangstijd ochtend OBS Ter Borch	8.30 uur					
Eindtijd ochtend De Rietzanger			Continue rooster			
Eindtijd ochtend OBS Ter Borch			12.00 uur			
Aanvangstijd middag De Rietzanger			Continue rooster			
Aanvangstijd middag OBS Ter Borch			13.00 uur			
Eindtijd middag De Rietzanger				14.45 uur		
Eindtijd middag OBS Ter Borch				15.00 uur		
Uur intensiteit Borchsingel in aantal mvt/uur ter hoogte van het Borchkwartier	410	190	210	250	360	460

Deelconclusie 2.

De verkeersafwikkeling is onderzocht voor het **maatgevende piekmoment** van de supermarkt dat samenvalt met de avondspits. Dat moment valt niet samen met het brengen en halen van kinderen bij de scholen. Op basis van een globale, door RoyalHaskoningDHV uitgevoerde verkenning, is de verwachting dat er op

piekmomenten van brengen en halen van kinderen, geen problemen zijn met de verkeersafwikkeling op de Borchsingel.

- o. *Het aantal parkeerplaatsen is in het bestemmingsplan op basis van de CROW-richtlijnen berekend en komt uit op minimaal 145 en maximaal 205 parkeerplaatsen. Bij de berekening is niet vermeld wat daarbij ten aanzien van de verstedelijkingsgraad het uitgangspunt was. Wij hebben dit uitgezocht en de aantallen zijn correct (144 respectievelijk 204) als uitgegaan wordt van een "niet stedelijk gebied". Dit is een gebied met minder dan 500 adressen per m2. De gemeente Tynaarlo zit qua verstedelijking op de grens van twee categorieën, "weinig stedelijk" en niet "stedelijk". Voor de categorie "niet stedelijk" geldt een hoger aantal parkeerplaatsen per m2 bvo. Voor de supermarkt Ter Borch is uitgegaan van **het hoogste aantal parkeerplaatsen per m2 bvo**. Anno 2018 mag conform informatie van het CBS voor de gemeente Tynaarlo van een lager aantal parkeerplaatsen per m2 bvo worden uitgegaan omdat de verstedelijkingsgraad is gestegen tot meer dan 500 adressen per km2. In dat geval bedraagt het aantal parkeerplaatsen minimaal 138 en maximaal 198.*

Deelconclusie 3.

Het aantal van 187 te realiseren parkeerplaatsen benadert het maximale aantal volgens de richtlijnen noodzakelijke parkeerplaatsen. Dit aantal parkeerplaatsen moet voldoende zijn voor de te verwachten parkeerbehoefte.

Routes.

Personenautoverkeer.

- p. *Het parkeerterrein wordt via één aansluiting op de Borchsingel ontsloten. Daarvoor zijn 2 varianten afgewogen op basis van verkeersafwikkeling. In het bestemmingsplan wordt een aansluiting op de Ter Borchlaan voor bezoekers van de supermarkt niet benoemd. Wel is aangegeven in bijlage 11 dat door de gemeente Groningen een inritvergunning is verleend voor de Ter Borchlaan. In de vergunning zijn voorwaarden gesteld aan het gebruik van de inrit. Een aansluiting van het parkeerterrein op de Ter Borchlaan, al dan niet als tweede aansluiting bovenop de geplande aansluiting op de Borchsingel, is naar de mening van RoyalHaskoningDHV in potentie interessant. Het verlaagt de verkeersdruk aan de voorzijde bij de scholen, het verlaagt de verkeersdruk op de Borchsingel en de verkeersintensiteit op de Ter Borchlaan is lager dan op de Borchsingel, waardoor de verkeersafwikkeling van en naar de supermarkt vlotter kan verlopen. Uit gesprekken met de gemeente is gebleken, dat er drie overwegingen waren om niet voor ontsluiting op de Ter Borchlaan te kiezen, te weten:*

1. *De supermarkt mag niet leiden tot extra verkeer op de Ter Borchlaan;*
2. *De Ter Borchlaan is smal. In geval van een functie voor de ontsluiting van het parkeerterrein rijdt er meer verkeer op de Ter Borchlaan. De weg zou verbreed moeten worden.*
3. *Verbreding van de Ter Borchlaan zou leiden tot aantasting van het groen langs de weg.*

Deelconclusie 4.

Wij herkennen ons in bovengenoemde overwegingen. Omdat uit de berekeningen van Sweco blijkt dat er geen problemen met de verkeersafwikkeling zijn te verwachten, volstaat volgens ons één ontsluiting op de Borchsingel.

Bevoorradersverkeer.

- q. *De bevoorradersroute loopt over het nieuwe parkeerterrein. De ingang is via de Ter Borchlaan en de uitgang via de Borchsingel. Er is een veiligheidsrisico met bevoorradersverkeer doordat vrachtwagens op het parkeerterrein achteruit naar de losplaats moeten rijden. Het risico daarbij voor conflicten met scholieren is vrijwel uitgesloten omdat specifieke gebruiksregels zijn toegevoegd. Laden en lossen mag niet in een tijdsbestek rondom de drukke breng- en haalmomenten van de scholen plaatsvinden. Bovendien gaat het om in totaal maximaal 8 bevoorradersvrachtwagens per etmaal, waarvan maximaal 7 in de nachtelijke uren. Het merendeel van de bevoorradersmomenten valt dus niet samen met de drukke momenten bij de supermarkt. Dat neemt niet weg dat het scheiden van parkeren en lossen/laden bij het ontwerpen van de nieuwe supermarkt de voorkeur heeft.*

Deelconclusie 5.

Met de bevoorradersroute, het ontwerp van het parkeerterrein en met de gemaakte afspraken over de bevoorradersmomenten is er alles aan gedaan om het veiligheidsrisico door achteruitrijdende bevoorradersvrachtwagens op het parkeerterrein te beperken.

(Brom)fietsverkeer.

- r. *Door de supermarkt ontstaan er 2 aandachtspunten voor (brom)fietsverkeer:*

1. *De in- en uitrit van het parkeerterrein op de Borchsingel. (Brom)fietsers krijgen te maken met automobilisten van en naar het parkeerterrein. (Brom)fietsers hebben daarbij voorrang. Dat is een potentieel conflictpunt ondanks dat het qua voorrangssituatie goed is vormgegeven.*
2. *Er zijn 2 fietsroutes vanaf de Ter Borchlaan naar de scholen:*
 - a. *Via de noordelijke route (ter hoogte van de Snip) zullen naar verwachting de meeste fietsers naar de scholen rijden. De meeste woningen aan de Ter Borchlaan liggen immers ten noorden van die aansluiting. Deze route is goed vormgegeven.*
 - b. *Via de zuidelijke route (ter hoogte van de Grutto) loopt een route over het parkeerterrein. De zuidelijke route zal naar verwachting minder vaak gebruikt worden dan de noordelijke route gezien de omvang van het woongebied dat het ontsluit.*

Deelconclusie 6.

Voor (brom)fietsers ontstaan er 2 aandachtspunten door de nieuwe supermarkt.

- s. *Aan de zuidzijde van de Borchsingel wordt er voor (brom)fietsers een nieuw eenzijdig, in twee richtingen te berijden fietspad gerealiseerd met een extra oversteekplek van de Borchsingel. Uit de stukken is ons niet duidelijk geworden wat de samenhang met de nieuwe supermarkt is en waarom dit als gevolg van de supermarkt nodig is. Ook is niet duidelijk of het brengen en halen van kinderen in de huidige situatie een probleem is of dat die wordt verwacht bij de verdere ontwikkeling van de wijk, los van de komst van de supermarkt. Wij zien als voordeel dat (brom)fietsers die naar school gaan door de nieuwe oversteek direct ter hoogte van de scholen kunnen oversteken. Deze oversteek zal naar verwachting veel worden gebruikt. De kwaliteit van de oversteekbaarheid (wachtijd) op deze locatie is niet berekend. De oversteekbaarheid is door RoyalHaskoningDHV globaal verkend op basis van de berekende verkeersintensiteiten op de Borchsingel. De conclusie is dat er tijdens het drukste moment bij de scholen (brengen van kinderen in de ochtend) voldoende gaten in de verkeersstroom van de Borchsingel zijn om over te steken. Omdat dit al het geval is, is tijdens de drukke ochtendspits de oversteekbaarheid op andere piekmomenten bij de school, als er minder verkeer op de Borchsingel is, goed.*

Deelconclusie 7.

De noodzaak van het twee-richtingen-fietspad aan de zuidzijde van de Borchsingel als gevolg van de supermarkt wordt niet onderbouwd.

Deelconclusie 8.

De oversteekbaarheid van de Borchsingel voor (brom)fietsers is goed.

Voetgangers.

- t. *De motivatie van de Kiss & Ride strook aan de zuidzijde van de Borchsingel in relatie tot de supermarkt is RoyalHaskoningDHV niet duidelijk. Door deze strook zullen er meer oversteken van de Borchsingel door voetgangers zijn dan nu het geval is (de mogelijkheid om kinderen aan de zuidzijde af te zetten bestaat nu immers niet). Voor overstekende voetgangers geldt, net als voor (brom)fietsers, dat er voldoende hiaten in de verkeersstroom zitten om over te steken.*

Deelconclusie 9.

De noodzaak van de Kiss & Ride strook aan de zuidzijde van de Borchsingel als gevolg van de supermarkt is niet onderbouwd.

Deelconclusie 10.

De oversteekbaarheid van de Borchsingel voor voetgangers is goed.

Reactie op de second-opinion van RoyalHaskoningDHV d.d. 20 november 2018.

1. *We kunnen ons goed vinden in de rapportage van RoyalHaskoningDHV. De deelconclusies 7 en 9, dat de noodzaak van het twee-richtingen-fietspad en de Kiss & Ride-strook aan de zuidzijde van de Borchsingel **als gevolg van de supermarkt** niet wordt onderbouwd, raken de kern van de discussies. Met verwijzing naar deelconclusie 2 is op deskundige wijze onderzocht dat het maatgevende piekmoment van de supermarkt niet samenvalt met het brengen halen van kinderen bij de scholen. Daarmee staat vast, dat er op de piekmomenten van het brengen en het halen van kinderen, geen problemen zijn met de verkeersafwikkeling op de Borchsingel als gevolg van de komst van de supermarkt;*
2. *De voorgestelde maatregelen hebben wel te maken met het raadsbesluit van 27 september 2016 en de wijziging en uitwerking daarvan op 20 december 2016. In die raadsbesluiten is uitdrukking gegeven aan het belang van een goede borging van de verkeersveiligheid in de woonwijk Ter Borch in relatie tot de scholen. De gemeenteraad heeft daarom op 16 mei 2017 besloten om de Borchsingel*

ter hoogte van het Entreegebied aan te passen met een middengeleider, waardoor gescheiden rijbanen ontstaan, zoals nu ook al in het westelijk deel van de Borchsingel het geval is. Aan de zuidzijde van de Borchsingel, ter hoogte van de scholen, komen een Kiss & Ride strook met oversteekplaats, een voetpad en een tweezijdig te berijden fietspad. Daarmee wordt de Borchsingel nog veiliger voor langzaam verkeer. Dit betreft autonome maatregelen die het gemeentebestuur treft en betaalt.

De aanpassingen zijn wel meegenomen in het bestemmingsplan voor de supermarkt vanwege de opdracht van de gemeenteraad om eventuele aanpassingen aan de openbare infrastructuur en de doorstroming van het verkeer in de coördinatie-regeling mee te nemen. Eventuele zienswijzen konden daardoor op het totale pakket voorzieningen en maatregelen betrekking hebben.

3. **Kanttekening.** Het advies van RoyalHaskoningDHV is logischerwijs nog gebaseerd op publicatie nummer 371 van CROW, kencijfers parkeren en verkeersgeneratie uit 2012, zoals die in november 2018 gold. Begin 2019 is de nieuwe publicatie van CROW verschenen. Er worden nu nog maar 3 typen supermarkten onderscheiden, te weten:

Buurtsupermarkt.

Dit is een kleine supermarkt (kleiner dan 600 m² wvo) die meestal een duidelijk afgebakend verzorgingsgebied heeft.

Fullservice supermarkt.

Dit soort supermarkten heeft speciale afdelingen voor groente, vlees, kaas en brood. De verkoopvloeroppervlakte is meestal tussen de 1.000 en 2.000 m² wvo. Er wordt geen verschil in prijsniveau meer gehanteerd. De te bouwen supermarkt aan de Borchsingel is een fullservice supermarkt.

Grote supermarkt (XL).

Bij de supermarkten is een trend tot schaalvergroting zichtbaar. De omvang van de nieuwe supermarkten overschrijdt "oude normen". Grote supermarkten kenmerken zich door een (zeer) uitgebreid op een verkoopvloeroppervlakte groter dan 2.500 m² wvo (en vaak kleiner dan 4.000 m² wvo). Het serviceniveau is hoog. In dit soort supermarkten worden vaak producten (brood, vlees) ter plekke bereid.

Inhoudelijk heeft de nieuwe publicatie geen consequenties. Er is in de rapportage van Sweco met meer verkeer gerekend dat er in de toekomst, inclusief supermarkt en op basis van de huidige informatie, zal zijn. Het aantal van 187 te realiseren parkeerplaatsen is voldoende zijn voor de te verwachten parkeerbehoefte.

De tekst van de toelichting van het bestemmingsplan wordt op dit onderdeel geactualiseerd (zie wijzigingsvoorstel 2).

Reactie op onderdelen.

Ad 22.

De raadsbesluiten van 27 september 2016 en 20 december 2016 vallen **niet** onder de coördinatie-regeling van het bestemmingsplan voor de supermarkt aangezien geen sprake is van een "verkeersbesluit" en zij geen betrekking hebben op de te bouwen supermarkt.

In het coördinatiebesluit d.d. 14 juni 2016, nr. 7 is expliciet vermeld dat de coördinatie-regeling van toepassing is op de voorbereiding en bekendmaking van de herziening van het bestemmingsplan, de omgevingsvergunning, aanpassingen aan de openbare infrastructuur ter verhoging van de verkeersveiligheid en de doorstroming van het verkeer in verband met de nieuwbouw van de supermarkt. *"Indien bij de voorbereiding van het bestemmingsplan en het bouwplan blijkt, dat ook een hogere grenswaarde Wet geluidhinder en/of een verkeersbesluit nodig is, is de coördinatie-regeling op grond van artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening ook op die besluiten van toepassing"*.

Zoals al eerder is uitgelegd in de Notitie inspraak en overleg is een "verkeersbesluit" een besluit van een wegbeheerder (burgemeester en wethouders) om een bepaald verkeerssteken te plaatsen, te wijzigen of in te trekken of een bepaalde fysieke maatregel te treffen op openbare wegen in de gemeente. Een verkeersbesluit kan aan de orde komen bij de centrale oversteek aan de Borchsingel waar een maximumsnelheid geldt van 30 km per uur. Als verkeersbrigadiers kunnen worden ingezet plaatsen wij het bord "VR07 – oversteekplaats met verkeersbrigadiers". Tot die tijd plaatsen wij het bord "J21 – waarschuwing overstekende kinderen". Aangezien de besluitvorming nog niet is afgerond is het verkeersbesluit niet in de coördinatie-regeling gebracht.

Ad 23.

De raadsbesluiten van 27 september 2016 en 20 december 2016 zijn geen “verkeersbesluiten” maar een uitnodiging aan het college om maatregelen te treffen om de verkeersveiligheid zoveel mogelijk te waarborgen indien structureel sprake is van 6.000 of meer motorvoertuigen per etmaal op de Borchsingel, nabij de scholen en/of de kruising met het fietspad. Zij hebben wel betrekking op het autonome aspect “verkeer en verkeersveiligheid in de wijk Ter Borch”.

In de toelichting op het bestemmingsplan is aan de raadsbesluiten wel aandacht besteed. De toelichting maakt geen deel uit van het bestemmingsplan en is niet juridisch bindend; de regels en de verbeelding wel. Wij hebben er geen moeite mee dat de raadsbesluiten als bijlagen worden toegevoegd aan de toelichting op het bestemmingsplan.

Ad 24.

Met de indieners van de zienswijze zijn wij van mening dat nergens in het raadsbesluit van 20 december 2016 is vermeld, dat het meetpunt van “de norm” is verplaatst van de scholen naar de ecozone bij Rietwijk Noord. Dat blijkt ook niet uit ons voorstel aan de gemeenteraad d.d. 22 november 2016.

In het raadsbesluit van 27 september 2016, nr. 7, is het volgende vermeld: “*Indien blijkt dat de hoeveelheid verkeer over de Borchsingel, nabij de scholen en/of de kruising met het fietspad, meer wordt dan structureel (gemiddeld aantal motorvoertuigbewegingen op een doordeweekse dag gedurende twee weken) 6.000 motorvoertuigen per etmaal of 250 motorvoertuigen per uur op enig moment van de dag vindt onderzoek plaats naar de oorzaken en zullen er maatregelen genomen worden om gemotoriseerd verkeer over de Borchsingel te ontmoedigen*”.

In het raadsbesluit van 20 december 2016, nr. 7 is dit **gewijzigd** en als volgt uitgewerkt:

- a. De “norm” van 250 motorvoertuigen per uur is vervallen. Bij 6.000 of meer motorvoertuigen per etmaal is sprake van meer dan structureel verkeer over de Borchsingel.
- b. Het verkeer wordt daartoe gemonitord middels **zes** permanente meetpunten.
- c. Bij telcijfers die naar boven afwijken ten opzichte van de ontwikkelingen die het verkeersmodel veronderstelt, wordt nader onderzoek gedaan naar aard en omvang van de verkeersmobiliteit en worden – indien noodzakelijk – maatregelen getroffen.
- d. Het bestaande overleg met de bewonersvereniging en de verkeerscommissie van de scholen wordt gecontinueerd. Concrete maatregelen die worden besproken zijn fiets- en voetgangersvoorzieningen bij de scholen, verkeersbrigadiers en routing.
- e. Er vindt structureel overleg plaats met Herepoort Aannemerscombinatie en Groningen Bereikbaar, waarbij de effecten van de ombouw van de Zuidelijke Ring op de Borchsingel door middel van een verkeersmodel zichtbaar worden.
- f. De aandacht voor de verkeersveiligheid in Ter Borch wordt gedefinieerd als een afzonderlijk project, in die zin dat er twee keer per jaar uitgebreid over wordt gerapporteerd aan de gemeenteraad en wel voor de periode dat de wijk in ontwikkeling is. Na vier rapportages (2 jaar) zal worden geëvalueerd.

Met verwijzing naar de documenten die onder 27 worden behandeld en de second opinion van Royal HaskoningDHV kan ook met de toekomstige supermarkt en de voorziene ontwikkelingen aan de overzijde van de Borchsingel, is geen sprake van een overschrijding van de hoeveelheid verkeer als genoemd in het raadsbesluit van 20 december 2016. Ook nabij de scholen en/of de kruising met het fietspad is geen sprake van telcijfers die naar boven afwijken ten opzichte van de ontwikkelingen die het verkeersmodel veronderstelt.

Ad 25 en 26.

In tegenstelling tot de mening van de indieners van de zienswijze hebben het geactualiseerde verkeersmodel, het kentekenonderzoek en de verkeertellingen **geen relatie** met het bestemmingsplan voor de bouw van de supermarkt. Qua verkeer en verkeersveiligheid in de wijk Ter Borch zijn er twee autonome vraagstukken aan de orde. Aan de ene kant is er “*verkeer en verkeersveiligheid in relatie tot de te bouwen supermarkt*” en aan de andere kant de “*verkeerseffecten van het verder ontwikkelen van de wijk Ter Borch en de aansluiting op de A7 in relatie tot de raadsbesluiten van 27 september 2016 en 20 december 2016*”.

Het gedeelte van het tracé van de Borchsingel dat in het bestemmingsplan voor de supermarkt is opgenomen, is al enige jaren opengesteld voor het verkeer. Het betreft het gedeelte tussen de rotonde in de Groningerweg en het perceel Borchsingel 43. Daar worden voorzieningen getroffen ter verhoging van de verkeersveiligheid bij de scholen. Het hele tracé is opgenomen in het nu geldende bestemmingsplan “Eelderwolde Ter Borch”, dat is vastgesteld bij raadsbesluit van 27 september 2016 en onherroepelijk geworden bij uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State d.d. 2 augustus 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:2079). Het raadsbesluit van 20 december 2016 heeft betrekking op de Borchsingel en de doorgaande wegen die daarop aansluiten; wegen die zijn aangelegd op basis van de

bestemmingsplannen “Ter Borch” (vastgesteld 24 september 2004), “Ter Borch, Rietwijk Noord (vastgesteld op 24 september 2013) en het Tracébesluit “A7/N7 Zuidelijke Ringweg Groningen fase 2”.

Verkeer en verkeersveiligheid worden in het kader van een goede ruimtelijke ordening wel beoordeeld en meegewogen, maar de exacte inrichting van wegen wordt niet in de regels van een bestemmingsplan vastgelegd.

De documenten over de verkeerseffecten van het verder ontwikkelen van de wijk Ter Borch waren niet tijdig genoeg beschikbaar om als achtergrondinformatie in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan voor de supermarkt te worden opgenomen. De besluitvorming in het college was namelijk nog niet afgerond. Dat hoefde geen bezwaar te zijn. Zowel het voorontwerp- als het ontwerpbestemmingsplan gaan gepaard met degelijke onderzoeksrapporten op het gebied van “verkeer en verkeersveiligheid” in relatie tot de supermarkt.

In relatie tot de raadsbesluiten van 27 september 2016 en 20 december 2016 wilden wij een zo betrouwbaar mogelijk inzicht krijgen in het verkeer en de verkeersstromen in en om Ter Borch. Deze wens is in het verleden meerdere malen met de gemeenteraad gedeeld. Er kan nu gebruik worden gemaakt van de resultaten van een gehouden kentekenonderzoek, verkeerstellingen die permanent plaatsvinden en een actualisatie van het verkeersmodel. De documenten zijn ter beschikking gesteld van de werkgroep en de bewonersvereniging. De rapporten waren voor eenieder op de website in te zien. Met verwijzing naar wijzigingsvoorstel 2 worden die nu alsnog als bijlage aan de toelichting toegevoegd.

De gemeenteraad heeft op 4 december 2017 ermee ingestemd om het ontwerpbestemmingsplan voor de vaststelling ter inzage te leggen.

Ad 27.

Om te onderzoeken wat de effecten van het verder ontwikkelen van de wijk Ter Borch en de gerealiseerde aansluiting op de A7 zijn, is gebruik gemaakt van een verkeersmodel. Een verkeersmodel is een computemodel dat inzicht geeft in de te verwachten toekomstige verkeers- en vervoersstromen. De uitkomsten zijn gebaseerd op de feitelijke situatie in Ter Borch, reeds bekende ontwikkelingen (bijv. nieuwbouwplannen) en ervaringen elders in het land. Er is gebruik gemaakt van het meest recente model van de gemeente Groningen, “GroningenPlus2014” (hierná te noemen “het verkeersmodel”). In dit model is zowel voor het basisjaar 2012 als voor het prognosejaar 2030 een aantal aanpassingen gedaan om te zorgen dat het verkeersmodel kwalitatief goed is. Daarom is de zone-indeling verfijnd en zijn de intensiteiten gekalibreerd aan de telwaarden op de zes locaties. Na de eerste berekeningen voor het prognosejaar bleek dat het verkeersmodel met name voor nieuwe gebieden met inwoners met een erg lage ritproductie rekent. Waar landelijk wordt uitgegaan van een ritproductie tussen 5 en 6 ritten per woning per etmaal berekende het model ongeveer 2,6 ritten per woning per etmaal. Daarom is in de berekeningen voor Ter Borch de ritproductie voor de nieuwe gebieden met een factor vermenigvuldigd, zodat deze voldoet aan de landelijke kencijfers. Voor het aantal ritten per woning is 5,5 per etmaal aangehouden.

Uit het actualisatierapport van Goudappel Coffeng d.d. 15 februari 2018 blijkt het volgende.

Ontwikkelingen.

In het verkeersmodel is voor het prognosejaar 2030 rekening gehouden met een groei van de wijk Ter Borch. Tevens is de nieuwe ontsluiting van Ter Borch in het model opgenomen. De ontwikkelingen zijn weergegeven in onderstaande tabel 2.2. In het entreegebied is uitgegaan van 3.300 m² supermarkt (300 m² meer dan hetgeen is aangevraagd), 500 m² gezondheidszorg en 65 woningen (de appartementen die aan de zuidzijde van de Borchsingel kunnen worden gebouwd). De bungalows die oorspronkelijk waren voorzien ter plaatse van het terrein van het crematorium zijn komen te vervallen. In onderstaande tabel (3^e regel), die de ontwikkelingen vanaf 2015 richting 2030 weergeeft, is daarmee nog geen rekening gehouden.

deelgebied	vulling
Van der Valk	125 kamers, 712 m ² zalen en 730 m ² restaurant
Kranenburg Zuid	13 ha gemengd bedrijventerrein
crematorium + bungalows	80 tot 100 parkeerplaatsen, 5 crematies per dag
Rietwijk Noord	207 woningen
Rietwijk Zuid	116 woningen
Tuinwijk	8 woningen
entreegebied	1.500 + 1.800 m ² supermarkt, 500 m ² gezondheidszorg en 65 woningen
Waterwijk	56 woningen

Tabel 2.2: Ontwikkelingen vanaf 2015 richting 2030

Paragraaf 3.1 Intensiteiten.

Voor de wegen rondom Ter Borch zijn de intensiteiten op etmaalniveau voor het basisjaar met en zonder aansluiting en voor 2030 op de in onderstaande figuur 3.1 weergegeven locaties berekend. Met verwijzing naar onderstaande tabel 3.1 is op de in het raadsbesluit van 20 december 2016 genoemde locatie 4 bij de scholen de verkeersintensiteit in 2030 berekend op 5.600 motorvoertuigen per etmaal en op locatie 2 bij de ecozone op 3.200 per etmaal.

Figuur 3.1: Locaties tabel 3.1

Er vinden vanaf 19 september 2016 ook permanent verkeersstoppingen plaats in de wijk Ter Borch en op het Businesspark op de 6 telpunten “Woltsingel en rotonde”, “Borchkwartier”, “Oeverlibel en Ripperdalaan”, “Vuurjuffer – Bruilweering”, “Madijk – van der Valk” en “Van der Valk – N371”. Die laten geen enkele verstoring in het verkeersbeeld zien, wel een voorziene toename van het verkeer op de Borchsingel.

De toename blijft ruim binnen de capaciteit van de weg en binnen de kaders van het raadsbesluit d.d. 20 december 2016. De toename wordt vooral veroorzaakt door de beoogde groei van de woonwijk en de economische ontwikkeling.

locatie	2012	2012 aansluiting	2030
1	Nvt	700	7.900
2	Nvt	700	3.200
3	1.800	2.000	4.200
4	2.500	2.500	5.600
5	3.200	3.000	6.000
6	7.300	6.800	6.500
7	6.200	6.200	5.600
8	500	400	700
9	6.100	6.000	5.500

Tabel 3.1: Intensiteiten motorvoertuigen per etmaal (afgerond op 100-tallen) op doorsnede

Paragraaf 3.2 Doorgaand verkeer.

In paragraaf 3.1 valt te lezen dat wanneer de aansluiting in het basisjaar wordt aangelegd, op locatie 1 ongeveer 700 motorvoertuigen per etmaal gaan rijden. Dit wordt in 2030 7.300 motorvoertuigen per etmaal. Goudappel Coffeng heeft een "geselecteerde gebiedsanalyse" uitgevoerd. Dat betekent dat berekend is hoeveel van de genoemde aantallen motorvoertuigen een herkomst of bestemming in Ter Borch hebben. De resultaten van de analyses zijn weergegeven in onderstaande tabel 3.2. Door de verschillen te berekenen tussen het totale verkeer en het aan Ter Borch gerelateerde verkeer wordt het doorgaande verkeer in de wijk berekend. Dit is logischerwijs voor de locaties 1 tot en met 4, op afrondingsverschillen na, gelijk.

We zien dat het doorgaande verkeer, ofwel verkeer dat geen herkomst of bestemming in Ter Borch heeft, voor 2012 op 200 motorvoertuigen per etmaal komt, en voor 2030 op ongeveer 1.000 motorvoertuigen per etmaal.

	2012 aansluiting	2012 Ter Borch	2030	2030 Ter Borch
1	700	500	7.900	7.000
2	700	500	3.200	2.200
3	2.000	1.800	4.200	3.200
4	2.500	2.200	5.600	4.700
5	3.000	2.700	6.000	4.900
6	6.800	2.100	6.500	3.600
7	6.200	1.200	5.600	2.100
8	400	400	700	700
9	6.000	1.100	5.500	2.000

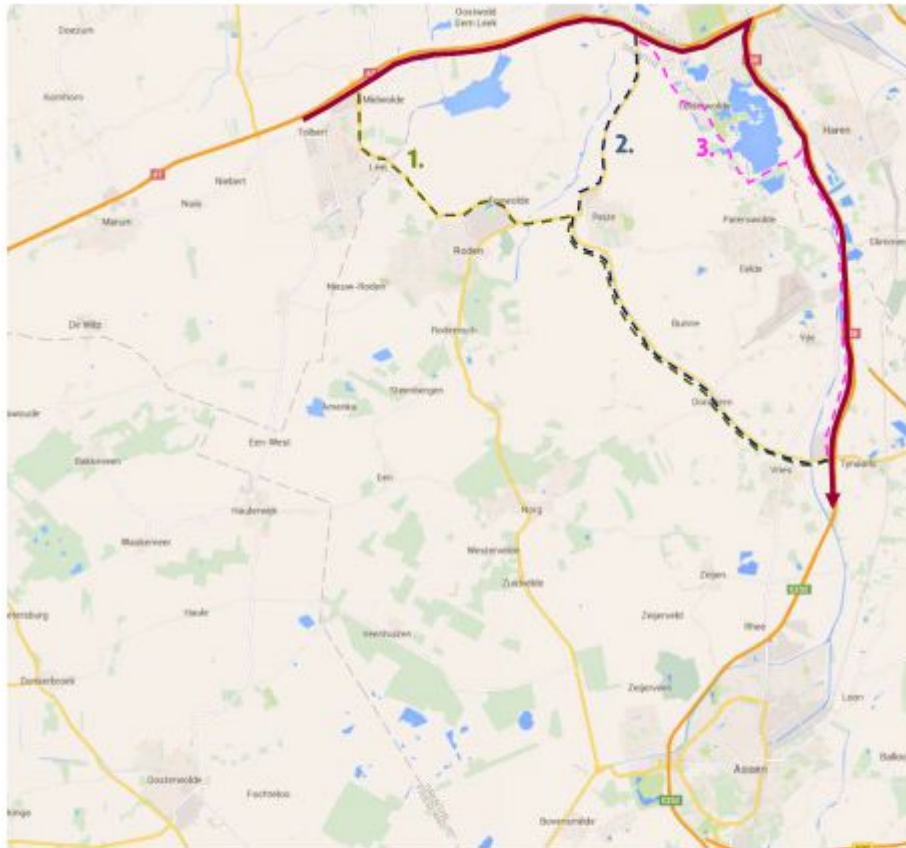
Tabel 3.2: Intensiteiten motorvoertuigen per etmaal en Ter Borch gerelateerd verkeer (afgerond op 100-tallen) op doorsnede

Ook het kentekenonderzoek heeft informatie opgeleverd over de hoeveelheid verkeer in het gebied en de herkomst en bestemming ervan. Het laat ook zien welke routes worden gereden. De door een groot aantal waarnemingsposten gesignaleerde kentekens zijn met elkaar vergeleken. Waarnemingsposten stonden aan alle invalswegen van de wijk. De analyse heeft het verschil zichtbaar gemaakt tussen bestemmings- en doorgaand verkeer. Het kentekenonderzoek heeft aangetoond dat 231 motorvoertuigen per etmaal als sluipverkeer bestempeld konden worden.

Routes tijdens aanpak Ring Zuid.

Eén van de meest ingrijpende aanpassingen van Aanpak Ring Zuid is het ongelijkvloers maken van het Julianaplein. Tijdens de werkzaamheden worden verkeersproblemen verwacht. Die zouden ertoe kunnen leiden dat meer doorgaand verkeer door Ter Borch wil rijden. Op de pagina's 7 en 8 van het rapport van Goudappel Coffeng is daaraan aandacht besteed. Uitgangspunt is dat de werkzaamheden aan de Ring Zuid

ervoor zorgen dat het voor een deel van het verkeer aantrekkelijk is om de Ring Zuid te mijden. Voor verkeer dat eventueel door Ter Borch zou willen rijden, betreft dit verkeer van de A7 richting de A28 en terug. In onderstaande figuur 4.1 is deze route weergegeven met drie eventuele alternatieven. Om inzicht te krijgen in de aantrekkelijkheid van de verschillende routes zijn de reistijden in de “free flow”- situatie berekend en weergegeven in tabel 4.1. Free flow betekent dat het uitgangspunt is dat er geen enkel ander verkeer is en dat de wettelijke snelheid overal gereden kan worden zonder hinder van kruisingen. Route 3 door Ter Borch is in die situatie de minst aantrekkelijke route.

Figuur 4.1: Route A7 West - A28, met alternatieve routes

alternatieve route	reistijd free flow
1. afrit 34 Leek, N372 en N386	20 min. 55 sec.
2. afrit 35 Hoogkerk, N372 en N386	22 min. 3 sec.
3. afrit 35 Hoogkerk, Ter Borch en toerit 38 Haren	22 min.12 sec.

Tabel 4.1: ‘Free flow’-reistijden alternatieve routes

De routes 1 en 2 gaan over provinciale stroomwegen. Daardoor wordt verwacht dat de route door Ter Borch minimaal wordt gebruikt door sluipverkeer.

Wij hebben met de aannemerscombinatie Heerepoort en het projectbureau Ombouw Zuidelijke Groningen (ZRG) afgesproken dat de Borchsingel niet in de omleidingsroutes wordt opgenomen. Ten tijde van de ombouw blijven er altijd 2 x 2 rijstroken beschikbaar op de A7. Tijdelijk wordt de verkeersregelinstantie op het Julianaplein verwijderd.

Samenvatting.

1. In relatie tot de raadsbesluiten van 27 september 2016 en 20 december 2016, die alleen betrekking hebben op verkeer en verkeersstromen in de wijk Ter Borch en geen relatie hebben met de te bouwen supermarkt, is geen sprake van telcijfers die naar boven afwijken ten opzichte van ontwikkelingen die het (geactualiseerde) verkeersmodel veronderstelt.
2. Ook met de toekomstige supermarkt en andere autonome ontwikkelingen in de wijk Ter Borch kan aan de besluiten worden voldaan, ook op locatie 4 bij de scholen.
3. De ombouw van de A7 betreft een autonome en tijdelijke ontwikkeling buiten het plangebied van de toekomstige supermarkt.
4. Alle aspecten betrekking hebbende op verkeer en verkeersveiligheid in relatie tot de te bouwen supermarkt zijn door onafhankelijke deskundigen onderzocht en akkoord bevonden.

Ad 28.

De vraag kan worden beantwoord op basis van de "Leerlingenprognoses en ruimtebehoefte basis- en voortgezet onderwijs gemeente Tynaarlo 2018 – 2035" van het Planning Verband Groningen B.V. Per 1 oktober 2018 bezochten 523 leerlingen OBS Ter Borch en 226 leerlingen CBS De Rietzanger. Die gegevens worden verwerkt in de prognoses voor 2019, die in januari 2019 beschikbaar komen. In januari 2018 zijn (op basis van het aantal leerlingen per 1 oktober 2017) die aantallen berekend op respectievelijk 480 en 196 per 1 oktober 2022 en op respectievelijk 450 en 184 per 1 oktober 2034. Het totaal aantal leerlingen vertoont dus een dalende tendens. De opmerkingen in de zienswijze dat het aantal leerlingen groeit wordt op geen enkele wijze onderbouwd. De toename of afname van het aantal leerlingen is uiteraard wel van invloed op het verkeersaanbod en daarmee op de verkeersveiligheid.

Ad 29.

Wij hebben wel degelijk rekening gehouden met het advies van Veilig Verkeer Nederland. Met VNN heeft op 10 november 2017 overleg plaatsgevonden over de herinrichting van het wegvak van de Borchsingel ter hoogte van de scholen. VVN is al vanaf 2014 bij de verkeerssituatie rond de scholen betrokken en heeft de problematiek ook met de verkeerscommissie van de scholen besproken. Het advies van VNN luidt als volgt:

"VNN acht de herinrichting een verdere verbetering van de verkeersveiligheid op dit gedeelte van de Borchsingel. In de huidige situatie biedt de rijbaan onvoldoende ruimte om afslaande voertuigen naar en vanaf de parkeerplaatsen te passeren, waardoor gevaarlijke situaties kunnen ontstaan. Door de scheiding van de rijbaan wordt het passeren voorkomen.

De aanleg van een aanliggende parkeerstrook tegenover de school betekent een uitbreiding van de parkeermogelijkheden voor ouders die hun kinderen naar school brengen en geen behoefte hebben om links af te slaan naar de aan de schoolzijde gelegen parkeermogelijkheid. Hiermee worden afslaande verkeersbewegingen op de Borchsingel voorkomen ten gunste van de doorstroming.

Voor overstekende scholieren wordt een aparte oversteekplaats gemaakt waardoor per rijrichting kan worden overgestoken. Een voorziening die VNN aanbeveelt op gebiedsontsluitingswegen en die inmiddels op vele plaatsen binnen en buiten de bebouwde kom zijn gerealiseerd. Wij zien de aanleg van deze oversteekplaats als een belangrijke verbetering om de rijbaan van de Borchsingel op een veilige manier over te steken.

Normaliter wordt bij oversteekplaatsen nabij een school de oversteekplaats herkenbaar gemaakt door middel van kanalisatiestrepen op het wegdek en attentieborden.

Op wegen met een maximale snelheid van 50 kilometer per uur adviseren wij een schooloversteekplaats altijd op een plateau te leggen en het oversteken te laten plaatsvinden onder leiding van verkeersbrigadiers. Daarvoor is wel medewerking van ouders en vrijwilligers nodig. Dat blijkt helaas in de praktijk niet altijd mogelijk te zijn.

Het aanbrengen van een voetgangersoversteekplaats (VOP) door middel van een "zebrapad" bij solitaire schooloversteekplaatsen is niet alleen ongebruikelijk, maar wordt in deze specifieke situatie door ons ontraden. Voorkomen dient te worden dat scholieren het "zebrapad" gaan beschouwen als een veilige oversteek en dan minder acht geven op naderende automobilisten. Er ontstaat dan een soort "schijnveiligheid". Ongeacht of het instellen van verkeersbrigadiers mogelijk wordt, dienen alle ouders, bij voorkeur door de verkeerscommissie van de scholen, te worden geïnformeerd over het gebruiken van deze oversteekplaats en dient tevens te worden verzocht voortaan hun kinderen uitsluitend aan de trottoirzijde te laten in- en uitstappen".

Ouders kunnen actief bijdragen aan de verkeersveiligheid van hun kind. Wij vragen de verkeerscommissie van de scholen nogmaals om de ouders te informeren over de suggesties van Veilig Verkeer Nederland. Verkeersbrigadiers kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan een nog meer verkeersveilige oversteek van de schoolgaande jeugd over de Borchsingel. Wij nemen het advies van VNN over.

Ad 30.

Met verwijzing naar de geactualiseerde verkeersonderzoeken is het verkeersaanbod vanuit de Woltsingel relatief laag, zodat het oversteken veilig kan plaatsvinden. Ook bestaat de mogelijkheid om de Waterwijk via het Zweerdeneiland te verlaten en gebruik te maken van de nieuw aan te leggen fiets- en voetpaden ten zuiden van de Borchsingel.

In het licht van het vorenstaande wordt geen nieuwe verbinding vanaf het Bakkerslaantje naar de centrale oversteek aangelegd. Daarvoor ontbreekt de noodzaak.

Ad 31.

Het ontwerp van de veilige oversteekplaats wordt uitgewerkt in overleg met de werkgroep. Dat geschiedt in de bestekfase. Voor de aanpassingen aan de Borchsingel zijn middelen beschikbaar binnen de GREX van Ter Borch zodat de uitvoering is geborgd.

Aanleg van een fietspad naar de fietsenstalling aan de oostzijde van het Borchkwartier is technisch weliswaar mogelijk, maar de bestaande structuur van het parkeerterrein wordt dan wel erg aangetast. Er moeten 8 parkeerplaatsen worden opgeofferd en ook moet de wegenstructuur op het parkeerterrein worden aangepast. Dat is niet wenselijk. Er ligt nu al een voetpad en fietsers kunnen gebruik maken van de wegen op het parkeerterrein.

Ad 32.

De centrale oversteek wordt aangelegd in het gebied waar een maximumsnelheid geldt van 30 km per uur. Daarbij horen geen draaiarmen. Dat is ook het standpunt van Veilig Verkeer Nederland. Het gebruik van gele knipperlichten wijzen wij af. Die worden ook niet door Veilig Verkeer Nederland geadviseerd.

Uit het kentekenonderzoek blijkt dat het overgrote deel van het verkeer bestemmingsverkeer is. De bestuurders van auto's worden geacht zich te realiseren dat aan de Borchsingel twee scholen zijn gelegen en moeten hun snelheid daarop aanpassen.

Ad 33.

We zijn zeer begaan met de veiligheid van alle verkeersdeelnemers. Daarom heeft de gemeenteraad op voorhand besloten om het entreegebied opnieuw in te richten; er worden gescheiden rijbanen aangelegd, zodat er in twee keer kan worden overgestoken. Dat is de meest veilige manier van oversteken. In een gebied waar een maximumsnelheid geldt van 30 kilometer per uur passen geen verkeerslichten, nog afgezien van het feit dat verkeerslichten ook kunnen zorgen voor een vorm van schijnveiligheid. Kortom: in twee keer oversteken is de meest veilige vorm van oversteken.

Ad 34, 35 en 36.

Met verwijzing naar onze reactie op zienswijze 28 is Veilig Verkeer Nederland met ons van mening dat de K&R- stroken aan de zuidkant een prima voorziening zijn, mits gebruik wordt gemaakt van de centrale oversteek. Het inzetten van verkeersbrigadiers zou daarbij ideaal zijn. Ouders zijn verantwoordelijk voor de route die hun kinderen naar school nemen. Die verantwoordelijkheid kan niet bij de gemeente worden gelegd.

De strook kan ook gebruikt worden voor parkeren. De ouders kunnen kiezen uit de volgende voorzieningen:

- de K&R-strook aan de noordkant van de Borchsingel;
- de K&R-strook aan de zuidzijde van de Borchsingel;
- parkeren op de parkeerstrook aan de zuidzijde van de Borchsingel;
- parkeren op het parkeerterrein tussen de scholen;
- parkeren op het parkeerterrein van de supermarkt.

Ad 37 en 39.

Met verwijzing naar **pagina 14** van de Notitie inspraak en overleg hebben burgemeester en wethouders op 17 juni 2014 toestemming verleend aan het schoolbestuur om gebruik te mogen maken van het grasveld naast het schoolplein van de Rietzanger. Dit onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat het gebruik **tijdelijk** zal zijn. Op het moment dat het terrein ontwikkeld zal worden moet de gemeente daarover weer kunnen beschikken. Dat tijdstip is nu aangebroken. De in het verleden gemaakte afspraken zullen door het schoolbestuur moeten worden gerespecteerd. De groene erfafscheiding met beuken en het 19 meter lange geluidsscherm worden conform het ontwerp aangelegd. Het gedeelte van het huidige voetgangersgebied, waarop parkeervakken worden gerealiseerd, blijft ook in de toekomst open voor fietsers en voetgangers. Wij treffen voorzieningen zodat de doorgang van auto's van het parkeerterrein van de school naar het parkeerterrein van de supermarkt en omgekeerd niet mogelijk is. Er zijn inmiddels extra fietsenrekken geplaatst. Wij gaan geen ontwerp maken voor een nieuwe fietsenstalling ten noorden van het schoolplein. Het initiatief daartoe ligt bij het schoolbestuur. Het schoolbestuur kan de kosten dekken uit de rijksvergoeding die wordt ontvangen. Wij zijn bereid om het schoolbestuur bij de inrichting van advies te dienen.

Ad 38.

Het nieuwe fiets- en voetpad ten noorden van de supermarkt sluiten wij direct aan op het parkeerterrein bij de school. De gebruikers van het parkeerterrein zijn vooral medewerkers van de school, die al voor de aanvangstijd van de school aanwezig zijn. In die zin worden daarmee geen conflicten gecreëerd. Met verwijzing naar wijzigingsvoorstel 3 worden er voorzieningen getroffen zodat de doorgang van auto's tussen het parkeerterrein van de scholen en het parkeerterrein van de supermarkt en omgekeerd niet mogelijk is. In het begin waren er geen paden aan de noordzijde van de school. De bedoeling van het oorspronkelijke ontwerp was dat alle kinderen via de Borchsingel naar school zouden gaan. Er ontstonden echter slijtpaadjes. Die hebben wij verhard met in het achterhoofd dat de geëigende toegang tot de scholen via de fietspaden langs de Borchsingel loopt. De te verbreden paden langs de Borchsingel zijn bedoeld voor het langzame verkeer naar de scholen. Dat is tevens de reden dat wij de paden niet gaan voorzien van openbare verlichting. De verkeersfietspaden en voetpaden naar de school zijn wel al voorzien van openbare verlichting. We zorgen ervoor dat de paden gereed zijn op het moment dat met de bouw van de supermarkt wordt begonnen.

In het voorstel van de werkgroep loopt het voet- fietspad langs de achtertuinen van de woningen aan de Otto Cluivinglaan naar de fietsenstalling aan de oostzijde van het Borchkwartier. Wij zien de toegevoegde waarde van dat voorstel niet. Wij handhaven ons voorstel om het voet- en fietspad ten oosten van de tijdelijke lokalen uit te laten komen. Wij honoreren het verzoek om het voet- en fietspad te verbreden tot 3.00 meter. Zie voor de fietsenstalling de reactie op zienswijze nummer 37.

Ad 40.

Zie onze uitvoerige reactie op zienswijze nummer 29. We gaan de uitritconstructies van de Woltsingel en het Zweerdeneiland aanpassen in overeenstemming met het advies van Veilig Verkeer Nederland.

Ad 40a.

De parkeervakken blijven van elkaar aan de kopse kant gescheiden door een groenstrook. Het minder achteruit rijden is relatief. Van het parkeerterrein wordt veel gebruik gemaakt. Meestal staan de parkeervakken vol. De gebruikers van het parkeerterrein zijn vooral medewerkers van de school, die al voor de aanvangstijden van de school aanwezig zijn. In die zin worden daarmee geen conflicten gecreëerd.

Voorgesteld besluit

De vragen en zienswijzen worden beantwoord zoals onder "algemeen" en 22 tot en met 40a is aangegeven. Dit leidt tot de volgende wijzigingen:

1. Aan de zienswijze wordt tegemoetgekomen door de raadsbesluiten d.d. 27 september 2016 en 20 december 2016 als bijlage toe te voegen aan de toelichting op het bestemmingsplan (**wijzigingsvoorstel 1**);
2. Het kentekenonderzoek, de resultaten van de verkeerstellingen, de actualisatie van het verkeersmodel, het advies van Veilig Verkeer Nederland en de second-opinion van RoyalHaskoningDHV worden als bijlage aan de toelichting op het bestemmingsplan toegevoegd. De tekst van de toelichting op het bestemmingsplan wordt daarop aangepast en aan het vermelde op pagina 18 onder 3 van deze nota. In het m.e.r.- beoordelingsbesluit wordt naar deze rapporten verwezen (**wijzigingsvoorstel 2**);
3. Er worden voorzieningen getroffen zodat de doorgang van auto's tussen het parkeerterrein van de scholen en het parkeerterrein van de supermarkt en omgekeerd niet mogelijk is (**wijzigingsvoorstel 3**);
4. De uitritconstructies van de Woltsingel en het Zweerdeneiland worden aangepast in overeenstemming met het advies van Veilig Verkeer Nederland (**wijzigingsvoorstel 4**).
5. Het voet- fietspad ten noorden van de supermarkt wordt verbreed van 2.5 tot 3.00 meter (**wijzigingsvoorstel 5**);
6. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

De wijzigingsvoorstellen 3, 4 en 5 worden opgenomen in het plan voor de aanpassing van de Borchsingel, en in het bestemmingsplan.

III. Zienswijzen tegen de supermarkt.

Personen genoemd onder **21** bij brieven van 25 juni 2018, ingekomen op 11 juli 2018 (2 zienswijzen).

41. *Direct naast het plangebied staan twee scholen en is een instelling voor verslavingszorg gevestigd. Het is onverantwoord daar een grote supermarkt naast te zetten. Na bestudering van de tekeningen, waarbij bijv. de inrit voor laden en lossen op een paar meter grenst aan het huidige speelterrein van CBS De Rietzanger vragen zij zich af hoe de gemeente dit naar de bewoners in Ter Borch kan verantwoorden;*

42. *De supermarkt zal veel extra verkeer aantrekken en de situatie rond met name de scholen onveilig maken. De veiligheid van de kinderen zou voorop moeten staan en niet de mogelijk maximale opbrengst van een stukje. De supermarkt zou prima gebouwd kunnen worden op het Businesspark Ter Borch waar men alle ruimte heeft. Welke motivatie heeft de gemeente om dit niet te overwegen? Zijn er contractuele verplichtingen aangegaan met partijen, waarop dit plan op deze wijze moet worden uitgevoerd? Nodig partijen uit voor woningbouw op deze plek in de vorm van bijv. kleinschalige appartementen dan wel reguliere woningbouw. In een tijd dat de huizenmarkt op slot zat was het voorspelbaar dat appartementen niet snel worden verkocht, vooral niet als een projectontwikkelaar schijnbaar nauwelijks moeite doet om die appartementen te verkopen. Nu de markt is aangetrokken is er weer volop vraag en is er geen enkele reden om de bestemming van het entreegebied te wijzigen;*
43. *Uit de Woningmarktanalyse Regiovisie Assen-Groningen 2017 blijkt dat de vraag naar excellent wonen groot is aan de zuidkant van de stad Groningen met name in Haren, Ter Borch en Eelde-Paterswolde. Deze vraag komt bovenop de reguliere woningvraag uit deze kernen zelf en uit de stad Groningen en dat leidt tot een overdruk op deze kernen.*

Reactie ad 41.

Met verwijzing naar de Notitie inspraak en overleg is - uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening - inzichtelijk gemaakt dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van milieugevoelige functies nabij de supermarkt kan worden gewaarborgd. Daarvoor worden voorzieningen getroffen. Scholen, woningen en een kinderdagopvang worden tot de milieugevoelige bestemmingen gerekend. Een supermarkt hoort – bij gebrek aan een winkelcentrum in de onmiddellijke omgeving – thuis in het voorzieningsgebied en een supermarkt bevordert de sociale cohesie in de wijk. Wij kiezen ervoor alle voorzieningen in het entreegebied te clusteren.

In de brochure “Bedrijven en Milieuzonering” van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten worden richtafstanden en richtwaarden gegeven voor een verantwoorde inpassing van bedrijvigheid in de fysieke omgeving en van gevoelige functies nabij bedrijven. Volgens constante jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (bijv. uitspraak 201403079/1/R4) geldt als uitgangspunt dat de aangegeven indicatieve afstanden gemotiveerd kunnen worden toegepast. De wijk Ter Borch valt onder het omgevingstype “rustige woonwijk”. De brochure omschrijft dit als volgt: *“Een rustige woonwijk is ingericht volgens het principe van de functiescheiding. Afgezien van de wijkgebonden voorzieningen komen vrijwel geen andere functies zoals (bedrijven of kantoren) voor. Langs de randen (in de overgang naar mogelijke bedrijfsfuncties) is weinig verstoring door verkeer”*.

Een supermarkt valt volgens de VNG-brochure in milieucategorie 1. In een rustige woonwijk wordt een richtafstand van 10 meter aanbevolen tot milieugevoelige bestemmingen. Aan de afstand van 10 meter kan overall ruimschoots worden voldaan. Bestudering van de verbeelding van het bestemmingsplan leert dat aan de oostzijde de afstand tot de dichtstbij gelegen woning (Grutto 38 te Groningen) ca. 35 meter bedraagt (gemeten vanaf de grens van de bestemming “Detailhandel – Supermarkt” tot aan de perceelgrens) en aan de westzijde ca. 21 meter (Otto Cluivinglaan 54 te Eelderwolde). De afstand tot het dichtstbijzijnde schoolgebouw bedraagt 20 meter.

Ter voorbereiding van de ruimtelijke procedure is akoestisch onderzoek verricht door bureau Peutz (rapport van 9 februari 2017). Daarin zijn ook de richtafstanden en richtwaarden uit de brochure “Bedrijven en Milieuzonering” betrokken. De Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe heeft ons op 10 februari 2017 medegedeeld dat het onderzoek is beoordeeld en goed bevonden. De bevindingen van de R.U.D. luiden als volgt:

1. Het langtijdgemiddelde geluidsniveau ten gevolge van de supermarkt voldoet aan de streefwaarde van de brochure en daarmee ook aan het Activiteitenbesluit. Aan de zuidzijde is in de nachtperiode het maximale geluidsniveau 5 dB(A) te hoog. Dit is het gevolg van het vertrekken van een vrachtauto richting de Borchsingel. Dit zou voorkomen kunnen worden door uitsluitend overdag te laden en te lossen. In verband met de verkeersveiligheid op het parkeerterrein in relatie tot de scholen is er juist voor gekozen zoveel als mogelijk ‘s- nachts te bevoorraden. Hiervoor wordt een maatwerkvoorschrift vastgesteld.
2. Bij de woningen Snip 24, Grutto 38 en de appartementen Grutto 15- 28 wordt in de nacht niet voldaan aan de streefwaarde van de VNG-brochure. Dit wordt veroorzaakt door het aankomen van een vrachtauto aan de oostzijde van de supermarkt. Dat komt maximaal 7 keer per nacht voor; de overschrijding is maximaal 4 Db(A). Dit zou voorkomen kunnen worden door uitsluitend overdag te laden en te lossen. In verband met de verkeersveiligheid op het parkeerterrein in relatie tot de scholen is er juist voor gekozen zoveel als mogelijk ‘s- nachts te bevoorraden. Er wordt wel voldaan aan het Activiteitenbesluit, zodat er sprake blijft van een goed woon- en leefklimaat.

3. De indirecte hinder van de supermarkt voldoet aan de voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A) van de circulaire "indirecte hinder". Uitzondering is de grens van de bestemming van de toekomstige geluidgevoelige bestemmingen aan de zuidzijde. Daar is de berekende etmaalwaarde 55 dB(A). Dit voldoet nog ruimschoots aan de maximale waarde van 65 dB(A). Op grond van het Bouwbesluit moet de gevelisolatie minimaal 20 dB(A) bedragen, zodat bij een gevelbelasting van 55 dB(A) de binnenwaarde niet in gevaar komt. Daarom wordt een maatwerkvoorschrift van L_{amax} 65 dB(A) in de nachtperiode.
4. Er zijn verder geen akoestische belemmeringen voor dit plan. Er blijft sprake van een goed woon- en leefklimaat.

Met het bestemmingsplan heeft het ontwerp **m.e.r.- beoordelingsbesluit** ter inzage gelegen met de conclusie dat de voorgenomen activiteit niet leidt tot belangrijke gevolgen voor het milieu die het opstellen van een Milieueffectrapport noodzakelijk maken.

Reactie ad 42.

Zie de beantwoording van de vragen en zienswijzen onder nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande beschouwingen bij "algemeen". Wij hebben het bestemmingsplan "Eelderwolde Ter Borch, plan van uitwerking Businesspark" op 20 maart 2018 vastgesteld met inachtneming van artikel 14 van de uitwerkingsregels van het door de gemeenteraad op 27 september 2016 vastgestelde bestemmingsplan "Ter Borch". Binnen de bestemmingsomschrijving van artikel 14.1 van de regels is geen "**zelfstandige detailhandel**" toegestaan.

Consistent beleid van de gemeenteraad is om op **bedrijventerreinen** geen zelfstandige detailhandel en detailhandel in volumineuze goederen toe te staan, behalve wanneer het gaat om detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie. Dit in heel Nederland gebruikelijk beleid is door de gemeenteraad vastgelegd in het op 28 mei 2013 vastgestelde bestemmingsplan "Bedrijventerreinen", dat voor nagenoeg alle bedrijventerreinen in de gemeente geldt. In Nederland worden supermarkten op bedrijventerreinen over het algemeen als onwenselijk beschouwd.

Detailhandel kent een andere dynamiek dan bedrijven die zich normaal op bedrijventerreinen bevinden. Detailhandel moet het hebben van de verkoop van kleine hoeveelheden goederen aan zoveel mogelijk klanten. Inherent hieraan is dat detailhandel veel verkeer aantrekt bovenop het al aanwezige vrachtverkeer en dat er veel parkeerplaatsen nodig zijn. Bedrijventerreinen zijn hier doorgaans niet op ingericht, waardoor er problemen kunnen ontstaan in de verkeersafwikkeling en parkeermogelijkheden. Productiebedrijven kunnen daarnaast overlast veroorzaken in de vorm van geur, geluid en visuele overlast. Op bedrijventerreinen moeten deze productiebedrijven normaal kunnen functioneren zonder zich druk te hoeven maken over overlast op of door het winkelende publiek. Door slechts productiegebonden detailhandel toe te staan doen die problemen zich niet voor. De schaarse ruimte op bedrijventerreinen blijft daarom gereserveerd voor bedrijven (niet zijnde detailhandel).

De gemeenteraad dient bij de keus van een bestemming een afweging te maken van alle belangen die betrokken zijn bij de vaststelling van het bestemmingsplan. Daarbij heeft de raad beleidsruimte. De voor- en nadelen van alternatieven dienen in de afweging te worden meegenomen. Op voorhand is duidelijk dat met het aangedragen alternatief geen gelijkwaardig resultaat met aanmerkelijk minder bezwaren kan worden bereikt. Zie daartoe de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State d.d. 15 augustus 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:2720).

Reactie ad 43.

Met verwijzing naar het vermelde op pagina 41 onder 3 van de toelichting op het bestemmingsplan staat het geldende bestemmingsplan "Ter Borch Plan van uitwerking Tuinwijk II" (vastgesteld op 18 december 2007) binnen de bestemming "woongebied" drie hoofdgebouwen met maximaal 10 wooneenheden per hoofdgebouw toe. Het Beeldkwaliteitsplan geeft weliswaar 2 hoofdgebouwen aan, maar het bestemmingsplan is van hogere orde.

Het bestemmingsplan dat "in ontwerp voor de vaststelling ter inzage is gelegd" voldoet aan de door de gemeenteraad op 14 juni 2016 vastgestelde kaders voor de bouw van een supermarkt. Woningbouw behoort niet meer tot de opdracht van de gemeenteraad.

Bij voldoende belangstelling kunnen binnen de bestemming "gemengd gebied" aan de zuidzijde van de Borchsingel circa 65 appartementen worden gerealiseerd. Het komt de verkoopbaarheid van die appartementen ten goede als in de onmiddellijke nabijheid een supermarkt wordt gerealiseerd.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen nummers 1 tot en 5, 7 en 8. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

Persoon genoemd onder **22** bij brief van 27 juni 2018, ingekomen op 28 juni 2018.

44. *Er is geen behoefte aan een supermarkt in Ter Borch. Er zijn goede supermarkten in de buurt: Albert Heijn in Hoornse Meer (Groningen) en Eelde- Paterswolde en Jumbo aan het Overwinningssplein (Groningen) en Eelde-Paterswolde;*
45. *Een supermarkt naast scholen en kinderopvang lijkt mij een uiterst ongelukkige locatie vanwege toenemend autoverkeer en de daarmee toenemende verkeersonveiligheid; Het aantal verkeersbewegingen, inclusief vrachtverkeer voor bevoorrading van de supermarkt zal aanzienlijk toenemen. Niet alleen is dat een bedreiging van de verkeersveiligheid maar ook een aantasting van de rustige en groene omgeving;*
46. *Gevraagd wordt de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 44.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 73 en 272.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Reactie ad 45.

Zie de beantwoording van de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande beschouwingen bij "algemeen".

Voorgesteld besluit

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5 en 7 en 8. Voor het overige worden de zienswijzen afgewezen.

Reactie ad 46.

Zie onze reactie op de zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Persoon genoemd onder **23** bij brief van 18 juli 2018, ingekomen op 28 juli 2018.

47. *Door de bouw van het crematorium is het aantal huizen dat binnen het plan Ter Borch gebouwd zou worden al fors afgenomen ten opzichte van de originele planning, terwijl de vraag naar woningen sterk is toegenomen. Hoe is in het kader van duurzame verstedelijking te verdedigen dat de gemeente wederom woningbouw gaat opofferen aan industrie of detailhandel in de huidige woningmarkt?;*
48. *Verkeersveiligheid; het oversteekpunt Ter Borchlaan – Borchsingel – Woltsingel is nu al zeer onoverzichtelijk en kent een groot aantal bijna-ongelukken. De verkeersdruk zal op dit punt sterk toenemen en de gemeente heeft niet onderzocht wat de invloed zal zijn op de veiligheid van de vele overstekende kinderen op die plek;*
49. *Verkeersdruk; wat is de invloed van de verkeersdruk op de Borchsingel als gevolg van de vestiging van de supermarkt? De aantallen nemen nu al dusdanig toe dat de gestelde normen waarschijnlijk worden overschreden. Daarmee zullen ook de in het bestemmingsplan geldende geluidsnormen worden overschreden, er wordt namelijk ook nog eens structureel te hard gereden op de Borchsingel. Welke maatregelen gaat de gemeente treffen om de overschrijding van de geluidsnormen bij de te bouwen woningen aan de Borchsingel op te lossen?;*
50. *Verkeersveiligheid fietspad parallel aan de Borchsingel. Daarop fietsen in de ochtend en middag zeer grote hoeveelheden kinderen; dit fietspad kruist de toegangsweg naar de supermarkt. Op de scholen zitten gezamenlijk bijna 1.500 kinderen in de meest kwetsbare leeftijdsgroep m.b.t. verkeersslachtoffers. U geeft op geen enkele wijze aan hoe deze oversteek veilig gemaakt gaat worden;*
51. *Leefbaarheid dorpskernen; de vestiging van een supermarkt in Ter Borch zal ten koste gaan van de leefbaarheid van de dorpskern van Eelde waar veel kleinschalige Retail aanwezig is dat meelift met het verkeer van en naar de AH- supermarkt in Paterswolde;*
52. *Aantasting van het groen. Het Groene Lint wordt voor een groot gedeelte geasfalteerd. De gemeente komt zijn toezegging in eerdere bestemmingsplannen niet na om een groene leefomgeving te creëren.*

Reactie ad 47.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43. In paragraaf 2.3.9 van de toelichting op het bestemmingsplan is - met verwijzing naar de Duurzaamheidsvisie 2015-2025 "Dorp van de Toekomst" – de ambitie dat de dorpen in 2030 krachtig en zelfvoorzienend zijn. De bouw van de supermarkt draagt bij aan de doelstellingen "toekomstbestendig wonen en ondernemen" en "mobiliteit en bereikbaarheid".

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Reactie ad 48 tot en met 50.

Zie de beantwoording van de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande beschouwingen bij "algemeen".

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5 en 7 en 8. Voor het overige worden de zienswijzen afgewezen.

Reactie ad 51.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 272 en 73.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Reactie ad 52.

Op de pagina's 24 en 25 van de Notitie inspraak en overleg die als bijlage is gevoegd bij de toelichting op het ontwerpbestemmingsplan, is het volgende is vermeld.

"In de onderhavige bestemmingsplanprocedure ligt voor een functiewijziging op het perceel van "wonen" naar "supermarkt met parkeergelegenheid". We treffen de volgende maatregelen om ernstige aantasting van de groene long te voorkomen.

- 1. Met verwijzing naar paragraaf 3.3. van de toelichting zijn zowel voor de bebouwing als voor de inrichting van de parkeerplaats welstandscriteria opgenomen. Bij de inpassing van de supermarkt op de locatie in het Groene Lint kan niet worden voortgeborduurd op de positionering van de eerder voorziene 3 appartementengebouwen met een losse plaatsing in een groen maaiveld en ontsluiting vanaf de Ter Borchlaan. De supermarkt is een publiekgerichte voorziening. Het functionele deel van de supermarkt, de entree en het parkeerterrein is gekoppeld aan de Borchsingel. De rustige kanten zijn gericht op Het Groene Lint en Tuinwijk. Om de relatie tussen Het Groene Lint en de Borchsingel zoveel mogelijk continuïteit te laten behouden wordt de supermarkt aan de westzijde van de kavel geplaatst, zodat aan de oostzijde zoveel mogelijk open ruimte wordt behouden langs de Ter Borchlaan.*
- 2. Het entreegebied wordt in de lengterichting doorsneden door de Borchsingel. Aan weerszijden staat vrijstaande bebouwing, die deels is gerealiseerd. De open ruimte bestaat uit gras, grote bomen en parkeergelegenheid. Het groen in het Entreegebied wordt collectief beheerd en functioneert als park voor heel Ter Borch. Binnen de beplantingsstructuur is vooral Het Groene Lint van belang voor de omgeving van de supermarkt. Het Groene Lint bestaat uit boomweides met Hollandse zomereiken in een los plantverband aan de Ter Borchlaan. Deze groenstructuur met boomweides zal nu deels niet kunnen worden gerealiseerd door de ontwikkeling van de parkeerplaats en de supermarkt. Maar de doorzetting van de sfeer van het Groene Lint tot aan de Borchsingel blijft wel het uitgangspunt voor de inrichting van het parkeerterrein.*
- 3. De bouwvolumes zijn zodanig gesitueerd dat op een aantal plaatsen doorzichten in de dwarsrichting ontstaan. De zichtlijn die over het water was geprojecteerd langs gebouw 3 (zorghotel) blijft open, maar nu over het schoolplein. Doordat het zorghotel is gesplitst in een schoolgebouw en een zorggebouw is er nu de mogelijkheid om een zichtlijn te realiseren in oost-westelijke richting over de parkeerplaats, richting de landschappelijke omgeving van Piccardthof".*

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Persoon genoemd onder **24** heeft bij brieven van 16 juli 2018, ingekomen op 23 juli 2018 3 zienswijzen ingediend, waarvan wij hebben geprobeerd die als volgt samen te vatten.

- 53. De gemeenteraad van Tynaarlo is op de onderdelen "verkeer", "nut en noodzaak", "landschappelijke inpasbaarheid", "kappen van bomen" en "verzorgingsgebied" onvolledig en onjuist geïnformeerd, waardoor het democratische proces dat tot dit bestemmingsplan heeft geleid niet juist is doorlopen;*

54. *De uitkomsten van het verkeersmodel zijn al 2 jaar niet juist en achterhaald, maar vormen wel de basis voor de verkeersparagraaf, ondanks verzoeken om dit te actualiseren. Er wordt onder 2c van agendapunt 15 in het raadsvoorstel en besluit van de gemeenteraadsvergadering van 21 november 2017 gesteld, dat het verkeer toeneemt met 40% door de komst van de supermarkt. Dit op basis van het rapport van Sweco d.d. 30 augustus 2016). Daarbij wordt de gemeenteraad voorgerekend dat dit om een toename van 1.880 motorvoertuigen per etmaal gaat. Ook dat klopt niet, omdat hiervoor geen actuele gegevens uit het rapport van Goudappel Coffeng worden gebruikt. De inmiddels gepubliceerde actualisatie van 15 februari 2018 (die buiten dit bestemmingsplan valt) rekent met dezelfde basisgegevens van 2012. Die basisgegevens zijn niet geactualiseerd; alleen veranderingen in de verkeerssituatie in de directe omgeving van Ter Borch zijn meegenomen;*
55. *Adviesbureau Goudappel Coffeng kan helaas niet worden beschouwd als onafhankelijke bij het tot stand komen van dit bestemmingsplan betrokken adviseur. Alle gegeven adviezen van dit bureau zijn daarom juridisch niet rechtsgeldig. Er blijkt een eerstegraads familieband te bestaan tussen een lid van de Raad van Commissarissen van Goudappel Coffeng en de toenmalige wethouder die medeverantwoordelijk was voor dit bestemmingsplan. Dat is niet gemeld door deze wethouder en werd pas duidelijk nadat de wethouder samen met haar familielid, die een belangrijke functie heeft bij Goudappel Coffeng, aanwezig was bij de ingebruikstelling van de aansluiting van de Borchsingel op de A7.*
De discussie in de gemeenteraad op basis van het rapport van Goudappel Coffeng over de verwachte toename van het verkeer op de Borchsingel werd grotendeels gevoerd zonder dat de gemeenteraad op de hoogte was van deze belangenverstrengeling. Omdat 1 van de 2 leden van de Raad van Commissarissen van Goudappel Coffeng, naast eerstegraads familie van de voormalige VVD-wethouder ook een voormalig vooraanstaand VVD- eerste kamerlid is, kan dit een onafhankelijke afweging door de fractie van de VVD beïnvloed hebben;
56. *Ballast Nedam en Heijmans (ontwikkelaars/eigenaren van de grond) zijn grote klanten van het bureau Goudappel Coffeng. De vraag is in hoeverre dit een rol speelt, maar er is geen onafhankelijke relatie tot Goudappel Coffeng en de projectontwikkelaars van deze supermarkt;*
57. *Door voormalige wethouder J. Frieling is in 2006 gesteld dat er geen winkelveorzieningen in Ter Borch komen, omdat er in 2004 in de directe omgeving al voldoende voorzieningen aanwezig waren. Het aantal gebouwde woningen is ten opzichte van de situatie in 2004 verminderd;*
58. *De gemeenteraad is onjuist geïnformeerd dat de supermarkt gebouwd wordt voor de bewoners van de wijk Ter Borch en over de grootte van het verzorgingsgebied. In het bestemmingsplan is aangegeven dat de supermarkt wordt gebouwd voor een verzorgingsgebied dat drie keer zo groot is;*
59. *De gemeenteraad is onjuist geïnformeerd dat de komst van een supermarkt in Ter Borch zal leiden tot een afname van het aantal autobewegingen en zodoende bijdraagt aan een beter milieu. Zestig procent van de inwoners van het verzorgingsgebied komt niet uit de wijk Ter Borch. Dat is ook aangetoond in het verkeersonderzoek van Sweco. De supermarkt leidt tot veertig procent meer verkeersintensiteit;*
60. *In de documenten van 2 en 16 mei 2017 wordt aangegeven dat slechts enkele bomen op het terrein zouden moeten worden gekapt. Nu blijkt dat bijna alle bomen worden gekapt omdat die niet inpasbaar zijn in de plannen. Het boomonderzoek laat zien dat 7 bomen gezond genoeg zijn om te blijven staan;*
61. *Het kappen van bijna alle bomen, het aanleggen van een grote parkeerplaats en slechts 80 cm hoge beukenhagen, waarbij de auto's goed te zien zijn doet geen enkel recht aan een landschappelijk beeld waarover in het bestemmingsplan bij herhaling wordt gesproken. Ook wordt voorbijgegaan aan de parkachtige uitstraling waarover in het nu nog geldende beeldkwaliteitsplan wordt gesproken. De bewoners zijn misleid bij de aankoop van een dure bouwkaavel. De gemeenteraad wordt op dezelfde wijze misleid. Wat begon als een park met veel groen, grote bomen en een ideale uitloop- en speelmogelijkheid voor de kinderen op de naastliggende scholen wordt langzaam en beetje bij beetje omgevormd tot een grote supermarkt met veel parkeerplaatsen, auto's en hier en daar een net aangeplante boom, een stukje gras en een paar heggen van 80 cm.*
Elk nog te bouwen object of terrein kan worden aangepast om bomen in te passen door enkele parkeerplaatsen op te offeren of te kiezen voor een wijkgerichte kleinere supermarkt. De niet wijkgerichte supermarkt met grote parkeerplaats is veel te groot voor de wijk en leidt tot een foielelijk entreegebied;
62. *Het onderhavige plan brengt schade toe aan het woongenot van ons en vele anderen in de wijk Ter Borch.*

Reactie ad 53.

De gemeenteraad is vanaf het begin nauw betrokken bij de voorbereiding van het project en heeft de stedenbouwkundige randvoorwaarden en de kaders voor het inspraakproces vastgesteld. Wij hebben per afgeronde stap toestemming van de gemeenteraad gevraagd om de vervolgstap te mogen zetten en verkregen. Vanaf de voorontwerpfase is sprake van een uitgewerkt plan, waarvan in de ontwerpfase de detaillering heeft plaatsgevonden. Zowel in de voorontwerpfase als in de ontwerpfase is de mogelijkheid geboden voor het indienen van een zienswijze en er zijn twee informatieavonden gehouden. Of desondanks het democratisch proces niet goed is doorlopen staat ter beoordeling van de gemeenteraad. Wij zijn die mening niet toegedaan.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Reactie ad 54, 55 en 56.

Zie de beantwoording van de vragen en zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en daaraan voorafgaande beschouwing bij "algemeen". Op grond van artikel 2:4 lid 2 van de Algemene wet bestuursrecht dient de gemeenteraad ervoor te waken dat voor de gemeente werkzame personen, die een persoonlijk belang hebben bij een besluit, de besluitvorming beïnvloeden. Dat er een familierelatie bestaat tussen een voormalig wethouder en een lid van de raad van commissarissen – het toezichthoudende orgaan – van het landelijk gerenommeerde onderzoeksbureau Goudappel Coffeng, houdt niet in dat er sprake is van een persoonlijk belang (noch van de voormalige wethouder, noch van het lid van de raad van commissarissen) als bedoeld in artikel 2:4 lid 2 Awb, bij de besluitvorming omtrent de supermarkt of van een belangenverstremgeling. Door het gemeentebestuur is een transparante opdracht aan Goudappel Coffeng verstrekt. Het betoog dat er geen onafhankelijke relatie zou bestaan tussen de initiatiefnemer en Goudappel Coffeng wijzen wij dan ook af. Uit de jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (bijv. 19 juni 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA3693) volgt dat uit het enkele feit dat een onderzoeksrapport in opdracht van de projectontwikkelaar is opgesteld, niet inhoudt dat aan dat rapport geen betekenis kan worden toegekend.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5 en 7 en 8. Voor het overige wordt de zienswijze afgewezen.

Reactie ad 57.

Op pagina 9 van de Notitie inspraak en overleg is het volgende vermeld: *"Planologische inzichten kunnen wijzigen. De wijk Ter Borch is begin van de eeuwwisseling in nauwe samenwerking met de gemeente Groningen ontwikkeld. Met de gemeente Groningen was afgesproken om geen planologische ruimte voor een supermarkt te reserveren in de wijk Ter Borch. Winkelvoorzieningen in Groningen-zuidwest zouden kunnen voorzien in die behoefte. In Groningen-zuidwest zijn echter geen nieuwe supermarkten gebouwd. Na het afwijzen door het gemeentebestuur van Groningen van de plannen voor een supermarkt ter plaatse van de witte boerderij op de hoek Groningerweg/Ter Borchlaan in Groningen, heeft Groningen ons verzocht de mogelijkheden van de bouw aan de Borchsingel te onderzoeken. Op de voorgestelde locatie kan een clustering van voorzieningen plaatsvinden".*

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Reactie ad 58.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 53.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Reactie ad 60 en 61.

De gemeenteraad heeft op 4 december 2017 ingestemd met het bouwplan en het daarbij gevoegde parkeerplan. Als uitvloeisel van het raadsbesluit moeten 7 (**nu nog 5**) bomen op de bouwplaats worden gekapt. De deelvergunning "vellen of doen vellen van houtopstand" betreft nu nog 4 Zomereiken en 1 Paardenkastanje. De omgevingsvergunning heeft in ontwerp ter inzage gelegen met de mogelijkheid van het indienen van een zienswijze. De Gewone esdoorn en de Rode beuk zijn inmiddels gekapt wegens gevaar voor de volksgezondheid. Daarvoor is op 13 november 2018, verzonden op 15 november 2018, omgevingsvergunning verleend die onherroepelijk is geworden. Door Stedelijk Groen B.V. is een Bomen Effect Analyse (BEA) opgesteld (Boomonderzoek Ter Borchlaan Eelderwolde versie 3.0 d.d. 13 oktober 2016). Uit het onderzoek citeren wij als volgt:

“De Rode beuk verkeert in slechte conditie. In de kroon bevinden zich zware afgestorven takken als gevolg van een “terug stervende” kroon. Het overige kroondeel is erg ijl als gevolg van een zeer matige bladbezetting. De boom is niet meer in staat om het verlies aan bladmassa zelf te compenseren. De levensduur wordt geschat op 0 tot 5 jaar. Geadviseerd wordt de boom voor aanvang van de werkzaamheden te rooien.

De Paardenkastanje beschikt over een bacteriële infectie die de bast heeft aangetast (Kastanjebloedingsziekte). Als gevolg van de infectie sterft de bast af en daarmee het onderliggende cambium. In stadium 4 scheurt de bast op ernstig aangetaste plekken open. Het risico is reëel aanwezig dat het wondreactieweefsel opnieuw geïnfecteerd raakt. In de kroon bevindt zich een inrottende snoeiwond. De levensduur is ingeschat op 5 tot 10 jaar. Geadviseerd wordt de boom voor aanvang van de werkzaamheden te rooien.

De Gewone esdoorn heeft een sterk terug stervende kroon, waardoor er momenteel zwaar hout in de kroon aanwezig is. De levensduur is ingeschat op 0 tot 5 jaar. Geadviseerd wordt de boom voor aanvang van de werkzaamheden te rooien.

De Zomereiken verkeren in goede conditie. Van 3 Zomereiken bedraagt de levensverwachting meer dan 15 jaar en van 1 Zomereik 10 tot 15 jaar. In het rapport wordt gesteld dat die bomen in de toekomstige bestrating te handhaven zijn, mits de groeiomstandigheden in de nieuwe situatie voldoende zijn om duurzame boomgroei toe te laten. Daartoe zouden de groeiplaatsen extra opgewaarderd moeten worden”.

Initiatiefnemer heeft het advies overgenomen voor de bestaande zomereik met een doorsnede van 63 cm aan de zuidzijde van het perceel. Deze is daarom buiten de kapaanvraag gebleven. In verband met de situering van het gebouw kunnen de 4 zomereiken en de Paardenkastanje in de nieuwe situatie niet worden gehandhaafd. De kap wordt op het terrein gecompenseerd.

De te kappen bomen zijn niet vermeld op de "Lijst met monumentale bomen en houtopstanden", waarop de nationaal-, provinciaal- en gemeentelijk geregistreerde bomen zijn vermeld. De bomen staan op een bomenweide en zijn individueel niet beeldbepalend. De bomen liggen ook niet in een beschermd stads- of dorpsgezicht. Uit oogpunt van "beeldbepalende waarde", "toekomstig monumentale waarde" en "afbreuk aan de waarde voor stads- en dorpschoon" van de houtopstanden is er geen reden om de vergunning te weigeren.

Met verwijzing naar hoofdstuk 4.9 "Archeologie en cultuurhistorie" van de toelichting op het bestemmingsplan maakt het plangebied volgens de Structuurvisie Cultuurhistorie 2014 — 2024 deel uit van het landschapstype "Hollandveenontginningen". Dit landschapstype heeft een lage cultuurhistorische waarde. Het kappen leidt niet tot verlies van waardevolle landschapselementen. De laanbeplanting aan de oostzijde van het plangebied blijft volledig intact. Het parkeerterrein wordt afgeschermd met nieuw te planten beukenhagen. Uit oogpunt van de cultuurhistorische — en landschappelijke waarden van de houtopstanden is er geen reden om de vergunning te weigeren.

Met verwijzing naar hoofdstuk 4.10 "Flora en fauna" van de toelichting op het bestemmingsplan is door BugelHajema Adviseurs ecologisch onderzoek uitgevoerd (Advies natuurwaarden d.d. 9 mei 2017). Conclusie is, dat het bouwplan zonder beperkingen uitvoerbaar is voor wat betreft Natuurwet- en regelgeving. Het plangebied kent een beperkte natuurwaarde. Verstoring van broedvogels kan worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het jaarlijkse broedseizoen van 15 maart tot 15 juli uit te voeren. Dit zal als voorschrift aan de omgevingsvergunning worden verbonden. Voor algemeen beschermde zoogdieren- en amfibiesoorten geldt in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen. Uit oogpunt van de natuurwaarde van de houtopstanden is er geen grond om de vergunning te weigeren.

Er worden - ter compensatie van de bomen die worden gekapt - 13 nieuwe bomen aangeplant (1 Bruine beuk, 6 Doornloze valse christusdoorns en 6 Valse acacia's). Ten oosten, ten zuiden en deels ten westen van het plangebied wordt een beukenhaag met hekwerk ter hoogte van 1.50 meter aangebracht. Ten noorden wordt een afschermd bosschage aangebracht.

De gemeenteraad heeft op 12 april 2005 de Compensatie- en Archeologieverordening vastgesteld. Met verwijzing naar hoofdstuk 4.10 "Flora en fauna" van de toelichting op het bestemmingsplan kent het plangebied een beperkte natuurwaarde en is er geen sprake van een ruimtelijke ingreep in een gebied genoemd in artikel 2 van de verordening. De verordening is dus niet van toepassing op het plangebied. De gemeenteraad heeft ermee ingestemd dat deze compensatie als voorschrift aan de omgevingsvergunning wordt verbonden.

Het bouwplan wordt uitgevoerd in bestaand stedelijk gebied, het entreegebied van de wijk Ter Borch. In de onmiddellijke nabijheid zijn meerdere maatschappelijke voorzieningen gevestigd. Het entreegebied heeft daarnaast een functie als "uitloopgebied" voor de bewoners van de hele wijk Ter Borch. Het is centraal gelegen in de wijk, met een open parkachtige uitstraling in aansluiting op de noord-zuid lopende boomweides langs de Ter Borchlaan. Het entreegebied wordt in de lengterichting doorsneden door de Borchsingel.

Bij de inpassing van de supermarkt op de locatie in Het Groene Lint kan niet worden voortgeborduurd op de positionering van de eerder voorziene 3 vrijstaande appartementsgebouwen in een groen maaiveld met een ontsluiting vanaf de Ter Borchlaan. De supermarkt is een publiekgerichte voorziening die voor auto's wordt ontsloten vanaf de Borchsingel. De parkeervoorziening ligt vóór het supermarktgebouw aan de Borchsingel en de bebouwing erachter. Op deze wijze is het functionele deel van de supermarkt, de entree en het parkeerterrein, gekoppeld aan de Borchsingel. De rustige kanten zijn gericht op Het Groene Lint en Tuinwijk. Om de relatie tussen Het Groene Lint en de Borchsingel zoveel mogelijk continuïteit te laten behouden, is de supermarkt aan de westzijde van de kavel geplaatst, zodat aan de oostzijde van de kavel langs de Ter Borchlaan zoveel mogelijk open ruimte behouden blijft. Om die reden moeten de 4 Zomereiken worden gekapt.

Doorzetting van de sfeer van Het Groene Lint tot aan de Borchsingel is het uitgangspunt geweest voor het definitief ontwerp van de inrichting van het parkeerterrein. De rest van het uitloopgebied voor de wijk blijft intact. In de omgevingsvergunning wordt herplantplicht opgelegd.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen. De aanvraag om omgevingsvergunning, onderdeel “vellen of doen vellen van houtopstand”, die ter inzage heeft gelegen wordt ambtshalve aangepast, in die zin dat de aanvraag niet langer geldt voor de Gewone esdoorn en de Rode Beuk. De omgevingsvergunning wordt dienovereenkomstig gewijzigd verleend (**wijzigingsvoorstel nummer 6**).

Reactie ad 62.

Zie onze reactie op zienswijzen nummers 41 en 64.

Voorgesteld besluit.

De wijzigingsvoorstellen 1 tot en 5 en 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Persoon genoemd onder **26** bij brief van 25 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

63. *De supermarkt ligt dicht tegen een hogedrukgasleiding van de Gasunie. Uit uw stukken begrijp ik dat u denkt dat minder dan 100 mensen tegelijk in deze winkel aanwezig zullen zijn en dat een afstand van 4 meter verdedigbaar is. Kengetallen van vergelijkbare supermarkten laten zien dat er vaak meer dan 3 keer zoveel mensen tegelijk aanwezig zijn. Dan is dan inclusief het personeel. De afstand zou dan minimaal 14 meter moeten zijn. Gezien de aanwezigheid van twee scholen met een noodgebouw met 3 klaslokalen, een gezondheidscentrum, een apotheek, verscheidene sportverenigingen, een kinderopvang/BSO/crèche past een grote publiekstreckende voorziening niet in de buurt van een hogedruk gasleiding. Realiseer daarvoor in de plaats een tweetal appartementencomplexen die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 63.

De beweringen in de zienswijze zijn onjuist. In hoofdstuk 4.7 van de toelichting op het bestemmingsplan wordt uitgebreid aandacht besteed aan het aspect externe veiligheid. Met verwijzing naar de reactie op zienswijze nummer 43 staat het geldende bestemmingsplan binnen de bestemming “woongebied” **drie** hoofdgebouwen met maximaal 10 wooneenheden per hoofdgebouw toe. Uitgaande van 30 appartementen en een bezetting van 2,4 personen per appartement zou het complex plaats kunnen bieden aan 72 personen. De Regionale Uitvoeringsdienst heeft berekend dat maximaal 100 personen gelijktijdig in de supermarkt winkelen. De indiener van de zienswijze motiveert niet waarom die aanname niet juist is. Wij hebben geen andere kengetallen bij een supermarkt van 2.000 m2 winkelvloeroppervlak kunnen vinden. Geen situatie is immers gelijk.

Overigens wordt het totale risico niet alleen bepaald door de effecten van een incident, maar ook door de kans dat een incident zich voordoet. Voor buisleidingen is de kans op een incident zeer gering, namelijk 3,8 x 10⁻⁸ per jaar. Incidenten met buisleidingen ontstaan vooral door grondroering (bijv. graafwerkzaamheden en diepploegen) en komen zelden voor. In Nederland ligt 12.000 km hogedruk aardgasleiding, waarvan 1.100 km in Drenthe. Ter vermindering van het risico zijn voorschriften aan de acceptatie van de melding brandveilig gebruik verbonden (zie de pagina's 41 en 42 van de toelichting op het ontwerpbestemmingsplan). Het brandweerdistrict Noord- en Midden-Drenthe heeft aangegeven in te stemmen met die voorschriften.

De te bouwen supermarkt is geen “nieuwe situatie” in de zin van de op 26 februari 2019 vastgestelde Beleidsvisie Omgevingsveiligheid gemeente Tynaarlo. “Nieuwe situaties” zijn in de beleidsvisie gedefinieerd als *voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen, waarvoor op het tijdstip van vaststelling van de Beleidsvisie Omgevingsveiligheid gemeente Tynaarlo nog geen bestemmingsplan of omgevingsvergunning in ontwerp voor de vaststelling of verlening is vastgesteld*. Het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning zijn in

ontwerp vastgesteld door burgemeester en wethouders op 25 april 2018 en hebben vanaf 22 juni 2018 tot en met 2 augustus 2018 “in ontwerp voor de vaststelling” ter inzage gelegen.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Persoon genoemd onder 27 bij brief van 25 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

64. *Overlast van geluid van verkeer en het laden en lossen. Dus bezwaar tegen de hoge grenswaarde L_{amax} (Hierover is een uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland geweest);*
65. *Geluidsoverlast met mogelijke gezondheidsrisico's vanwege het zoemen van machines en koelinstallaties;*
66. *Toename (met de bijbehorende gezondheidsrisico's) van fijnstof;*
67. *Vervuiling van mijn leefomgeving doordat mensen die gewinkeld hebben de voedingsmiddelen direct nuttigen en het afval daarvan niet in de daarvoor bestemde bakken gooien;*
68. *Waardevermindering van ons pand;*
69. *Toename van licht en bewegingen van auto's wat gevolgen kan hebben voor onze nachtrust;*
70. *Parkeerhinder;*
71. *Onveilige verkeerssituatie op de Ter Borchlaan;*
72. *Minder vogels en dieren in de directe omgeving vanwege constante bewegingen.*

Reactie ad 64.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 41 en 64.

In het besluit “**maatwerkvoorschriften**” wordt op basis van akoestisch onderzoek uitvoerig aandacht besteed aan de verkeers- en geluidsaspecten van de supermarkt.

In het onderzoek van Peutz d.d. 9 februari 2017, zijn de volgende activiteiten onderzocht: bevoorrading supermarkt, stationaire installaties op het dak, rijden en parkeren van auto's van bezoekers en rijden met winkelwagentjes. Er blijft sprake van een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van scholen en woningen in de nabije omgeving. Dat er sprake zou zijn van een bedreiging van de verkeersveiligheid of een aantasting van de rustige en groene omgeving wordt in de zienswijze niet gemotiveerd.

Op het onderdeel “**geluid**” is door De Haan Advocaten en Notarissen (genoemd onder nummer **83**) de zienswijze ingediend dat in de berekeningen van Peutz is uitgegaan van 4 vrachtwagenbewegingen per etmaal, hetgeen te weinig is voor zo'n grote supermarkt. Daarover is advies ingewonnen bij Peutz. Uit het advies d.d. 6 september 2018 blijkt dat in het rapport L 788-2-RA-005 feitelijk rekening is gehouden met 4 vrachtwagens in de dagperiode en 4 vrachtwagens in de nachtperiode (8 vrachtwagens per etmaal). Ook als per etmaalperiode zou worden uitgegaan van 7 vrachtwagens in de dagperiode en 7 vrachtwagens in de nachtperiode wordt ter plaatse van de scholen en de bestaande woningen - voor wat betreft het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau - voldaan aan de streefwaarden uit de VNG- brochure “Bedrijven en milieuzonering” en aan de voorkeursgrenswaarden uit de VROM-circulaire van 29 februari 1996 “Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer” (hierna te noemen: VROM- circulaire). De piekniveaus zijn bij 7 vrachtwagens hetzelfde als bij 4 vrachtwagens.

Ambtshalve wijziging toelichting.

Het advies van Peutz d.d. 6 september 2018 wordt aan de toelichting op het bestemmingsplan toegevoegd en de tekst van de toelichting op het bestemmingsplan en het m.e.r.- beoordelingsbesluit worden dienovereenkomstig aangepast (**wijzigingsvoorstel 7**).

Ambtshalve wijziging regels.

In artikel 3.3, lid d onder 2 is vermeld dat o.a. onder strijdig gebruik met de bestemming “Detailhandel – Supermarkt” wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijving, waaronder in elk geval wordt begrepen: “laden en lossen buiten de inpandige voorzieningen”.

Uit de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State d.d. 26 september 2018, ECLI:NL:RVS:2018:3103 (Supermarkt Zwanenburg) blijkt dat als in een akoestisch onderzoek ervan wordt uitgegaan dat het laden en lossen inpandig met gesloten roldeur geschiedt, dat ook in de regels moet worden vastgelegd, om te voorkomen dat het laden en lossen met open roldeur plaatsvindt en een uit akoestisch oogpunt niet aanvaardbare situatie ontstaat. In de lijn van de jurisprudentie wordt de gemeenteraad voorgesteld om de 1^e twee onderdelen van artikel 3.3, lid d onder 2 als volgt te herschrijven, waarbij de formulering van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt gevolgd (**wijzigingsvoorstel 8**).

2. Het gebruik van de gronden en/of opstallen voor:
- * Het laden en lossen ten behoeve van de detailhandelsactiviteiten buiten de inpandige voorzieningen; het laden en lossen dient inpandig en achter gesloten deuren plaats te vinden;
 - * Het laden en lossen ten behoeve van detailhandelsactiviteiten, op de volgende dagen van de week.....

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5 en 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Reactie ad 65.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 41 en 64.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Reactie ad 66.

Ten behoeve van het voornemen een supermarkt in Ter Borch te vestigen, is door adviesbureau Peutz een onderzoek uitgevoerd naar de gevolgen daarvan voor de luchtkwaliteit (Nieuwbouw supermarkt entreegebied Ter Borch te Eelderwolde, Onderzoek naar luchtkwaliteit in de omgeving, Rapportnummer L788-1-RA-004 d.d. 9 februari 2017).

Uit dit onderzoek blijkt dat de gevolgen van de vestiging van de supermarkt voor de luchtkwaliteit niet in betekenende mate zullen zijn (minder dan 3% van de grenswaarde). De bijdrage aan de jaargemiddelde concentratie fijnstof ter plaatse is maximaal 0,1 µg/m³. De jaargemiddelde concentratie fijnstof ter plaatse komt daarmee op maximaal 14,5 µg/m³.

De wettelijke grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie fijnstof is 40 µg/m³, de advieswaarde van de WHO voor de jaargemiddelde concentratie fijnstof is 20 µg/m³. Aan zowel de wettelijke grenswaarde als de advieswaarde van de WHO wordt, ook met de vestiging van een supermarkt, ruimschoots voldaan.

De opmerkingen van de indiener van de zienswijze worden niet met deskundig tegenonderzoek onderbouwd.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Reactie ad 67.

De toekomstige exploitant heeft er alle belang bij dat het bij de supermarkt behorende terrein in nette staat blijft en zal erop toezien dat eventueel aanwezig zwerfafval dagelijks wordt opgeruimd. Dat is opgenomen in de melding Activiteitenbesluit, die met de overige documenten ter inzage is gelegd.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Reactie ad 68.

Op grond van artikel 6.1, lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening kennen burgemeester en wethouders degene die - in de vorm van een inkomensderving of een vermindering van de waarde van een onroerende zaak - schade lijdt of zal leiden als gevolg van o.a. de bepaling van een bestemmingsplan op aanvraag een tegemoetkoming toe. Dit voor zover de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en voor zover de tegemoetkoming niet voldoende anderszins is verzekerd. De aanvraag moet binnen 5 jaar na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan worden ingediend. Initiatiefnemer heeft zich richting de gemeente Tynaarlo verbonden de door een onafhankelijke deskundige vast te stellen schadevergoeding te betalen.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Reactie ad 69 en 70.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 133 en 134.

Initiatiefnemer heeft besloten dat dagelijks na sluiting van de supermarkt de gebouwen en het parkeerterrein niet meer worden verlicht. Dat is ook vastgelegd in de regels van het bestemmingsplan. Zie ook onze reactie op de zienswijzen nummers 41, 64 en 271.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Reactie ad 71.

De toekomstige supermarkt brengt – met uitzondering van het bevoorradingsverkeer naar de supermarkt geen toename van het verkeer op de Ter Borchlaan met zich mee. Daarnaast worden er voorzieningen getroffen dat personenauto's vanaf de Ter Borchlaan het parkeerterrein niet op kunnen rijden. Juist vanwege de verkeersveiligheid kiest initiatiefnemer ervoor dat vrachtauto's vanaf de Ter Borchlaan het terrein oprijden en via de Borchsingel het terrein weer verlaten. Zie ook de beantwoording van de vragen en zienswijzen nummers 22 t/m 40a en de daaraan voorafgaande behandeling bij "algemeen".

Voorgesteld besluit.

Zie wijzigingsvoorstel 1 tot en met 5 en 7 en 8. Voor het overige wordt de zienswijze afgewezen.

Reactie ad 72.

Met verwijzing naar paragraaf 4.10 van de toelichting op het ontwerpbestemmingsplan is de conclusie dat het plan zonder beperkingen uitvoerbaar is wat betreft natuurwet en natuurregeling. In de zienswijze wordt niet gemotiveerd waarom sprake is van "minder vogels en dieren in de directe omgeving vanwege constante bewegingen".

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Bierens Van Boven Advocaten bij brief van 31 juli 2018, ingekomen op 31 juli 2018, namens (de leden van) de verenigingen Eelde-Paterswolde Zakelijk (EPZ), de Commerciële Club Eelde (CCE) en Oosterhof Supermarkt BV, eigenaar van de AH-vestiging in Paterswolde (in de lijst van indieners van een zienswijze vermeld onder nummer **28**).

73. *Met de voorgenomen ontwikkeling wordt het totale voor detailhandel bestemde areaal in de regio uitgebreid, zonder inkrimping van het bestaande areaal aan detailhandelsbestemmingen. Er wordt gewoon 2.000 m2 winkelvloeroppervlakte toegevoegd aan het bestaande areaal.*
- Bij het onderzoek naar de actuele regionale behoefte aan een nieuwe stedelijke ontwikkeling moet het bestaande regionale aanbod in kaart worden gebracht. In de BSP- rapporten "Tynaarlo-Ter Borch Distributieve toets en effecten supermarktontwikkeling" uit 2015 en de actualisatie daarvan d.d. 25 maart 2017 is geen rekening gehouden met de plannen die bestaan voor de uitbreiding van supermarkt Jumbo aan het Overwinningsplein in Groningen. Deze supermarkt wil haar huidige vestiging van circa 755 m2 wvo uitbreiden naar een vestiging van circa 2000 m2 wvo. Dit heeft gevolgen voor de koop oriëntaties van consumenten uit het verzorgingsgebied van een supermarkt in Ter Borch.² In de Nota stelt het College zonder nadere toelichting dat hiermee 'impliciet' rekening is gehouden, hetgeen cliënten betwisten. Dat blijkt nergens uit. Er is geen onderzoek verricht naar andere realistisch te achten planologische mogelijkheden voor een supermarkt in de regio. Er is ook geen onderzoek verricht naar de mogelijkheid om bestaande winkelcentra te versterken, om vervolgens vast te stellen hoe groot de resterende actuele regionale behoefte is. De bestaande planologische mogelijkheden om in de regio supermarkten te vestigen zijn niet in kaart gebracht, zodat duister blijft of en in hoeverre er realistische mogelijkheden bestaan voor vestiging of uitbreiding van supermarkten in de regio. In dit verband is niet zonder meer inzichtelijk waarom de nabijgelegen kernen Hoogkerk, Haren en Zuidlaren buiten het onderzoek zijn gehouden. Temeer daar er al jaren wordt gesleuteld aan plannen voor grootschalige supermarktvoorzieningen in Zuidlaren, welke plaats is gelegen in de gemeente Tynaarlo. Er bestaan geen voornemens om de bestaande planologische mogelijkheden voor supermarkten te beperken. BSP berekent voor het verzorgingsgebied van een supermarkt in Ter Borch marktruimte voor 1.570 tot 1.975 m2 wvo dagelijks winkelaanbod, waarvan 1.090 m2 tot 1.355 m2 wvo supermarktaanbod. Voor een supermarkt van 2.000 m2 wvo bestaat derhalve geen kwantitatieve behoefte. Als argument wordt gebruikt dat in Ter Borch geen aanvullend dagelijks winkelaanbod gevestigd zal worden, zodat de supermarkt deels de functie van vers speciaalzaak en drogisterij zal vervullen. Naast hetgeen DTNP daartegen in brengt¹, merken cliënten op dat BSP alleen gekeken heeft naar het regionaal aanbod aan supermarkten. Waar de gestelde behoefte aan een supermarkt mede wordt beargumenteerd met het voorzien in een behoefte aan vers speciaal en drogisterij, had het onderzoek zich tevens moeten uitstrekken over het regionale aanbod aan vers speciaalzaken en drogisterijen. Het door BSP berekende gemiddelde nadelige effect bij supermarkten in de omgeving ligt op maar liefst 15,5%, dubbel zoveel als door BSP in 2015 berekend. Dat effect is substantieel en leidt er ook volgens BSP toe dat de Albert Heijn in Paterswolde voor een belangrijk deel zijn bovenlokale verzorgingsfunctie voor specifiek Ter Borch zal verliezen. Dat is niet te rijmen met de aan het bestemmingsplan Centrum*

Paterswolde ten grondslag liggende afweging, waarin de inmiddels gerealiseerde uitbreiding van de AH-vestiging in Paterswolde is gemotiveerd met de bovenlokale functie welke deze vestiging voor Ter Borch zal gaan vervullen. Het door BSP berekende nadelig effect is bovendien een ernstige onderschatting, omdat gerekend is met het bestaande aanbod aan supermarktvoorzieningen in plaats van het bestaande aanbod vermeerderd met de bestaande realistische plannen en planologische mogelijkheden om in de regio supermarktvoorzieningen te vestigen of uit te breiden.

Gelet op al het voorgaande zijn de actuele regionale behoefte aan de voorziene supermarkt en de daarvan te verwachten verdringingseffecten niet deugdelijk onderzocht. De conclusie dat er een kwalitatieve behoefte bestaat is gebaseerd op een berekening van de omvang van het aanbod, aan welke berekening gebreken kleven. Los van het feit dat de berekende nadelige omzetteffecten reeds dusdanig substantieel zijn, dat het plan geen doorgang behoort te vinden, is het verrichte onderzoek ondeugdelijk en kan dit aan het plan niet ten grondslag worden gelegd.

De gemeente schendt de gedane toezeggingen en gewekte verwachtingen over het niet-vestigen van een supermarkt in Ter Borch, terwijl dit de basis was voor de wvo- uitbreidingen van de Albert Heijn in Paterswolde (+500 m2), Jumbo in Eelde (+500 m2) en Lidl (+200 m).

Het college wordt ervan beticht de gemeenteraad onjuist te hebben voorgelicht over zijn eigen beleidsruimte.

Reactie ad 73.

In verband met de samenhang met de zienswijzen nummers 254, 255 en 272 wordt deze zienswijze bij nummers 254, 255 en 272 behandeld.

74. *De wijk Ter Borch is begin van de eeuwwisseling in nauwe samenwerking met de gemeente Groningen ontwikkeld. Met de gemeente Groningen was afgesproken om geen planologische ruimte voor een supermarkt te reserveren in de wijk Ter Borch. In 2014 heeft uw raad het bestemmingsplan Centrum Paterswolde vastgesteld. Directe aanleiding voor dat bestemmingsplan was de in 2012 met uw gemeente overeengekomen uitbreiding van de supermarkt (+ 500 m2 wvo) en overige winkelvoorzieningen (+ 400 m2 wvo) aan de Hoofdweg te Paterswolde. Die uitbreidingen zijn gerealiseerd. Hieraan ten grondslag lagen in 2010 en 2012 door WPM uitgevoerde marktanalyses. In deze analyses kwam WPM onder uitdrukkelijke verwijzing naar het in de toekomst toenemend consumentenpotentieel door de ontwikkeling Ter Borch uit op die 900 m2 uitbreidingsmogelijkheid. Oosterhof Supermarkt B.V. heeft die uitbreidingsmogelijkheid gevraagd, verkregen en benut onder de uitdrukkelijke in het overleg gedane verzekering dat er geen supermarkt in Ter Borch zou komen. Dat wordt door de gemeente ook niet ontkend; in de Nota stelt de gemeente slechts dat zij zich in Eelde-Paterswolde in het verleden nooit heeft bemoeid met de oppervlakte van een bestaande supermarkt. Dat is volstrekt bezijden de waarheid. In het bestemmingsplan "Centrum Paterswolde" zijn ruim drie dichtbeschreven pagina's gewijd aan de distributieplanologische onderzoeken van WPM, nodig omdat "De gemeente Tynaarlo (..) echter wel een distributieve planologische verantwoording van het centrumplan Paterswolde wenst op te nemen." De gemeente wist aldus dat de uitbreiding in Paterswolde mede gemotiveerd en onderbouwd werd door het verwachte consumentenpotentieel uit de wijk Ter Borch. Hierop staat haaks dat de gemeente nadien meewerkt aan een megasupermarkt in Ter Borch. Eenzelfde feitenvaststelling geldt ten aanzien van de uitbreidingen van Jumbo (+ 500 m2 wvo) en Lidl (+ 200 m2 wvo) in Eelde.*

Voormelde partijen in het gebied van Eelde en Paterswolde hebben vele miljoenen geïnvesteerd door de in 2012 toegekende en in 2014 planologisch verankerde extra meters te benutten en te realiseren. Aan de hand van de destijds toegewezen functies in de bestaande winkelgebieden hebben zij toen deze keuzes gemaakt. De gemeente toont zich een onbetrouwbare partij door zo makkelijk van deze visie af te stappen en groots in te zetten op een ontwikkeling in Ter Borch welke haaks staat op toenmalige afspraken en onderzoeken. EPZ en CCE nemen het uw gemeente kwalijk dat gewekte verwachtingen en gedane toezeggingen met betrekking tot het niet vestigen van een supermarktvoorziening in Ter Borch worden geschonden. De voorziene megasupermarkt maakt inbreuk op het consumentenpotentieel, dat nadrukkelijk ten grondslag is gelegd aan planologische medewerking aan de uitbreidingen in Eelde en Paterswolde. Zij handhaven hetgeen zij eerder in de procedure naar voren hebben gebracht, met het verzoek dat als hier herhaald en ingelast te beschouwen.

Reactie ad 74.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 57 en 98. Met verwijzing naar onze reactie op de zienswijzen nummers 73 en 272 is aangetoond dat er distributieplanologisch ruimte is voor een supermarkt van 2.000 m² wvo.

75. *De gemeente hanteert de merkwaardige redenering dat zij de komst van de supermarkt in Ter Borch niet mag verhinderen, omdat zij niet op de stoel van de ondernemer mag gaan zitten. Minstens zo merkwaardig is de misvatting dat het maatschappelijk draagvlak niet ter zake zou doen. Die laatste misvatting berust op een onjuiste lezing van de rechtspraak. Wat de Raad van State zegt is dat de beslissing over een bestemmingsplan ligt bij de gemeenteraad, niet bij de burgers in de wijk. Dat betekent echter niet dat het (ontbreken van) maatschappelijk draagvlak geen rol mag spelen in de belangenafweging. Uit enquêtes van Stop Tynaarlo onder wijkbewoners (62% tegen) alsmede de massieve weerstand van (de leden van) EPZ en CCE volgt dat maatschappelijk draagvlak ontbreekt. De misvatting dat de gemeente de komst van de supermarkt in Ter Borch niet mag verhinderen, omdat zij niet op de stoel van de ondernemer mag gaan zitten, getuigt eveneens van onbegrip over de door uw raad te verrichten afweging. Natuurlijk is het niet zo dat de gemeente zich elk initiatief van een ondernemer, dat ruimtelijk inpasbaar zou kunnen worden gemaakt, moet laten aanleunen. Dat weet de gemeente zelf ook wel, gezien bijvoorbeeld de supermarktontwikkelingen in Zuidlaren. In het voorliggende geval heeft de gemeente tenminste twee sturende mogelijkheden de vestiging van een supermarkt op de beoogde locatie te verhinderen. In de eerste plaats is de gemeente niet gehouden daartoe gemeentegrond aan de ontwikkelaar te verkopen. In de tweede plaats is de gemeente niet gehouden een supermarktbestemming op het perceel te leggen. Dat kan de gemeente, op basis van een belangenafweging, al dan niet doen. Verkoop van gemeentegrond en toekenning van een supermarktbestemming zijn gemeentelijke bevoegdheden, welke een ontwikkelaar niet kan afdwingen met een beroep op vrij ondernemerschap. EPZ en CCE zijn daarmee van oordeel dat uw raad in de Nota verkeerd wordt voorgelicht, doordat de gemeente suggereert dat een juridische verplichting zou bestaan de supermarktbestemming te realiseren, zelfs tegen het maatschappelijk draagvlak in.*

Reactie ad 75.

Op pagina 9 van de Notitie inspraak en overleg is voor het onderdeel “draagvlak” het volgende gesteld: *“De aanwezigheid van maatschappelijk draagvlak mag door de gemeenteraad niet als voorwaarde worden gesteld om toestemming voor de realisatie van een bouwplan te geven. In een recente uitspraak (ABRvS 21 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1542) heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat nog maar weer eens bevestigd. De raad dient immers zelf, na afweging van alle betrokken belangen, een standpunt in te nemen over de aanvaardbaarheid van een ruimtelijke ontwikkeling op een bepaalde locatie. Uiteindelijk staan bij de vaststelling van een bestemmingsplan – of de weigering daarvan – dus de criteria van een goede ruimtelijke ordening en een zorgvuldige en kenbare belangenafweging voorop”.*

De indieners van de zienswijze doen het voorkomen dat vanwege het feit dat er ruim 80 zienswijzen tegen de supermarkt zijn ingediend er geen draagvlak in de buurt voor de supermarkt is. Negentien personen hebben zich voor de komst van de supermarkt verklaard.

Maar wat zegt dat over de verhoudingen, wanneer je het hebt over de hele wijk? De wijk Ter Borch telde eind september 2018 2.200 inwoners en dan tellen wij de rest van Eelderwolde en de wijk Piccardthof nog niet mee. Het enige dat je daaruit kunt afleiden is dat al die andere huishoudens (1) het niet uitmaakt, (2) het een goede zaak vinden, of (3) het er niet mee eens zijn, maar er geen werk van maken.

De gemeenteraad heeft in alle stadia van de procedure besloten om medewerking te verlenen aan het project. Op basis daarvan heeft de verkoop van de grond plaatsgevonden.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

76. *Ingrijpen van de provincie in de procedure is een zwaar bestuurlijk middel, dat zelden wordt ingezet. Niettegenstaande Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe hebben laten weten dat zij vanuit provinciaal belang geen redenen zullen zien in te grijpen in de verdere procedure, is daarmee niet gezegd dat de ontwikkeling spoort met het provinciaal Retail beleid. Evenmin spoort het met de mede door uw gemeente ondertekende Retailagenda en uw eigen Structuurvisie. Insteek van het provinciaal beleid, de Retailagenda en uw Structuurvisie is dat wordt ingezet op centralisatie en versterking van detailhandel in de bestaande kernen. Daarmee hoeft niet per definitie strijdig te zijn dat buiten deze kernen een (wijk-)supermarkt wordt gerealiseerd ter voorziening in de lokale behoeften. Een supermarkt in de beoogde omvang van 2.000 m² wvo overstijgt evenwel de lokale behoefte, vgl. de uitbreiding van de AH-vestiging in Paterswolde naar ruim 1.900 m² welke werd*

beargumenteerd met de bovenlokale functie voor Ter Borch. Het bovenlokale karakter van een supermarktvoorziening buiten de bestaande kernen brengt mee dat dit aanbod gaat 'trekken' aan het bestaande aanbod in de kernen, hetgeen haaks staat op de doelstellingen vanuit het provinciaal beleid, de Retailagenda en uw Structuurvisie om detailhandel in de bestaande kernen te concentreren en te versterken.

Reactie ad 76.

Met verwijzing naar hoofdstuk 2 van deze nota is in de door provinciale staten op 2 juni 2014 vastgestelde Omgevingsvisie Drenthe proactief aangegeven welke onderdelen van het ruimtelijk beleid van de provincie van provinciaal belang worden geacht. In de reactie van gedeputeerde staten d.d. 20 juli 2018 is aangegeven dat er geen provinciaal belang in het plan is opgenomen.

In hoofdstuk 2.2.2. van de toelichting op het bestemmingsplan wordt uitvoerig aandacht besteed aan de Omgevingsverordening Drenthe. Op grond van artikel 3.25, lid 6 van de Omgevingsverordening mag een ruimtelijk plan niet voorzien in nieuwe locaties voor detailhandel, voor zover deze ten koste gaan van het bestaande kernwinkelgebied. De distributieplanologische aspecten zijn onderzocht (zie paragraaf 4.3 van de toelichting op het bestemmingsplan). Uit het onderzoek blijkt dat wordt voldaan aan voornoemde bepaling van de Omgevingsverordening.

In de Notitie inspraak en overleg is het volgende vermeld:

“Het in oktober 2006 vastgestelde structuurplan Tynaarlo houdt logischerwijs nog geen rekening met deze ontwikkeling. Ook de op 12 november 2013 vastgestelde Kadernota “Tynaarlo verbindt” vermeldt nog dat “Zuidlaren en Eelde hun functie van (recreatieve) winkelkernen vervullen. In Vries en Paterswolde wordt verder ingezet op het doen van boodschappen”.

De in bovengenoemde documenten vervatte beleidskaders zijn verouderd en ingehaald door de besluitvorming die in de raadsvergaderingen van 14 juni 2016 en 16 mei 2017 heeft plaatsgevonden over het toestaan van een nieuwe supermarkt in Ter Borch. Deze nieuwe ontwikkeling zal worden meegenomen in de nieuwe Omgevingsvisie Tynaarlo. Wij streven ernaar de besluitvorming in 2019 af te ronden. In de toelichting van het bestemmingsplan “supermarkt” is uitvoerig gemotiveerd dat het initiatief voldoet aan de nieuwe beleidskaders van rijk, provincie, Regio Groningen-Assen en waterschap. Gedeputeerde staten hebben ingestemd met het initiatief. In haar uitspraak van 26 oktober 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2840 en bevestigd in haar uitspraak van 18 oktober 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2835 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State het volgende overwogen: Het bestuursorgaan dient alle omstandigheden van het geval te betrekken in zijn beoordeling en dient te bezien of deze op zichzelf dan wel samen met andere omstandigheden, moeten worden aangemerkt als bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht die maken dat het handelen in overeenstemming met de beleidsregel gevolgen heeft die onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregels te dienen doelen. Er is sprake van omstandigheden die nopen tot afwijking van de structuurvisie en de Kadernota Tynaarlo verbindt”

Conclusie is dat het initiatief niet in strijd is met het “Retailbeleid”. Gedeputeerde staten van Drenthe hebben ondubbelzinnig met het initiatief ingestemd en zijn van mening dat geen provinciaal belang bij de ontwikkeling is betrokken.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

77. *Anders dan het college u wil doen geloven, hangt uw besluit niet af van de vraag of het realiseren van de supermarkt tot relevante leegstand elders leidt. De Raad van State heeft de juridische grens aldus gelegd, dat u geen besluit kunt nemen dat tot relevante leegstand elders leidt. Daarmee heeft de Raad van State, die als rechter niet op de stoel van het bestuur en de politiek wil en kan gaan zitten, het speelveld bepaald. Binnen dit speelveld bent u vrij de politieke beslissing te nemen, welke u dienstig oordeelt. U kunt dus, ook indien de supermarktontwikkeling niet leidt tot relevante leegstand elders, uit politieke overwegingen deze supermarktontwikkeling ongewenst achten en afwijzen. Het College wijst er terecht op dat het juridisch speelveld voor uw politieke beslissingen ruim is getrokken. Het staat u volledig vrij bestaande winkelvoorzieningen en -structuren te ontwrichten, mits u er maar voor zorgt dat uw burgers binnen acceptabele afstand van hun woonlocatie kunnen blijven voorzien in hun eerste levensbehoeften. Dat inzicht brengt nu juist mee dat u zich politiek niet moet laten leiden door hetgeen juridisch kan, maar door hetgeen u politiek-bestuurlijk wil verantwoorden.*

Reactie ad 77.

De gemeenteraad heeft op basis van verricht distributieplanologisch onderzoek vastgesteld dat er behoefte bestaat aan een supermarkt in de wijk Ter Borch en heeft daarvoor de stedenbouwkundige kaders vastgesteld. Dat is een politiek-bestuurlijk besluit. Door middel van de in het bestemmingsplan opgenomen

ruimtelijke onderbouwing en de daarbij behorende onderzoeksrapporten is dat besluit uitgebreid gemotiveerd. Zie ook onze reactie op zienswijze nummers 272 en 73. Uit de beantwoording van de zienswijzen blijkt dat er uit ruimtelijk oogpunt geen enkel argument bestaat om op de eerdere besluitvorming terug te komen.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

78. *Het argument van het college dat de bestaande supermarktdkking beneden het landelijk gemiddelde blijft, is niet relevant. Tynaarlo is niet het landelijk gemiddelde. Relevant is dat BSP op basis van regio-specifieke omstandigheden heeft beschreven dat haars inziens regionaal een marktruimte bestaat voor 1.090 m² tot 1.355 m² extra wvo supermarktaanbod, en dat op dit onderzoek is af te dingen. Cliënten achten het op basis hiervan zeer wenselijk dat een kleinere variant wordt onderzocht; voor de voorziene megasupermarkt ontbreekt elke onderbouwing.*

Reactie ad 78.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummer 73, 98 en 272.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

79. *Het college wijst er terecht op dat er planschadeprocedures bestaan. Dat ontslaat u evenwel niet van de verplichting een besluit te nemen, dat volgens u past in een goede ruimtelijke ordening en naar behoren is onderbouwd.*

Reactie ad 79.

De gemeenteraad heeft de kaders voor de ruimtelijke ontwikkeling vastgesteld. Met verwijzing naar de documenten die met het bestemmingsplan ter inzage hebben gelegen is sprake van een goede ruimtelijke onderbouwing van het initiatief. Zie ook onze reactie op zienswijze nummer 68. De relevantie van de opmerking over “planschadeprocedures” ontgaat ons.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

80. *Cliënten hebben al eerder aangekaart dat een alternatief, waarbij wordt voorzien in een kleinere variant met een lokale functie en een bijpassend wvo van ca. 1.200 m² moet worden onderzocht. Daarnaast is recent als alternatief een ontwikkeling van een supermarkt op het terrein Kranenborgh Zuid, nabij de A7, ter sprake gekomen. Een ontwikkeling daar voorziet in een lokale voorziening voor Ter Borch alsmede het Suikeruniegebied te Hoogkerk. Daarmee zou tegemoet worden gekomen aan de weerstand van cliënten, alsmede de massieve bezwaren welke uit het oogpunt van verkeersdruk en verkeersveiligheid bestaan bij bewoners van Ter Borch. Cliënten merken daarbij op dat een gedragen ontwikkeling op Kranenborgh Zuid procedures kan bekorten en daarmee kan bijdragen aan snelle realisering. Geconstateerd moet worden dat de ontwikkeling in het Entreegebied Ter Borch door de vele bezwaren, en het langer dan twee jaar verouderd raken van eerdere rapporten, leidt tot een langdurig besluitvormingsproces met een tot op heden onzekere uitkomst. Een alternatieve supermarktontwikkeling op Kranenborgh Zuid opent bovendien de mogelijkheid eerdere plannen voor woningbouwontwikkeling in het Entreegebied op te pakken. Anders dan in de crisis is er thans weer grote vraag naar woningbouwontwikkeling, en lijkt de gemeente hiermee een lucratiever deal te kunnen maken dan het bedrag dat de gemeente naar verluidt ontvangt voor de verkoop van de grond ten behoeve van een supermarktontwikkeling. Voor het Entreegebied Ter Borch voorziet het oorspronkelijke plan in woningbouw, een plan dat nog steeds prima te realiseren is gezien de grote vraag naar seniorenwoningen in de omgeving Groningen. De grondopbrengst voor woningbouw is explosief gestegen en zal een veel hogere waarde kunnen creëren dan verkoop voor supermarktontwikkeling. Woningbouw ter plaatse past in de gemeentelijke structuurvisie wonen van 2013. Door deze visie niet uit te voeren, wordt het voorzien in de actuele vraag naar woningen in de regio verder onder druk gezet en de samenhangende woningbouwopgave niet opgelost.*

Reactie ad 80.

Zie onze uitvoerige reactie op zienswijze nummer 41, 64, 42 en 43.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Personen genoemd onder **32, 33, 40, 45, 46 en 54** bij brieven ingekomen op 2 augustus 2018;

81. Als gevolg van uw plannen zullen veel winkels in Eelde-Paterswolde hun omzet verliezen en mogelijk failliet gaan. U heeft in de voorafgaande periode, juist vanwege de wijk Ter Borch, de bestaande supermarkten elk 500 extra m² wvo gegeven om aan de vraag te kunnen blijven voldoen. In het spoor daarvan hebben veel andere winkeliers hun assortiment aangepast op de koopkrachtige vraag vanuit de wijk Ter Borch. Uw plannen leiden derhalve tot leegstand en dat is niet in overeenstemming met de bepalingen uit de Wet ruimtelijke ordening. Sterker nog, met deze plannen pleegt u onzorgvuldige ruimtelijke ordening en pleegt u roofofbouw op de bestaande middenstand. Handhaaf de oorspronkelijke bestemming en nodig partijen uit een tweetal appartementencomplexen te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.

Reactie ad 81.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 43, 272 en 73.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Persoon onder **29** bij brief van 27 juli 2018, ingekomen op 30 juli 2018.

82. *Wij zijn in deze wijk komen wonen omdat ons door wethouder en ambtenaren beloofd is, en dat lag vast in de geldende bestemmingsplannen, dat deze wijk een zeer groen karakter zou hebben en autoluw zou blijven. De groene long in de wijk, waarvan het entreegebied het uiteinde vormt, wordt nu volgebouwd met voorzieningen die erg veel verkeer gaan aantrekken. De uitkomsten van verkeersmodel van Goudappel Coffeng t.a.v. Effecten aansluiten Ter Borch op A7 4 december 2015, blijken al 2 jaar niet juist en achterhaald, zoals is aangetoond door onafhankelijke metingen;*
83. *Toen de wijk Ter Borch werd geïntroduceerd heeft de toenmalige wethouder nadrukkelijk verklaard dat er geen supermarkt zou komen in de wijk. Die belofte wordt nu publiekelijk geschonden en draagt bij aan het ondergraven van de betrouwbaarheid van de politiek in het algemeen en die van de Tynaarlose gemeentepolitiek in het bijzonder. Wat is de waarde van een vastgesteld bestemmingsplan als dat zomaar weer gewijzigd kan worden?;*
84. *Bovendien is de gemeenteraad onjuist geïnformeerd over het nut van de bouw van de voorgestelde supermarkt. Tijdens de gemeenteraadsvergadering werd door het college bij herhaling gemeld dat de supermarkt wordt gebouwd voor 3.000 wijkbewoners, echter in het bestemmingsplan wordt een verzorgingsgebied van meer dan 10.000 inwoners genoemd, hetgeen ongewenste extra verkeersbewegingen gaat opleveren;*
85. *Met de bouw van twee scholen, een kindcentrum (met in totaal 800 leerlingen) en de aansluiting op de A7 ontstaat er een situatie, waarbij er van een autoluwe wijk geen sprake meer is. Uw eigen metingen laten al zien dat zelfs zonder de voorgenomen supermarkt het verkeer op de Borchsingel in een jaar tijd al meer dan verdubbeld is. Daar komt de eerstkomende jaren nog sluipverkeer bij als gevolg van de ombouw van de Zuidelijke Ringweg. Met de door u voorgenomen plannen komt het aantal autobewegingen ver uit boven de door u zelf gestelde norm van 6000 per dag, op grond waarvan de vestiging van een supermarkt al onmogelijk is. De norm aanpassen lijkt mij niet de gewenste mitigerende maatregel, die we van een degelijk college verwachten mogen;*
86. *De door u gepresenteerde plannen tonen onomstotelijk aan dat u zich niet heeft verdiept in de trends in supermarktland. De winkels worden enerzijds steeds groter om een divers aanbod te kunnen garanderen en anderzijds is het online winkelen behoorlijk in opmars. Eén van de supers heeft aangekondigd binnenkort een tweede distributiecentrum te zullen openen en voorziet in de bouw van nog eens drie distributiecentra. Deze grotere supers worden heden ten dage niet meer in wijken gebouwd, maar aan de rand van het stedelijk gebied met grote parkeerplaatsen ernaast. Mensen komen met de auto en slaan voor vele dagen in of laten thuisbezorgen. De dagelijkse boodschappen zijn onelastisch en het vergroten van het aanbod zal de vraag niet doen toenemen. Het ontgaat mij dan ook ten ene male waarom u nu een grote super midden in een bestaande woonwijk wilt bouwen;*
87. *Waarom heeft u niet naar andere locaties aan de rand van het gebied gekeken? Bij mijn weten kunt u een dergelijke voorziening - als daar al een behoefte aan zou zijn - bouwen op uw eigen bedrijventerrein. Veel gemeenten zijn u daarin al voorgegaan. Op grond van dit gebrek aan inzicht in de Retailbusiness en het verzuim om naar alternatieven te kijken, ben ik tegen de door u voorgestelde plannen;*
88. *Met de komst van de supermarkt gaat onomstotelijk de verkeersdrukte en hiermee gepaard gaand omgevingslawaai toenemen alsmede ons uitzicht afnemen, waardoor als gevolg van uw besluit het woongenot in eerste instantie en later de waarde van ons te verkopen huis gaat afnemen. Hierdoor maken wij nu bezwaar tegen de voorgestelde bestemmingsplanwijziging en zullen later zeker een verzoek tot planschade indienen;*
89. *Graag verzoek ik u mijn zienswijze/bezwaar tegen het ontwerp bestemmingsplan entreegebied Ter Borch bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke*

bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.

Reactie ad 82 en 83.

Zie onze reactie op zienswijze nummers 41, 64 en 74.

Reactie ad 84.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 73, 75 en 272. Van een onjuiste voorlichting van de gemeenteraad is geen sprake geweest.

Reactie ad 85.

Zie de beantwoording van de vragen en zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande beschouwingen bij "algemeen".

Reactie ad 86.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 73, 75 en 272.

Reactie ad 87.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 73, 75 en 272.

Reactie ad 88.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 41, 64, 68 en 74.

Reactie ad 89.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

Zie wijzigingsvoorstellen nummers 1 tot en met 5, 7 en 8. Voor het overige wordt de zienswijze afgewezen.

Persoon onder **30** bij brief van 30 juli 2018, ingekomen op 31 juli 2018.

90. *Vanwege de rust en de ruimte besloten wij in 2006 een parkvilla te kopen in Ter Borch, in die tijd aangeprezen als "Kruispunt van stad en land". De ruime opzet van de wijk, grenzend aan prachtige natuur sprak en spreekt ons aan. Op het moment van koop van onze woning stond op de beoogde "supermarkt locatie" een woonboerderij met enkele hobbydieren. Wij waren ons zeer bewust dat in Ter Borch geen supermarkt of winkelveorzieningen zouden komen. Het was bij ons bekend dat er aan de Borchsingel een MFA zou komen. In een later stadium kwamen er gebouwen voor verslavingszorg, nog een school en een gezondheidscentrum bij. Als klap op de vuurpijl nu dus het onzalige plan van een grote supermarkt, direct in ons zichtveld. Hierdoor wordt ons uitzicht in ernstige mate belemmerd. Wij maken ons grote zorgen over de te verwachten verkeersoverlast en geluidsoverlast veroorzaakt door vrachtwagens voor bevoorrading. Ook maken wij ons zorgen over de geluidsoverlast van bezoekers aan de supermarkt. Het verbaast ons dat de oorspronkelijke uitgangspunten beschreven in het Masterplan zijn los gelaten. Wij verzoeken u ons bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en de oorspronkelijke bestemming te handhaven.*

Reactie ad 90.

In de zienswijze wordt niet inhoudelijk gereageerd op de conclusies zoals verwoord in de documenten die ter inzage zijn gelegd.

Met verwijzing naar onze reactie op de zienswijzen nummers 41 en 64 is door ons inzichtelijk gemaakt dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de milieugevoelige functies nabij de supermarkt kan worden gewaarborgd. Het aspect geluid komt in de toelichting op het bestemmingsplan en de daarbij behorende onderzoeksrapporten uitvoerig aan de orde. Zie ook onze reactie op zienswijze nummer 64. Zie ook onze reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande beschouwingen bij "algemeen". In de toelichting op het bestemmingsplan wordt uitvoerig gemotiveerd waarom aan de supermarkt medewerking kan worden verleend. Ook de afwijking van het Masterplan Ter Borch komt daarbij aan de orde. Het onderdeel planschade komt aan de orde bij de behandeling van zienswijze nummer 68.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. Voor het overige wordt de zienswijze afgewezen.

Persoon genoemd onder **31** bij brief van 18 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

91. *Te veel overlast van de supermarkt gedurende 7 dagen per week (lawaaï in het nu rustige gebied, nog meer verkeer in het nu al erg drukke Ter Borch gebied). Er is geen noodzaak voor een extra supermarkt (er zijn genoeg supermarkten in de omgeving). Ter Borch is een prachtige 'rustige' wijk om in te wonen, maar de wijk wordt steeds drukker (meer scholen hetgeen ook nodig is), maar*

belangrijk om de extra drukte te voorkomen (dus geen supermarkt). Vanaf het moment dat uw voornemens publiek zijn geworden is geprobeerd om met u in overleg te gaan over de voorgenomen ontwikkeling. Er zijn gesprekken geweest waarin u alleen maar kenbaar heeft gemaakt de plannen te willen doorzetten en geen enkel argument heeft gegeven waarom deze plannen noodzakelijk zouden zijn. U stelt alleen dat u met de raad een procedure heeft afgesproken en dat u die procedure nu volgt. Omdat u weigert een inhoudelijke discussie te voeren ben ik tegen de door u voorgestelde plannen. Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.

Reactie ad 91.

Zie onze reactie op de zienswijze nummers 41, 64, 43 en 75.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Persoon genoemd onder **34** bij brief van 15 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

92. *In uw voorjaarsnota 2017 stelt u, dat u niet langer plannen voor de inwoners wilt ontwikkelen, maar vooral samen met bewoners plannen wilt ontwikkelen. Ten aanzien van uw voorgenomen plannen om een supermarkt in het entreegebied te vestigen, doet u nu precies het omgekeerde. U plant zaken waar bewoners op tegen zijn en dat ook kenbaar maken. Als het u ernst is met het geuite voornemen zou u het voorliggende plan moeten laten varen en samen met de bewoners nagaan welke invulling het entreegebied zou moeten en kunnen krijgen. Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 92.

Zie onze reactie op zienswijzen nummers 41, 64, 43 en 75.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Persoon genoemd onder **35** bij brief van 28 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

93. *De supermarkt die u in het entreegebied Ter Borch wilt vestigen ligt dicht tegen een hogedrukgasleiding aan van de Gasunie. Uit uw stukken begrijp ik dat u denkt dat er minder dan 100 mensen tegelijk in deze winkel aanwezig zullen zijn en dat een afstand van 4 meter derhalve verdedigbaar is. Kengetallen van vergelijkbare supermarkten laten zien dat er vaak meer dan drie keer zoveel mensen tegelijk aanwezig zijn. Dat is dan inclusief het personeel. De toetsingsafstand van een dergelijke hogedrukleiding is minimaal 25 meter, maar zéker ook gezien de gelijktijdige aanwezigheid van twee scholen en een kindcentrum zou zo'n grote publiekstrekkende voorziening helemaal niet in de buurt van deze gasleiding gebouwd moeten worden. Het gaat hier om een populatie die niet zelfredzaam is. Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming van het entreegebied Ter Borch te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 93.

Dit is een onjuiste bewering. Zo staat het ook niet in de toelichting op het bestemmingsplan. Zie onze reactie op zienswijze nummer 63.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Persoon genoemd onder **36** bij brief van 22 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

94. *Het college heeft tijdens de behandeling van het besluit over de coördinatieregeling gesteld dat de inzet van deze regeling noodzakelijk zou zijn, omdat anders de gemeente Groningen op haar terrein een supermarkt zou gaan ontwikkelen. Dit is aantoonbaar onjuist omdat ik beschik over brieven van de gemeente Groningen waarin twee supermarktconcerns te horen hebben gekregen dat de gemeente Groningen niet wil meewerken aan de vestiging van een supermarkt op de locatie Ter Borchlaan 1 (witte boerderij) noch aan de vestiging van een supermarkt in een voormalig kantoor aan de Paterswoldseweg/hoek van Swietenlaan. Daarmee heeft het college de raad onjuist*

geïnformeerd. Nu de gemeente Groningen heeft aangegeven de — ook bij u bekende — plannen voor een vergrote supermarkt aan het Overwinningssplein versneld te willen realiseren, ontbreekt elke noodzaak om alsnog ook een grote supermarkt in Ter Borch te ontwikkelen. Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.

Reactie ad 94.

De stelling dat inzet van de regeling nodig is omdat anders de gemeente Groningen op haar terrein een supermarkt zou gaan ontwikkelen mist feitelijke grondslag. In overleg met Groningen hebben wij de locatie in ontwikkeling genomen. Het gemeentebestuur van Groningen heeft actief meegewerkt aan het initiatief door afgifte van de "inritvergunning" en door een privaatrechtelijke overeenkomst ter zake met de initiatiefnemer te sluiten. In de toelichting op het bestemmingsplan is uitvoerig gemotiveerd waarom er behoefte is aan een supermarkt in Ter Borch. In het distributieplanologisch onderzoek is rekening gehouden met de plannen voor de uitbreiding van de supermarkt op het Overwinningssplein in Groningen, die overigens al jaren maar niet van de grond wil komen. Er is een bestemmingsplan in procedure gebracht dat voldoet aan de door de gemeenteraad op 14 juni 2016 vastgestelde kaders voor de bouw van een supermarkt.

Zie ook onze reactie op zienswijze nummers 41, 64 en 74.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Persoon genoemd onder **37** bij brief van 23 juli 2018, ingekomen op 3 augustus 2018.

95. *Waarom heeft het college bij de bespreking eind 2017 nagelaten de vragen van Stop Tynaarlo te beantwoorden? Waarom heeft u als Raad daarmee ingestemd?;*
96. *Waarom legt u telkenmale de signalen uit de wijk naast u neer? Waarom luistert u wel naar de signalen van een groep voorstanders? Waarom vindt u het wel goed te luisteren naar deze voorstanders die in veel gevallen op grote afstand wonen van de beoogde supermarktlocatie? Waarom luister u niet naar de inwoners die rondom deze beoogde locatie wonen en waarmee u afspraken heeft gemaakt dat er een parkachtig, landschappelijk entreegebied zou worden gerealiseerd? Waarom laat u argumenten als "Een supermarkt zou wel handig zijn" en "we zouden toch als wijk een supermarkt moeten hebben" zwaarder wegen dan lokale belangen en bestaande afspraken met bewoners? Waarom zouden deze argumenten met veel minder inhoudelijke onderbouwing zwaarwegender moeten zijn dan de gefundeerde argumenten tegen de supermarkt?;*
97. *Waarom een supermarkt in Ter Borch? Waarom wordt niet geluisterd naar het overgrote deel van de bewoners die geen belang hechten aan de verwezenlijking van dit supermarktplan? Nagenoeg 65% van de leden van de bewonersvereniging en 100% van de ondernemers in Eelde-Paterswolde hebben tenslotte aangegeven 'nee' te zeggen tegen de supermarktplannen zoals die nu voorliggen. In een enquête waaraan ruim 300 huishoudens hebben meegedaan, zijn toch ruim 200 huishoudens tegen de komst van de supermarkt. Waarom accepteert u de uitkomsten van deze enquête niet? En als u deze enquête niet wilt accepteren waarom heeft u dan besloten geen draagvlakonderzoek te houden onder de inwoners van Ter Borch? Waarom baseert u de beslissingen over het draagvlak voor de supermarkt op basis van aannames van veronderstellingen? Waarom verifieert u die veronderstellingen niet? Waarom weegt u de mening van de voorstanders van de supermarkt die veelal op grote afstand van de locatie wonen net zo zwaar als de tegenstanders die veel dichterbij de geplande locatie wonen? Waarom moet de ene groep bewoners bloeden voor de gemakken van andere bewoners;*
98. *Waarom moet er een megasupermarkt komen in Ter Borch? Is dat omdat er een bijzin staat in het masterplan uit 2002 over een tijdelijk buurtsteunpunt met commerciële functie? Is het om een detailhandel onderzoek van de Gemeente Groningen uit 2011? Als dan het laatste het geval is, waarom overwegen we dan niet de alternatieve locaties aan de Van Swietenlaan in Groningen. Notabene, voor een van deze panden was al een supermarktvergunning in 2015 afgegeven. Waarom realiseert Groningen dan niet daar de supermarkt? Tenslotte, het gebouw staat na het vertrek van de asielzoekers weer leeg. Waarom toch een supermarkt ondanks dat de gemeente Groningen duidelijk te kennen heeft gegeven dat het niet de gemeente Groningen is die gevraagd heeft om de supermarkt? Waarom accepteert u dat de wethouder u hierover onjuist heeft geïnformeerd? Waarom is er wel documentatie waarin de gemeente Groningen ontkent de gemeente Tynaarlo te hebben*

- gevraagd om een supermarkt in Ter Borch te realiseren, maar geen documentatie die het tegendeel ondersteunt? Waarom bent u niet open en transparant over de werkelijke beweegredenen voor de plannen voor een supermarkt van deze omvang?;
99. *Waarom zijn er tussen de verschillende wijken in Ter Borch verschillende signalen afgegeven met betrekking tot de komst van een supermarkt? Waarom hebben de bewoners van de Tuinwijk de belofte gekregen dat er geen supermarkt in het entreegebied zouden worden gerealiseerd? Waarom werd er bij de bewoners van de Waterwijk gesproken van een mogelijke komst van een supermarkt? Waarom stond er in de folders voor delen van de Waterwijk zelfs de komst van een winkelcentrum met horecavoorziening? Waarom dan een geplande locatie die niet dicht past bij de beloftes die zijn gedaan naar die bewoners? Waarom zou u de belofte aan de bewoners van de Tuinwijk met de voeten willen treden? Waarom vindt u dit een voorbeeld van een betrouwbare overheid?;*
100. *Waarom bent u bereid een omzet van vele miljoenen bij lokale ondernemers weg te halen en dit in de vorm van dividend in zakken van de aandeelhouders van ofwel Albert Heijn of Jumbo te laten verdwijnen? Waarom toont Tynaarlo hier niet een lokale verantwoordelijkheid? Waarom klein ondernemerschap hiervoor opofferen?;*
101. *Waarom deze omvang? We hebben nu drie versies gezien van een DPO dat daarvoor doorslag moet geven. Waarom een verzorgingsgebied dat een groot deel van Groningen en Drenthe beslaat en waar al diverse supermarktontwikkelingen plaatsvinden of hebben plaatsgevonden. Waarom is de second opinion van het DPO door DTNP zo makkelijk terzijde geschoven? Waarom is zo'n groot deel van Groningen noodzakelijk om deze omvang van de supermarkt te rechtvaardigen?;*
102. *Waarom deze locatie? Deze locatie was tenslotte bedoeld voor appartementen in een landschappelijk karakter. Waarom heeft de projectontwikkelaar nooit enige activiteit ontplooid om appartementen te realiseren? Waarom heeft Tynaarlo daar niet nadrukkelijker op aangestuurd? Waarom zijn de percelen niet opnieuw op de markt gebracht, zeker nu de woningmarkt enorm aan het opleven is? Waarom wordt niet ingegaan op de samenhang van de supermarkt met reeds bestaande of toekomstige gebouwen in het entreegebied? Waarom is dat niet opgenomen in de stukken die u hebt ontvangen voor besluitvorming over dit dossier?;*
103. *Waarom zo pal op het schoolplein van een basisschool en de kinderopvang? Waarom kunnen nu al niet alle kinderen gewoon gelijktijdig op het schoolplein spelen? Waarom moeten ze nu compleet worden ingesloten aan vier kanten? Waarom een enorm commercieel pand pal naast een plek waar 10 uur per dag kinderen moeten leren en spelen? Waarom zou u het goed moeten vinden dat achteruitrijdende vrachtwagens op 2 meter van de zandbak van onze kinderen gesitueerd moet worden? Waarom een nieuwe maatschappelijke toevoeging in het entreegebied? Waarom naast een kliniek voor de verslavingszorg, twee scholen, verschillende mogelijkheden voor kinderopvang en een gezondheidscentrum ook nog een supermarkt? Waarom zoveel variëteit aan bestemmingen? Waarom een dusdanige belasting van dit kwetsbare gebied? Waarom 800 kinderen dagelijks blootstellen aan de gevaren van deze enorme belasting?;*
104. *Waarom heeft het college de meerdere malen toegezegde verkeersanalyse van de meetpunten op de Borchsingel nog niet uitgevoerd? Waarom wordt er dan al vanaf september 2016 op 6 meetpunten gemeten? Waarom spreekt de gemeente niet over de toename van verkeer op de beide meetpunten waarop de verkeersnorm van toepassing is? Waarom wordt niet gemeld dat de cijfers waarmee u voor de gek bent gehouden eind 2017 door de wethouder niet kloppen met de formulering van de verkeersnorm? Waarom meldt u niet dat u nu al maatregelen zou moeten overwegen om verkeer op de Borchsingel te beperken als de plannen voor de supermarkt door zouden gaan. Notabene uit uw eigen notities en gepubliceerde cijfers kunt u toch wel afleiden dat het niet gaat passen? Waarom denken wij dat u het er maar op aan laat komen? Zie bijlage voor de actuele verkeerscijfers zoals die door uzelf worden geproduceerd op www.terborch.info;*
105. *Waarom maar een zeer beperkt kentekenonderzoek? Waarom maar een week gemeten in een periode waarin de werkzaamheden aan Ring Zuid nog niet waren begonnen en het omleidingsverkeer nog niet door Ter Borch werd geleid? Waarom wordt er in het hele kentekenonderzoek en de berichtgeving daarover niet gesproken van de verkeersnorm op de eerste twee meetpunten op de Borchsingel?;*
106. *Waarom spreekt u een verkeersnorm af van maximaal 6.000 motorvoertuigbewegingen per dag nabij de scholen, terwijl de komst van een supermarkt daar structureel en significant de norm zal overschrijden? Waarom overweegt u niet een locatie die op een minder druk deel van de Ter Borchsingel ligt? Waarom zou het bedrijventerrein niet een goede locatie zijn?;*

107. *Waarom zouden we als bewoners van Tynaarlo moeten bloeden voor het plan van de wethouder om de Borchsingel aan te pakken? Waarom zouden we dan de supermarkt nog moeten willen? Tenslotte, zonder de supermarkt geen aanpak van de Borchsingel? Waarom is nu dan ingrijpen op de Borchsingel wel noodzakelijk, terwijl door de wethouder toch is aangegeven dat de weg veilig genoeg is zoals die is? Waarom 600.000 euro investeren die niet nodig zouden zijn als de supermarkt er niet zou komen of op een andere locatie zou worden gerealiseerd? Waarom zou een deel van die 600.000 euro niet gebruikt kunnen worden om de plannen van de projectontwikkelaar af te kopen en alsnog woningbouw te realiseren in het entreegebied?;*
108. *Waarom probeert de wethouder de discussie over het verkeer in Ter Borch steeds over de grens van 2023 heen te trekken? Waarom gaat de wethouder niet inhoudelijk in op de verkeerssituatie die zal bestaan gedurende de jaren dat aan de A7 zal worden gewerkt? Waarom worden de effecten van het langer duren van de werkzaamheden aan Ringweg Zuid niet meegenomen in de plannen?;*
109. *Waarom krijgen we geen informatie over de rol of betekenis van de supermarkt in het masterplan voor het entreegebied? Waarom weten we niet of de supermarkt het resultaat is van afspraken over een schoolgebouw, gezondheidszorg en het gebouw voor de verslavingszorg? Waarom weten we niet of de supermarkt voorwaardenscheppend is voor de komst van diverse appartementengebouwen in het entreegebied? Waarom wordt daar op geen enkele wijze melding over gemaakt in de stukken die behoren bij het besluit dat nu van u wordt gevraagd?;*
110. *Waarom heeft de gemeente de projectontwikkelaar de grond in gijzeling gegeven? Waarom heeft de gemeente de projectontwikkelaar niet gehouden aan de afspraken om er appartementen te realiseren? Waarom heeft de gemeente de koopovereenkomst niet ontbonden toen bleek dat de projectontwikkelaar zich niet aan de afspraken heeft gehouden? Waarom zijn de overeengekomen voortgangsrapportages van de projectontwikkelaar niet openbaar? Waarom zijn de gespreksverslagen tussen gemeente en projectontwikkelaar over de voortgang van de ontwikkeling van het gebied niet beschikbaar? Waarom heeft u niet de kans gegrepen om de overeenkomst met de projectontwikkelaar te ontbinden toen bleek dat hij geen van deze afspraken (ontwikkelen woningbouw, voortgangsoverleg, voortgangsrapportage) wist te houden?;*
111. *Waarom wilt u ondanks een krappe woningmarkt in het Noorden (zeker rondom Groningen en de kop van Drenthe) commercieel aantrekkelijke gronden met een woonbestemming ombouwen tot een supermarktconcept? Waarom denkt u dat een supermarkt nog meer mensen naar de wijk zal trekken? Waarom zou u dat willen, de wijk is tenslotte begrensd op maximaal 1.000 woningen?;*
112. *Waarom is zoveel uit de overeenkomst tussen projectontwikkelaar en gemeente Tynaarlo niet publiek beschikbaar? Waarom zoveel geheimzinnigheid rondom dit dossier? Waarom accepteert u dat u op basis van onvolledige en niet transparante informatie beslissingen moet nemen? Waarom accepteert u dat het de bewoners van Tynaarlo niet wordt gegund inzicht te krijgen in waarom een dergelijke majeure ingreep in hun wijk zou worden gerealiseerd?;*
113. *Waarom een achterhaald concept van een megasupermarkt? Waarom wil Tynaarlo iets realiseren waar zelfs de grootste supermarkt in het Noorden (De Euroborg) vanaf stapt (zie artikel uit DVHN van 14 juli 2018)? Waarom worden niet meer moderne Retailconcepten onderzocht, zoals bijvoorbeeld thuisbezorgen van boodschappen?;*
114. *Waarom komt u de gemaakte afspraken met de bewoners rondom het entreegebied niet na als het gaat om het realiseren van een parkachtig landschap? Waarom moeten juist zij de dupe zijn om voor mensen die veelal op grote afstand wonen van dit entreegebied een supermarkt te realiseren? Waarom moeten inwoners van Groningen naar Ter Borch worden gelokt om boodschappen te doen?*

Reactie ad 95.

Wij hebben de mogelijkheid geboden tot het indienen van een schriftelijke of mondelinge zienswijze. Een zienswijze betekent dat je kenbaar kunt maken wat je van een bepaald initiatief vindt. Het stellen van vragen houdt geen zienswijze in.

In de Notitie inspraak en overleg is vermeld dat de inspraakreacties in hoofdlijnen zijn weergegeven. Die reacties moeten op het bestemmingsplan en de daarbij behorende besluiten betrekking hebben. M.a.w. zij moeten ruimtelijk relevant zijn. De toelichting op het bestemmingsplan en de daarbij behorende onderzoeksrapporten maken inzichtelijk dat uit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de milieugevoelige functies nabij de supermarkt kan worden gewaarborgd.

De gemeenteraad heeft tot 5 keer toe besloten dat er behoefte is aan een supermarkt met een winkelvloeroppervlak van 2.000 m² en heeft dat met cijfers beargumenteerd. Dat gegeven is ruimtelijk relevant. Waarom de gemeenteraad tot dat besluit is gekomen is vermeld in raadsvoorstellen die voor

eenieder raadpleegbaar zijn. De gemeenteraad heeft op 4 december 2017 ingestemd met de beantwoording van de inspraakreacties door het college. Daarmee was de inspraakprocedure afgerond. De ruimtelijke onderbouwing van het initiatief is gelegen in het bestemmingsplan, de daarbij behorende besluiten en de onderzoeksrapporten die daaraan ten grondslag hebben gelegen.

Reactie ad 96 en 97.

Op de pagina's 9 tot en met 13 van de Notitie inspraak en overleg wordt uitvoerig aandacht besteed aan het maatschappelijk belang van de bouw van de supermarkt. Daarnaast verwijzen naar onze reactie op de zienswijzen nummers 43, 53, 73, 74, 254 en 272.

De gemeenteraad heeft naast de stedenbouwkundige randvoorwaarden ook de kaders voor het inspraakproces vastgesteld. Met verwijzing naar hoofdstuk 3 van de Notitie inspraak en overleg zijn ruime mogelijkheden voor inspraak geboden. Om die reden voegt extra onderzoek naar "maatschappelijk draagvlak" niets toe aan de procedure. Bij het besluit omtrent de vaststelling van het bestemmingsplan moeten de criteria van goede ruimtelijke ordening en een zorgvuldige en kenbare belangenafweging voorop staan.

Reactie ad 98.

Met verwijzing naar het vermelde op pagina 18 onder 3 van deze nota is sprake van een "fullservice supermarkt". Een grote supermarkt (XL) heeft een verkoopvloeroppervlakte van 2.500 m² tot 4.000 m². Op de pagina's 9 tot en met 13 van de Notitie inspraak en overleg wordt op basis van verricht onderzoek vastgesteld dat er sprake is van een aantoonbare behoefte aan een supermarkt van 2.000 m² wwo. In onze reactie op de zienswijzen nummers 73, 75 en 272 wordt uitvoerig uitgelegd waar het verschil in de benadering tussen de onderzoeken van BSP en DTNP is gelegen. In de voorontwerpfase van het bestemmingsplan is door DTNP een second opinion ingediend, waarop op deskundige wijze is gereageerd. In de zienswijzefase zijn alleen maar vragen gesteld die niet vergezeld zijn gegaan van deskundig tegenonderzoek.

Zie ook onze reactie op zienswijze nummer 94.

Ad 99.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 57 en 74.

Het bestemmingsplan maakt geen "horecavoorziening" mogelijk.

Ad 100.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 73, 98 en 272.

Ad 101.

Het verschil is eenvoudig te verklaren. Naar aanleiding van het 1^e onderzoek van BSP heeft DTNP een second opinion uitgebracht, waarop in het 2^e rapport van BSP en in de Nota inspraak en overleg wordt gereageerd. In de fase van het ontwerpbestemmingsplan is door DTNP geen nieuw DPO ingediend, waaruit blijkt dat de aannames in het 2^e rapport van BSP niet juist zijn. Zie ook onze reactie op de zienswijzen nummers 73, 98 en 254.

Ad 102 en 103.

In de Notitie inspraak en overleg en bij de behandeling van zienswijze nummer 57 is uitvoerig gemotiveerd waarom de gemeenteraad ervoor heeft gekozen om de supermarkt als zijnde een "voorziening" in het "voorzieningsgebied" te realiseren. Zie ook onze reactie op zienswijze nummer 41 waarbij wordt geconcludeerd dat aan de Handreiking Bedrijven en Milieuzonering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten kan worden voldaan.

Ad 104 t/m 108.

In hoofdstuk II van de Notitie inspraak en overleg komt het aspect verkeersveiligheid en voorzieningen in relatie tot de scholen uitvoerig aan de orde. In deze notitie en het voorstel dat leidde tot het raadsbesluit van 4 december 2017 is uitvoerig aangegeven waarom op voorhand voorzieningen ter bevordering van de verkeersveiligheid bij de scholen worden getroffen.

Zie onze uitvoerige reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en 40a en de daaraan voorafgaande beschouwingen bij "algemeen".

Ad 109 tot en met 112.

Door middel van deskundig onderzoek is aangetoond dat er behoefte is aan een supermarkt van 2.000 m² winkelvloeroppervlak in de wijk Ter Borch. Het algemeen belang is gediend met het verlenen van medewerking aan het initiatief.

Tussen de gemeente Tynaarlo en de initiatiefnemer is een anterieure overeenkomst gesloten waardoor het verhaal van kosten van de grondexploitatie als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening

“anderszins is verzekerd”. De overeenkomst is beperkt openbaar gemaakt. Vanwege het feit dat er een aantoonbare behoefte is aan een supermarkt is de overeenkomst niet ontbonden.

Zie ook onze reactie op de zienswijzen nummers 42, 73, 98 en 272. De overige vragen staan buiten de orde van het bestemmingsplan.

Ad 113.

Zie onze reactie op vraag nummer 98. De te bouwen supermarkt is vergelijkbaar met de oppervlakte van de supermarkt in Paterswolde (zie pagina 10 van Notitie inspraak en overleg). Zie ook onze reactie op de zienswijzen nummers 272 en 73.

Ad 114.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 41, 64 en 74.

Voorgesteld besluit.

De vragen worden beantwoord zoals onder 95 tot en met 114 is aangegeven.

Personen genoemd onder **38** bij brief van 22 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

115. *Het bestemmingsplan waarover wij ons hebben laten informeren alvorens te besluiten om in deze wijk te wonen, spreekt van een woonmilieu op de grens van stad en platteland, waarbij met name de natuur een belangrijk element vormt. Daarbij horen uiteraard lage emissies van met name fijnstof en de plannen die u nu heeft ontwikkeld, zullen leiden tot een forse toename van deze emissies en zal uitkomen boven de door u zelf in het bestemmingsplan gestelde emissiehoogten. Slecht voor onze gezondheid en de gezondheid van onze kinderen, dus u zou dit helemaal niet moeten willen en wij vragen u daarom met klem uit te leggen waarom u per sé dit plan door wilt zetten in plaats van het oorspronkelijke plan met woningen;*
116. *Wij hebben namelijk voor Ter Borch gekozen vanwege de rust en groene opzet, ten tijde dat wij de kavel kochten was er geen sprake van de bouw van een supermarkt, anders hadden wij nooit deze kavel gekocht. Bovendien gaat de bouw van de supermarkt ten koste van de waarde van onze woning die precies tegenover de locatie van geplande supermarkt ligt. Naar ons idee is er daarom ook sprake van planschade, mocht de supermarkt er uiteindelijk toch komen;*
117. *In de discussie over de plannen is herhaaldelijk gesteld dat de verkeersveiligheid voorop staat. Op het moment dat de wethouder financiën aangeeft dat veiligheidsmaatregelen, zoals een verbreding van de weg en de aanleg van een tweede kiss & ride strook haalbaar zijn en uit de exploitatieopbrengst van de wijk te bekostigen zijn, trekt u vervolgens die toezegging weer in. Dit brengt mij tot de conclusie dat u de verkeersveiligheid niet serieus neemt. Zelfs een zebrapad wijst u af omdat dat naar uw zeggen schijnveiligheid biedt. Als dat waar zou zijn zouden we landelijk alle verkeerslichten en zebra's kunnen afschaffen. Wij zijn van mening dat een dergelijke supermarkt niet past in de omgeving. Het ligt te dicht gesitueerd bij een school en kinderopvanginstelling, wat onnodig extra geluidsoverlast en gevaar oplevert voor de kinderen en leerkrachten op de naast gelegen school/kinderopvang door het extra verkeer, de winkelwagentjes en de af en aan rijdende vrachtauto's met de bijbehorende zeer storende piepende geluiden. Onze kinderen zitten op de naastgelegen school en we willen niet dat hun veiligheid of leerprestaties in gevaar komen. Doordat het schoolplein namelijk veel te klein is voor het aantal kinderen van de school/kinderopvang, spelen de kinderen dagelijks in de pauzes en buiten schooltijden op het grasveld wat u voor ogen heeft om de supermarkt op te bouwen. De bestemming wijzigen naar commerciële doeleinden is onwenselijk;*
118. *Een dergelijke grote supermarkt brengt dusdanig grote verkeersdruk met zich mee dat dit de veiligheid van onze kinderen en de buurtgenoten ernstig in gevaar brengt. Een dergelijke grote supermarkt brengt dusdanig veel geluidsoverlast met zich mee van bevoorrading door vrachtauto's, geluid van winkelkarretjes, parkerende en optrekkende auto's, etc. dat dit het wooncomfort van ons en onze buurtgenoten ernstig belemmert. Het voorstel om voor een deel van de Borchsingel een voetpad en een fietspad aan de andere zijde van de Borchsingel te situeren, verandert niets aan de verkeersdruk op de Borchsingel en zal alleen maar tot nog meer gevaarlijke situaties leiden bij het oversteken van de Borchsingel. Want door het realiseren van een supermarkt zal de verkeersdruk alleen nog maar toenemen en in het voorstel tot aanpassing van de Borchsingel zijn geen zebra's opgenomen of andere maatregelen om voetgangers, fietsers, spelende kinderen te beschermen tegen het autoverkeer. Naar onze mening moet er per zijstraat een rotonde komen met zebra's en voorrang voor fietsers. Het bestemmingsplan wat ter inzage voorligt geeft zo'n gevoel van onveiligheid en dat is niet alleen vanwege de toename van onnodige gevaarlijke verkeerssituaties, maar ook het gevoel van onveiligheid door een grote donkere parkeerplaats wat vragen is om moeilijkheden: hangjongeren? drugsdealers? criminaliteit? We hopen het allemaal niet, maar het feit blijft dat een donkere hoek ons een gevoel geeft van onbehagen. Dan nog het onveilige*

gevoel dat door de grootte van het gebouw deze veel te dicht bij de ondergrondse gasleiding komt te liggen wat een gevaar oplevert voor de woonomgeving. De brandweer raadt het af en komt niet als er brand uitbreekt. Lekker gevoel geeft dat. Hoe denkt u dat gevoel van veiligheid aan ons terug te kunnen geven als u koste wat het kost dit plan wilt doorzetten?;

119. *Mijn indruk is dat u alleen uit bent op de definitieve verkoop van de grond, de inkomsten al ingeboekt heeft en geen trek heeft in maatregelen die geld kosten. Ofwel geld gaat boven veiligheid en daarom ben ik tegen uw plannen.*

Reactie ad 115.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 41, 64 en 66.

Reactie ad 116.

Op de pagina's 9 tot en met 13 van de Notitie inspraak en overleg wordt uitvoerig aandacht besteed aan het maatschappelijk belang van de bouw van de supermarkt. Daarnaast verwijzen naar onze reactie op zienswijze nummer 74. Voor het onderdeel planschade verwijzen wij naar onze reactie op zienswijze nummer 68.

Reactie ad 117 en 118.

Zie onze reactie op de zienswijzen 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande beschouwingen bij "algemeen", alsmede de beantwoording van de zienswijzen nummers 64, 66, 71 en 271.

Reactie ad 119.

Tussen de gemeente Tynaarlo en de initiatiefnemer is een anterieure overeenkomst gesloten waardoor het verhaal van kosten van de grondexploitatie als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening "anderszins is verzekerd". De overeenkomst is beperkt openbaar gemaakt. Vanwege het feit dat er een aantoonbare behoefte is aan een supermarkt, is de overeenkomst niet ontbonden. Voor het overige ontgaat ons de relevantie van de gemaakte opmerking.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Persoon genoemd onder **39** bij brief van 15 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

120. *In de discussie over de gevolgen van de vestiging van een supermarkt in het entreegebied Ter Borch is gevraagd om zebrapaden ter hoogte van de scholen aan te leggen. U stelt vervolgens dat u dat niet wilt doen, omdat de zebrapaden alleen maar schijnveiligheid bieden. De zorg wordt uitgesproken over de zorgvuldigheid in de planning en uitvoering omtrent de verkeersveiligheid in onze wijk;*
121. *Het huidige aantal motorvoertuigbewegingen nadert snel de grens van 6.000 per etmaal. Hierbij is het effect van de aanpassing van de Zuidelijke Ringweg rond Groningen niet meegenomen: ik verwacht een toename van sluipverkeer. De wijk Ter Borch zal door nieuwbouw verder groeien wat een effect zal hebben op de verkeersveiligheid. Tenslotte zal een drukbezochte supermarkt in Ter Borch een toename van het aantal voertuigbewegingen tot gevolg hebben;*
122. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming van het gebied te handhaven. Partijen worden uitgenodigd om een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 120 en 212.

Met verwijzing naar onze reactie op zienswijze nummer 28 acht Veilig Verkeer Nederland de voorgenomen herinrichting een verdere verbetering van de verkeersveiligheid op dit gedeelte van de Borchsingel. Het aanbrengen van een voetgangersoversteekplaats wordt in deze specifieke situatie ontraden. Waarom de planning en de uitvoering niet zorgvuldig zijn wordt niet gemotiveerd. Zie ook onze reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande beschouwingen bij "algemeen".

Reactie ad 122.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 42.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

Persoon genoemd onder **41** bij brief van 20 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

123. *Wij zijn in deze wijk komen wonen omdat ons beloofd is, en dat lag vast in de geldende bestemmingsplannen, dat deze wijk een zeer groen karakter zou hebben en autoluw zou zijn. De groene long in de wijk, waarvan het entreegebied het uiteinde vormt, wordt nu volgebouwd met voorzieningen die erg veel verkeer gaan aantrekken. Met de bouw van twee scholen en een kindcentrum (met in totaal 800 leerlingen) en de aansluiting op de A7 ontstaat er een geheel*

andere situatie, waarbij er van een autoluwe wijk geen sprake meer is. Uw eigen metingen laten al zien dat zelfs zonder de voorgenomen supermarkt het verkeer op de Borchsingel in een jaar tijd al meer dan verdubbeld is. Daar komt de eerstkomende jaren nog sluipverkeer bij als gevolg van de ombouw van de Zuidelijke Ringweg. Met de door u voorgenomen plannen komt het aantal autobewegingen ver uit boven de door u zelf gestelde norm van 6000 per dag, op grond waarvan de vestiging van een supermarkt al onmogelijk is;

124. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming van het gebied te handhaven. Partijen worden uitgenodigd een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 123.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 52, 60 en 61. Voor de opmerkingen die betrekking hebben op verkeer en verkeersveiligheid verwijzen wij naar onze reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en 40a en de daaraan voorafgaande beschouwingen bij "algemeen".

Reactie ad 124.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 42.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

Personen genoemd onder **42** bij brief van 31 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

125. *Naar ik begrijp bent u voornemens de ingang voor vrachtauto's aan de Ter Borchlaan te situeren. Deze weg is absoluut ongeschikt voor vrachtauto's. Bovendien veroorzaken deze vrachtauto's zoveel geluidshinder en emissies dat de aanwonenden aan de Ter Borchlaan, Grutto en de Snip daar onevenredig overlast van zullen ondervinden. Nu zal uw reactie zijn dat deze omwonenden planschade kunnen indienen, maar dat heft het probleem niet op. Goede nachtrust in een bestaand en redelijk schoon milieu is onbetaalbaar;*
126. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 125.

Zie onze reactie op zienswijzen nummers 64 en 71.

Reactie ad 126.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 42.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

Personen genoemd onder **43** bij brief van 13 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

127. *In de laatste jaren is het online winkelen behoorlijk toegenomen en Ter Borch staat landelijk te boek als online winkelwijk nummer 1. Daarbij gaat het naast de gebruikelijke artikelen ook steeds meer om het thuisbezorgen van voedingsmiddelen. De bestelauto's van de grote supermarkten rijden af en aan in deze wijk. De verwachting is dat dit online winkelen steeds verder gaat toenemen, waardoor de behoefte aan extra meters winkeloppervlak drastisch zal afnemen. Cijfermatig: in 2017 is de omzet van de online supermarkt uitgekomen op 1,1 miljard op een totaal van 35,5 miljard (bron: GfK). De online omzet steeg in 2017 met 48 procent. Voor 2018 wordt overal een omzetgroei van 3 procent verwacht. De prognose is een stijging van 2 procent voor de fysieke supermarkt en 30 procent voor de online supermarkt. In deze situatie wilt u nog eens een grote supermarkt midden in een woonwijk plaatsen waar veel bewoners de boodschappen laten bezorgen? Het betekent alleen maar dat de winkel, om te overleven, afhankelijk is van onevenredig veel en toenemend wijkvreemd verkeer;*
128. *Graag verzoeken wij u ons bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoeken wij u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 127.

Zie onze uitvoerige reactie op de zienswijzen nummers 73, 75 en 272. Op pagina 26 van het onderzoek van BSP wordt aandacht besteed aan de opkomst van de "e-commerce", waaruit wij citeren: "In de foodsector is anders dan in de non-foodsector de rol van de e-commerce nog relatief bescheiden (1,5% tot 2%). Wel zien we dat de nieuwe technologieën ook nieuwe aanbodvormen en concepten mogelijk maken c.q. versnellen.

Denk aan thuisbezorgen, pick-up points en maaltijdboxen. Algemeen is de verwachting echter dat voor het doen van de dagelijkse boodschappen de komende 10 jaar de supermarkt zijn stevige rol blijft vervullen”.

Reactie ad 128.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon genoemd onder **44** bij brieven van 13 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018 (2 zienswijzen).

129. *U heeft aangegeven dat er binnen de regio Groningen-Assen afspraken zijn gemaakt over dit type ontwikkeling en dat de regioraad met uw voornemen akkoord is gegaan. Wanneer vervolgens gevraagd wordt naar de verslaglegging van deze beraadslagingen stelt u dat deze verslaglegging niet bestaat, althans niet bij u bekend is. Het is op z'n minst merkwaardig dat een dergelijk ingrijpend plan alleen maar in de marge van een vergadering wordt besproken en vervolgens de regio raad wordt opgevoerd als instemmend orgaan. Verder heeft u aangegeven dat wanneer Tynaarlo niet snel handelt, de stad Groningen dat zal doen: hoezo afstemming binnen de regio Groningen- Assen? Daarmee impliceert u dat wanneer Groningen aan de zuidkant een supermarkt zou toestaan er geen ruimte meer is voor een supermarkt op het gebied van de gemeente Tynaarlo. Bij mijn weten is de stad Groningen vrijwel rond met een ontwikkeling op het Overwinningssplein waardoor de bestaande Jumbo groeit van 850 m2 naar 2000m2 wvo. Daarmee is uw plan achterhaald en gedoemd tot leegstand te leiden;*
130. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 129 en 130.

In hoofdstuk 2.2.3 van de toelichting op het bestemmingsplan wordt aandacht besteed aan het geldende beleid van Rijk, waterschap en provincie. Ook de samenwerking binnen de Regio Groningen-Assen komt daarbij aan de orde. Daarbij is sprake van vrijwillige samenwerking en wordt gestreefd naar regionale ontwikkeling met behoud van aanwezige kwaliteiten. Alleen voor woningbouwlocaties en bedrijventerreinen geldt een instemmingsvereiste.

Voor het overige zie onze reactie op de zienswijzen nummers 41, 64, 73, 75 en 272.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Persoon onder **47** bij brief van 15 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

131. *In de discussie over de plannen is herhaaldelijk gesteld dat de verkeersveiligheid voorop staat. Op het moment dat de wethouder financiën aangeeft dat veiligheidsmaatregelen, zoals een verbreding van de weg en de aanleg van een tweede kiss & ride strook haalbaar zijn en uit de exploitatieopbrengst van de wijk te bekostigen zijn, trekt u vervolgens die toezegging weer in. Dit brengt mij tot de conclusie dat u de verkeersveiligheid niet serieus neemt. Zelfs een zebrapad wijst u af omdat dat naar uw zeggen schijnveiligheid biedt. Als dat waar zou zijn zouden we landelijk alle verkeerslichten en zebrapaden kunnen afschaffen. Mijn indruk is dat u alleen uit bent op de definitieve verkoop van de grond, de inkomsten al ingeboekt heeft en geen trek heeft in maatregelen die geld kosten. Ofwel geld gaat boven veiligheid en daarom ben ik tegen uw plannen.*

Reactie ad 131.

Zie onze reactie op de zienswijzen en vragen nummers 22 tot en 40 a en de daaraan voorafgaande beschouwingen bij “algemeen”.

132. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 132.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen nummers 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

Bewonersvereniging Piccardthofplas bij brief van 31 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018 (in de lijst van indieners van een zienswijze opgenomen onder nummer 48).

133. *Bezwaar wordt gemaakt tegen de in deze stukken geboden mogelijkheid/verplichting voor een inrit aan de Ter Borchlaan. Het bezwaar vindt zijn grond in de toelichting die deel uitmaakt van het vigerende "Bestemmingsplan Hoornse Meer, Hoornse Park en Piccardthof" van de gemeente Groningen. Genoemde inrit zal het mogelijk maken dat, enkele uren overdag uitgezonderd, vol beladen vrachtwagens via de Ter Borchlaan naar de supermarkt rijden. Volgens hoofdstuk 3.2. van genoemde stuk is deze in eerste instantie een recreatieve route voor langzaam verkeer richting het Hoornse Meer". Verder maakt de Ter Borchlaan onderdeel uit van de hoofd fietsstructuur van het gebied (genoemde stuk, hoofdstuk 3.6). Beide functies laten zich niet combineren met een toegangsroute voor grote vrachtwagens vanwege het verhoogde risico voor de verkeersveiligheid, met name voor fietsers en wandelaars, die manoeuvrerende grote vrachtwagens opleveren en vanwege de daarmee verbonden verminderde aantrekkelijkheid van de laan voor bovenstaand geciteerde functies. Het feit dat gedurende een aantal uren overdag niet bevoorrad mag worden doet niets af aan deze bezwaren op de overige tijdstippen van de dag;*
134. *Daarnaast zal het bevoorradingsverkeer van de supermarkt via de inrit aan de Ter Borchlaan zorgen voor overlast veroorzakende geluidsbelasting op de woningen in de gemeente Groningen aan de Grutto en de Snip die niet alleen overdag maar zelfs ook 's nachts plaats zal vinden. In deze vormt de inrit een inbreuk op het feit dat in de Piccardthof een aangenaam woonklimaat is ontstaan.*

Reactie ad 133 en 134.

In hoofdstuk 4.5.5 van de toelichting op het bestemmingsplan wordt aandacht besteed aan de inrit tot het parkeerterrein aan de Ter Borchlaan in de gemeente Groningen. Op 1 februari 2018 is door burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen een acceptatie ingevolge artikel 2.8 van de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Groningen 2009 verleend voor het maken en gebruiken van de inrit. Deze acceptatie is **onherroepelijk** geworden. De inrit ligt in de gemeente Groningen en staat daarom buiten de orde van het bestemmingsplan voor de supermarkt. Voor de vermeende strijdigheid met het bestemmingsplan van de gemeente Groningen had men zich binnen de daarvoor gestelde termijn van zes weken na 1 februari 2018 tot burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen moeten wenden.

Voor het onderdeel "geluid" verwijzen wij naar onze uitvoerige reactie op zienswijzen nummers 41 en 64.

Vanwege de verkeersveiligheid en de breedte van de Ter Borchlaan kiezen wij ervoor om geen inrit voor personenauto's vanaf de Ter Borchlaan te maken. Bestuurders van vrachtauto's mogen alleen via de Ter Borchlaan het terrein oprijden voor de bevoorrading. Via de Borchsingel verlaten zij het terrein weer.

In de regels van het bestemmingsplan en in de omgevingsvergunning is bepaald dat personenauto's vanaf de Ter Borchlaan het terrein niet mogen oprijden. Daartoe worden voorzieningen getroffen.

Wel bestaat voor fietsers de mogelijkheid om via de inrit op de Ter Borchlaan naar de supermarkt te fietsen. Gelet op de beperkte hoeveelheid verkeer dat van de inrit gebruik maakt en de voorschreven tijdstippen van bevoorrading vinden wij het gebruik van de inrit op de Ter Borchlaan acceptabel.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

Personen genoemd onder 49 bij brief van 28 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

135. *In het hele proces tot nu toe is de inspraak betreffende het bestemmingsplan Supermarkt Ter Borch een farce gebleken. Bewoners en betrokkenen hebben op details wat wijzigingen in het ontwerp kunnen voorstellen, maar de discussie over het wel of niet vestigen van een supermarkt is gedurende het gehele proces niet aan de orde geweest. Omdat oorspronkelijk geen winkels in de wijk waren voorzien, had er vroeg in het proces een bewonersavond georganiseerd moeten worden over het voornemen om op de plaats waar appartementen waren gepland toch een supermarkt te vestigen. Dit had u de gelegenheid gegeven te kijken wat de bewoners zouden willen en acceptabel zouden vinden. Het feit dat al vooraf de keuze was bepaald en daarna alleen legitimiteit is gezocht is allesbehalve het verlenen van inspraak. Hier geldt dat inspraak zonder uitzicht gelijkstaat aan een uitspraak zonder inzicht. Graag verzoeken wij u ons bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoeken wij de oorspronkelijke bestemming te handhaven.*

Reactie ad 135.

Zie onze reactie op de vragen genoemd onder 94 en de zienswijzen 102 en 103. Met de vaststelling door de gemeenteraad van de Notitie inspraak en overleg op 4 december 2017 is de inspraakfase afgerond.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

In de brief van de personen genoemd onder **50** d.d. 1 augustus 2018, ingekomen op 2 augustus 2018, worden de volgende **vragen** gesteld.

136. *Kunt u bevestigen dat de vragen en antwoorden concreet en bij elkaar aansluitend in uw reactie worden weergegeven zodat de vraagsteller kan vaststellen of hij/zij dit antwoord had willen horen (of in ieder geval vraag en antwoord herkent)?;*
137. *Kunt u aangeven welke wijzigingen er zijn doorgevoerd ten opzichte van de eerder voorgelegde serie documenten zoals deze in de raadsvergadering van 21 november 2017 zijn besproken?;*
138. *De procedure tot aan deze ter inzagelegging heeft na de vorige fase lang geduurd. Welke andere oorzaken dan de gemeenteraadsverkiezingen zijn hiervan de reden?;*
139. *Kan het parkeerterrein van een circulatieplan worden voorzien waardoor de doorstroming van verkeer zo veel mogelijk wordt bevorderd? Bijv. door een aparte inrit en een aparte uitrit (eenrichtingsverkeer)?;*
140. *Hoe gaat u zekerstellen dat de scheiding leraren – ouders/bezoekers supermarkt - carpoolers plaatsvindt?;*
141. *Waarom kan er geen verplichting worden opgenomen om (zoals bij AH Paterswolde) uitsluitend vooruitrijdende toevoer te creëren (bijv. om het gebouw heen)? Een achteruitrijdende vrachtauto kruist een fietsroute van kinderen in de leeftijd van ongeveer 4 tot 12 jaar! Dit kan toch niet waar zijn en zo blijven?;*
142. *Aangegeven wordt dat toevoer van goederen voor de supermarkt binnen vooraf afgesproken tijden kan plaatsvinden en niet zal samenvallen met school aanvangstijden. Hoe wordt zeker gesteld dat aan deze voorwaarde voldaan gaat worden? Wanneer is de grens bereikt zodat de sanctie in werking treedt? Wat is de sanctie die dan in werking treedt? Kan ook met de eindtijden van de school rekening gehouden worden?;*
143. *Om spreiding van de parkeeractiviteit te bevorderen is het wellicht aan te raden de parkeerplaats die nu is ingericht 'rondom' de blauwe keet, te handhaven. Op de tekeningen is deze niet zichtbaar. Kan bevestigd worden dat de parkeerplaats 'rondom' de blauwe keet blijft. Nu al wordt in de ochtendspits door automobilisten de route via het Zweedeneiland als 'vluchtweg' gebruikt. Is het mogelijk om deze route onaantrekkelijk of zelfs onmogelijk te maken?;*
144. *De afgelopen periode zijn tellingen middels lussen in de weg beschikbaar gekomen. Ook is een kentekenonderzoek geweest. Deze recente informatie, samen met de verwachtingen die er zijn t.a.v. de gevolgen van de verbouwing van de ringweg en de komst van de supermarkt, geven inzicht in de te verwachten verkeersstromen, aantallen en periode (tijd/dag). Kunt u bevestigen dat de meest recente informatie over deze stromen ten grondslag liggen aan de inrichting (verkeersrouting) die thans in het voorstel is opgenomen? Kunt u aangeven welke aantallen per bron (kentekenonderzoek, verkeerslussen, ring afsluiting, supermarkt) in de plannen zijn meegenomen?;*
145. *Op de Borchsingel wordt nu harder gereden dan is toegestaan (hebben we vernomen). Is het mogelijk de snelheidsaanduiding te verduidelijken en te herhalen? Is het mogelijk een vaste of incidentele snelheidscontrole op de Borchsingel uit te voeren?;*
146. *Wat zijn fluijstervrachtauto's? Gaat het daarbij over de koeling van de trailer of de vrachtwagen zelf en welk effect ressorteren zij en welke voorwaarden zijn er gesteld ten aanzien van deze auto's en hoe worden deze gehandhaafd en wat is de sanctie en wanneer treedt deze in werking?;*
147. *De bewoners direct in de nabijheid van de supermarkt zullen hinder (overlast) ondervinden van de supermarkt. Bewoners in de wijk die verder van de supermarkt af wonen zullen (in zijn algemeenheid is onze veronderstelling dat die vergelijkbaar is met de resultaten van de enquête die de bewonersvereniging Ter Borch heeft uitgevoerd) minder last ondervinden en eerder instemmen met een supermarkt op deze locatie. Hoe komt u de bewoners in de directe nabijheid van de supermarkt tegemoet? Welke mogelijkheden zijn daarvoor?;*
148. *De overlast is mede afhankelijk van het moment en de intensiteit van het verkeer. Welke openingstijden zullen voor de supermarkt mogelijk zijn (vanuit gemeentelijke verordening)?*
149. *De supermarkt zal van koeling en andere technische installaties gebruik dienen te maken. Welke voorwaarden zijn er verbonden aan deze installaties teneinde enige overlast voor omwonenden te voorkomen? Wat betekenen deze voorwaarden precies?;*
150. *Er wordt door bewoners veel over de supermarkt en de plannen gesproken (of gecommuniceerd via app en/of mail). Het leeft enorm in de wijk en heeft zeker een ongewenst neveneffect in de kwaliteit van bejegening tussen uitgesproken voor- en tegenstanders. Hoe kan de gemeente bijdragen aan een harmonieuze samenleving waarbij een betrouwbaar openbaar bestuur en serieuze participatie door de burger wordt gerealiseerd?;*
151. *Onderdeel van veel discussie vormt de locatie van de supermarkt en de omvang van de supermarkt. Is er een alternatieve locatie voor de supermarkt mogelijk? (Er zijn vele andere minder beladen*

locaties beschikbaar). Indien er geen alternatieve locatie mogelijk is, welke verplichtingen maken een andere locatie onmogelijk? Is er een alternatieve omvang voor de supermarkt mogelijk? Indien er geen alternatieve omvang mogelijk is, welke verplichtingen maken een alternatieve omvang onmogelijk?;

152. *Waarom is het aantal parkeerplaatsen op 187 gesteld? Waarom niet op 150 of 200?;*
153. *De plannen voor de 'overkant' van de supermarkt (het gedeelte waar nu de 'blauwe keet' en vijver zijn, geven 'wonen' aan. Welke garanties kunnen gegeven worden dat hier echt woningen komen? Is het mogelijk deze strook als overgang van stad naar land (parkachtig) in te richten zonder woningen? Kan de garantie gegeven worden dat hier geen winkelvoorzieningen (in welke vorm dan ook) komen?;*
154. *Zonder de overzichtelijkheid van het entreegebied in gevaar te brengen, dient het mogelijk te zijn dit gebied een landelijk en groen karakter te geven, passend bij het afwerkingsniveau van de woningen in de wijk? Is het mogelijk de bewoners effectieve inspraak te geven in de 'eerste indruk' die de wijk Ter Borch vanaf deze kant benadert geeft?;*
155. *Mocht de ontwikkeling verder voortgezet worden dan worden regelmatig afspraken met ondernemers gemaakt waarbij zij een bijdrage dienen te leveren aan de maatschappij in een af te spreken variant. Is het mogelijk de bewoners actief en effectief en tijdig in deze afspraken te betrekken?;*
156. *Op de 'nieuwe situatie' schets welke is toegevoegd bij de stukken (gedateerd november 2017) ontbreken de tijdelijke leslokalen tussen de MFA Borchkwartier en CKC De Rietzanger.*

Reactie ad 136.

Wij hebben de mogelijkheid geboden tot het indienen van een schriftelijke of mondelinge zienswijze. Een zienswijze betekent dat je kenbaar kunt maken wat je van een bepaald initiatief vindt. Het stellen van een vraag houdt geen zienswijze in.

De vragen worden beantwoord voor zover dat mogelijk is. Of de vraagsteller zich in die antwoorden kan herkennen is een tweede.

Reactie ad 137.

Zie het vermeldde in hoofdstuk 1 van deze nota. Door de tekst van het voorontwerpbestemmingsplan met het ontwerpbestemmingsplan te vergelijken wordt inzichtelijk welke wijzigingen zijn doorgevoerd. Bijvoorbeeld alle besluiten die met het bestemmingsplan gecoördineerd worden vastgesteld zijn nu beschikbaar en daarin is aandacht besteed in de toelichting op het ontwerpbestemmingsplan.

Reactie ad 138.

Zie het vermeldde in hoofdstuk 1 van deze nota. De periode na 4 december 2017 is door de initiatiefnemer gebruikt om het bouwplan tot in detail uit te werken. Hierdoor konden de meldingen "Activiteitenbesluit milieubeheer" en "brandveilig gebruik" al bij de aanvraag om omgevingsvergunning worden gedaan in plaats van – zoals gebruikelijk - uiterlijk vier weken voor de ingebruikname van het gebouw. Alle voor de bouw van de supermarkt benodigde besluiten konden daardoor in één pakket in ontwerp ter inzage worden gelegd. Dit heeft niets met de "verkiezingsuitslag" te maken.

Reactie ad 139.

In hoofdstuk 4.5 van de toelichting op het bestemmingsplan wordt uitvoerig aandacht besteed aan de verkeersaspecten. Op de tekening op pagina 34 zijn de verkeersstromen van en naar de supermarkt zichtbaar. Waarom er een circulatieplan zou moeten komen wordt niet gemotiveerd. Zie ook ons antwoord op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij "algemeen".

Reactie ad 140.

Op pagina 36 van de toelichting op het bestemmingsplan is vermeld dat de exploitant van de supermarkt 187 parkeerplaatsen realiseert.

Melding is gemaakt van het feit dat er ook 80 openbare parkeerplaatsen bij de school zijn die op acceptabele afstand van de supermarkt liggen.

De parkeerplaatsen mogen over en weer worden gebruikt. Er is geen enkele reden om toezicht te houden op wie van welke parkeerplaats gebruik maakt.

Reactie ad 141.

Met verwijzing naar hoofdstuk 4.5 van de toelichting op het bestemmingsplan wordt de verkeersveiligheid op het parkeerterrein als volgt bevorderd:

- Bevoorrading vindt in de daarvoor bestemde ruimte zoveel mogelijk in de nachtelijke uren plaats.
- Automobilisten kunnen alleen via de Borchsingel van en naar de supermarkt.
- Vrachtauto's rijden via de Ter Borchlaan het parkeerterrein op en verlaten het terrein via de Borchsingel; in- en uitladen vindt plaats in een inpandige voorziening.
- Er worden extra voorzieningen getroffen ter bevordering van de verkeersveiligheid bij de scholen.

Fietsers kunnen de scholen via veilige fietspaden bereiken. Als zij er desondanks voor kiezen over het parkeerterrein te fietsen dan is dat voor eigen risico. Het parkeerterrein wordt immers bedrijfsmatig gebruikt. In zoverre wijkt de situatie bij de te bouwen supermarkt niet af van die bij supermarkten elders in de gemeente Tynaarlo.

Reactie ad 142.

In artikel 3.3 zijn specifieke gebruiksregels opgenomen. Daardoor zijn die regels handhaafbaar geworden. Hoe in de praktijk handhaving plaatsvindt is een zaak van uitvoering die buiten de orde van het bestemmingsplan en de daarbij behorende besluiten valt.

Voor het overige verwijzen wij naar de uitvoerige reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij “algemeen”.

Reactie ad 143.

De locatie van de inmiddels verplaatste “blauwe keet” maakt geen deel uit van het plangebied. Hiervóór is reeds gesteld dat er voldoende parkeergelegenheid is.

Reactie ad 144.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij “algemeen”.

Reactie ad 145.

De opmerking dat in het 30 km/u gebied van de Borchsingel te hard wordt gereden wordt niet met gegevens onderbouwd en heeft geen betrekking op de bouw van de supermarkt. Zie onze uitvoerige reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij “algemeen”.

Reactie ad 146.

Piekgecertificeerde fluistertrailers voldoen aan de nachtnorm van 60 dB(A) en zijn voorzien van een coating op de vloer inclusief een geïsoleerde wand die geluidsproductie afschermt. De trailers hebben daarnaast een stille laadklep. Onder de oplegger bevindt zich de ingekapselde dieselmotor van de koeling die minder dan 60 dB(A) geluid levert. Het gebruik van deze trailers biedt als voordeel dat het nu mogelijk wordt om in de avond en nacht te bevoorraden zonder dat geluidsoverlast wordt veroorzaakt. Daarnaast zorgt het voor efficiënter vervoer met minder vrachtwagens, wat weer zorgt voor minder vervuiling. Dit volgens SenterNovem, dat namens de overheid verantwoordelijk is voor het uitvoeren van het meerjarenprogramma PIEK. In het besluit maatwerkvoorschriften is dit gebruik voorgeschreven.

Reactie ad 147.

Deze vraag wordt niet met feiten onderbouwd. Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 41 en 64. Door middel van onderzoeken is inzichtelijk gemaakt dat een aanvaardbaar woon- en leefmilieu ter plaatse van de milieugevoelige functies nabij de supermarkt kan worden gewaarborgd.

Reactie ad 148.

Zie onze reactie op vraag 145. De winkeltijdenverordening gemeente Tynaarlo 2014 is van toepassing. Met verwijzing naar onze reactie op zienswijze 41 is er geen enkele reden om voor de openingstijden van de te bouwen supermarkt in Ter Borch strengere normen te stellen dan voor andere supermarkten in de gemeente.

Reactie ad 149.

Een supermarkt valt onder het Activiteitenbesluit milieubeheer. Niet de gemeente Tynaarlo, maar het Rijk bepaalt aan welke eisen supermarkten moeten voldoen. Via de onderstaande link kan informatie worden gevonden.

<https://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/activiteitenbesluit/activiteitenbesluit/eerste-kennismaking/uitleg>.

De melding Activiteitenbesluit heeft met het bouwplan c.a. gedurende zes weken ter inzage gelegen. Daaruit kan de benodigde informatie worden gehaald.

Voor wat betreft geluid geldt dat de koelinstallaties deel uitmaken van de inrichting. De inrichting moet in zijn geheel voldoen aan de normen die daarvoor gelden. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat dit het geval is. Zie ook onze reactie op de zienswijzen nummers 41 en 64.

Reactie ad 150.

De ingediende zienswijzen geven aan dat de standpunten in de wijk verdeeld zijn. Zie ook onze reactie op de zienswijzen nummers 1 tot en met 17 en 25.

Reactie ad 151.

In kader van deze bestemmingsplanprocedure is uitsluitend de bouw van de supermarkt aan de Borchsingel aan de orde. De supermarkt is een voorziening die – bij gebrek aan een winkelcentrum - in het voorzieningengebied thuishoort. We verwijzen naar onze reactie op zienswijze nummer 42.

Reactie ad 152.

In hoofdstuk 4.5.3 van de toelichting kan informatie worden gevonden over de parkeerbehoefte en de ruimte voor laden en lossen. De bouw is in overeenstemming met CROW-richtlijnen. De grootte van het perceel en de grootte van het gebouw bepalen uiteindelijk op hoeveel parkeerplaatsen tussen de minimale en de maximale bandbreedte je uitkomt.

Reactie ad 153, 154 en 155.

De vragen inzake de 65 appartementen hebben geen betrekking op het plangebied voor de supermarkt en zijn daarom buiten de orde van het bestemmingsplan. Bij de planontwikkeling kan worden gezien hoe de bewoners van de wijk Ter Borch daarbij worden betrokken.

Reactie ad 156.

Deze opmerking staat buiten de orde van de te bouwen supermarkt.

Voorgesteld besluit.

De vragen worden beantwoord zoals onder 136 tot en met 156 is aangegeven.

Persoon onder **51** bij brief van 27 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

157. *Wij zijn in deze wijk komen wonen vanwege het zeer groen karakter en het feit dat de wijk autoluw zou zijn. De groene long in de wijk, waarvan het entreegebied het uiteinde vormt wordt nu volgebouwd met voorzieningen die erg veel verkeer gaan aantrekken. Met de bouw van twee scholen en een kinderopvangcentrum (met in totaal 800 leerlingen) en de aansluiting op de A7 ontstaat er een geheel andere situatie, waarbij er van een autoluwe wijk geen sprake meer is. Uw eigen metingen laten al zien dat zelfs zonder de voorgenomen supermarkt het verkeer op de Borchsingel in een jaar tijd al meer dan verdubbeld is. Daar komt de eerstkomende jaren nog sluipverkeer bij als gevolg van de ombouw van de Zuidelijke Ringweg. Met de door u voorgenomen plannen komt het aantal autobewegingen ver uit boven de door u zelf gestelde norm van 6000 per dag, op grond waarvan de vestiging van een supermarkt al onmogelijk is. Het is naar mijn mening onverantwoord om daar een grote supermarkt naast te zetten. Deze supermarkt zal veel extra verkeer aantrekken en de situatie rond met name de scholen onveilig maken. De veiligheid van kinderen zou m.i. voorop moeten staan;*
158. *Ik vraag u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 157.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij "algemeen".

Reactie ad 158.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 42.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Personen genoemd onder **52** bij brief van 30 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

159. *De gemeente promoot de wijk Ter Borch als "wonen tussen stad en land", hetgeen impliceert dat het een rustige omgeving is, met de stad in nabijheid. Hier hebben velen enthousiast op ingekocht. Ook wij. Wij zijn hier komen wonen toen het entreegebied een woonbestemming had en hebben onze woonplek uitgekozen op basis van rust. De naastliggende scholen zijn in de avonden en weekenden rustig. Dit zal substantieel veranderen als er een supermarkt met ruime openingstijden gaat komen. Door in het entreegebied een mega-supermarkt neer te zetten wordt niet alleen het gepromote imago tenietgedaan. Het zal onvermijdelijk overlast leveren, met name voor direct omwonenden, maar ook voor de rest van de wijk;*
160. *Verkeersoverlast is te verwachten van zowel van aanvoerende/afvoerende vrachtwagens als van klanten. De suggestie dat wijkbewoners niet met de auto boodschappen zullen doen is een illusie. De wijk bestaat grotendeels uit gezinnen. De hoeveelheid benodigde wekelijkse boodschappen is niet te vervoeren per fiets. Het aantal verkeersbewegingen vanuit de wijk zelf zal dus niet afnemen. Wel zal er meer verkeer uit de wijdere omgeving komen. De verkeersveiligheid voor schoolkinderen en kinderen van omwonenden zal door de toegenomen verkeersdrukke afnemen;*
161. *Geluidsoverlast: is onvermijdelijk van het reeds genoemde verkeer, alsmede van klimaatbeheersingsapparatuur op het gebouw, het milieuplatform en winkelwagens. Momenteel ervaren omwonenden reeds overlast van de klimaatbeheersingsapparatuur op de scholen. Deze geeft een zoemend geluid, dat ruim aanwezig is, ook buiten de openingstijd van de schoolgebouwen. De scholen zijn op verzoek van meerdere omwonenden aan het zoeken naar een oplossing, maar dit*

- blijkt bijzonder moeilijk met installaties welke op het dak geplaatst zijn. De megasupermarkt zal een veelvoud van dit soort installaties nodig hebben;
162. Afval overlast: rondom supermarkten wordt vaak een verhoogde hoeveelheid zwerfafval gezien. Dit is schadelijk voor de groene wijk (met name de omliggende huizen), maar zeker ook voor het beschermde natuurgebied De Onlanden dat aan de wijk grenst;
163. Hangplek overlast: Winkels en parkeerplaatsen zijn geliefd als hangplek waar jongerenoverlast veroorzaken (muziek, brommers, afval/glas etc.). Het parkeerterrein bij de school is nu regelmatig al een hangplek met bijbehorende overlast voor omwonenden. Met regelmaat ligt er kapot glas op de schoolpleinen, en is er geluidsoverlast in de avond en zelfs in de nacht. De verwachting is dat dit met een supermarkt met ruime openingstijden alleen maar zal toenemen;
164. Ten behoeve van de supermarkt zoals deze nu gepland wordt, zullen de oude bomen in het entreegebied worden gekapt. Deze bomen voldoen aan alle eisen om als monumentale boom te worden aangemerkt. Een dergelijk predicaat moet echter door de gemeente worden verstrekt op basis van objectieveerbare kenmerken. Hier is dus sprake van belangenverstrengeling. De gemeente heeft deze bomen nooit als dusdanig erkend vanwege haar eigen financiële belangen. Wij zijn van mening dat we juist zuinig zouden moeten zijn op de weinige monumentale bomen in Nederland, zeker in een wijk die als groen wordt gepromoot;
165. Alternatieven: Er is verdeeldheid in de wijk ten aanzien van een behoefte aan een supermarkt. Er zijn inmiddels goede alternatieven voor een megasupermarkt in de wijk, namelijk een bezorgservice van zowel de Albert Heijn als de Jumbo die de boodschappen tot in de keuken bezorgen. Vele bewoners maken hier naar volle tevredenheid gebruik van. Ook andere bezorgdiensten zoals Hello Fresh en de kaasboer worden nu al veel gebruikt in de wijk. Dit maakt voor vele mensen de voorgestelde megasupermarkt in de wijk overbodig. Voorstanders van de supermarkt, die er zeker zijn, wonen op "veilige afstand" om geen overlast te hebben;
166. Het feit dat voor de nieuwe supermarkt een wijziging in een bestemmingsplan nodig is, bewijst dat de gemeente eerdere toezeggingen (rustige omgeving) wijzigt. Dit kan alleen als er zwaarwegende belangen zijn, zonder alternatieven, en met compensatie voor gedupeerden. Er zijn echter alternatieven. Géén supermarkt, een kleinere supermarkt of een andere locatie buiten het entreegebied;
167. Bezwaar tegen wijziging fietsroutes: Naast het bezwaar tegen de megasupermarkt hebben wij ook bezwaar tegen de voorgestelde wijziging van de fietsroutes rondom de supermarkt en de scholen. In de nieuwe situatietekening van 10-11-2017 is een nieuwe fietsroute uitgetekend ter vervanging van het pad dat aan de oostkant van de wijk loopt, lokaal bekend als het "Olifantenpaadje". Ons bezwaar betreft de wijziging van het beloop ten noorden van de Rietzanger. Momenteel is hier een klein pad dat vlak langs en parallel aan de noordzijde van de Rietzanger loopt. Wij begrijpen dat de huidige situatie verbetering behoeft. Echter, de nieuwe fietsroute loopt schuin door het grasveld/groenstrook ten noorden van de Rietzanger. Wij pleiten ervoor om dit nieuwe fietspad ongewijzigd parallel aan en vlak naast de noordzijde van de school te laten lopen, om de overlast voor omwonenden zoveel mogelijk te beperken;
168. Mocht de gemeente de plannen voor deze onzinnig megalomane supermarkt in het entreegebied van een rustige woonwijk willen doorzetten dan willen wij u oproepen om de zorgen omtrent overlast van omwonenden serieus te nemen. Dit kunt u onder andere doen door omwonenden vóóraf te betrekken in de discussie hoe overlast tegengegaan kan worden. Tot op heden heeft de gemeente absoluut onvoldoende duidelijk gemaakt hoe zij de genoemde problemen gaat aanpakken. Om vertrouwen te geven dat de gemeente de zorgen van haar burgers serieus neemt, zou hier eerst afdoende antwoord op moeten komen, alvorens verder te gaan met plannen;
169. Hoe gaat de geluidsoverlast van laden en lossen voor de direct omwonenden van de supermarkt worden voorkomen? Om de schoolkinderen te beschermen wil men het vrachtverkeer reguleren buiten schooltijd. Maar hoe gaat de (nacht)rust van omwonenden worden geborgd? Denk aan piepen bij achteruit rijden, zware motoren, laadkleppen, etc.;
170. Geluid van winkelwagentjes. Wordt het oppervlak parkeerterrein glad? Op stenen maken winkelwagens veel geluid. Hoe wordt verhinderd dat winkelwagentjes mee worden genomen de wijk in? Worden er begrenzers gepland zodat wagentjes niet het parkeerterrein af kunnen?;
171. Geluid van klimaatcontrole installaties. Hoe wordt voorkomen dat omwonenden last hebben van het continue zoemende geluid van deze installaties? Is er een alternatief voor lawaaiërie installaties op het dak?;
172. Wat doet de gemeente om hangplekken met bijbehorende overlast tegen te gaan?;
173. Hoe kan er meer worden gedaan om het groene karakter van de wijk te behouden? Dit inclusief de imposante bomen op het voorgestelde terrein? Hoe wordt toename van zwerfafval voorkomen?;
174. Wij verwachten dat zelfs met de beste oplossingen nooit het huidig woongenot voor ons als omwonenden gehandhaafd kan blijven. Wat gaat de gemeente doen om omwonenden te compenseren voor overlast?

Reactie ad 159, 160 en 161.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij "algemeen", en op de zienswijzen nummers 44 en 45. Dat er geen sprake is van een megasupermarkt maar van een fullservice supermarkt behandelen wij de beantwoording van de onder 98 gestelde vragen.

Reactie 162 en 173.

De opmerking betreft een uitvoeringsaspect en staat buiten de orde van het bestemmingsplan en de vergunningen. Evenals dat bij andere supermarkten in de gemeente het geval is, heeft de exploitant er alle belang bij dat het terrein schoon blijft. Met de initiatiefnemer is afgesproken dat eventueel zwerfafval dagelijks wordt verwijderd.

Ter vervanging van de bomen die worden gekapt wordt een herplantplicht opgelegd. Zie ook de reactie op de zienswijzen nummers 60 en 61.

Reactie ad 163 en 172.

Een eventueel gebruik als hangplek staat buiten de orde van het bestemmingsplan voor de supermarkt en de daarbij behorende vergunningen. In de regels van het bestemmingsplan is vastgelegd dat de verlichting op het terrein na sluiting uitgaat. Zie ook onze reactie op zienswijze nummer 271 en de daarbij behandelde jurisprudentie.

Reactie ad 164.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 60 en 61. De overige opmerkingen staan buiten de orde van het bestemmingsplan en de daarbij behorende vergunningen.

Reactie ad 165 en 166.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 42. Voor het onderdeel "nut en noodzaak" verwijzen wij naar onze uitvoerige reactie op de zienswijzen nummers 73 tot en met 75 en 272.

Reactie ad 167.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij "algemeen".

Reactie ad 168.

Zie onze reactie op de zienswijze nummers 41 en 64.

Reactie ad 169, 170 en 171.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 41 en 64.

Wij hebben het akoestisch onderzoek van Peutz d.d. 9 februari 2017 geraadpleegd. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat er geen geluidsoverlast is te verwachten van het gebruik van winkelwagentjes.

Uit het akoestisch onderzoek blijkt ook dat bij normale bedrijfsvoering en normaal onderhoud sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Als door gebrekkig onderhoud of defecten aan apparatuur toch hinder ontstaat, dan is dat een kwestie van toezicht en handhaving.

Reactie ad 174.

Wij delen dat standpunt niet. Met verwijzing naar onze reactie op de zienswijzen nummers 41 en 64 is door middel van onderzoek inzichtelijk gemaakt dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van milieugevoelige functies kan worden gewaarborgd.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

Personen genoemd onder **53** bij brieven van 25 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018 (3 zienswijzen).

175. *Vanaf het moment dat uw voornemens publiek zijn geworden is geprobeerd om met u in overleg te gaan over de voorgenomen ontwikkeling. Er zijn gesprekken geweest waarin u alleen maar kenbaar heeft gemaakt de plannen te willen doorzetten en geen enkel argument heeft gegeven waarom deze plannen noodzakelijk zouden zijn. U stelt alleen dat u met de raad een procedure heeft afgesproken en dat u die procedure nu volgt. Omdat u weigert een inhoudelijke discussie te voeren ben ik tegen de door u voorgestelde plannen;*

176. *Uit de door u gepresenteerde plannen blijkt dat u zich niet heeft verdiept in de trends in supermarktland. Het online winkelen is behoorlijk in opmars. Eén van de supermarktketens heeft aangekondigd binnenkort een tweede distributiecentrum te zullen openen en voorziet in de bouw van nog eens drie distributiecentra voor online winkelen. De supermarkten waar de consument komt, worden steeds groter om een divers aanbod te kunnen garanderen Deze grotere supermarkten worden niet in wijken gebouwd, maar aan de rand van het stedelijk gebied met grote parkeerplaatsen. Mensen komen met de auto en slaan voor dagen in. De dagelijkse boodschappen zullen door het aanwezig zijn van een supermarkt in de buurt niet toenemen. Men gaat er geen brood*

meer door eten. Het ontgaat mij dan ook ten ene male waarom u nu een grote supermarkt midden in een bestaande woonwijk wilt bouwen. Waarom heeft u niet naar andere locaties aan de rand van het gebied gekeken? Bij mijn weten kunt u een dergelijke voorziening, als daar al behoefte aan zou zijn, bouwen op uw eigen bedrijventerrein. Veel gemeenten zijn u daarin al voorgegaan.

Op grond van dit gebrek aan inzicht en het verzuim om naar alternatieven te kijken, ben ik tegen de door u voorgestelde plannen;

177. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 175.

Zie onze reactie op zienswijzen nummers 42, 53, 57 en 272.

Reactie ad 176.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 73, 74, 75 en 272. Waarom de supermarkt niet op een bedrijventerrein kan worden gevestigd wordt uitvoerig besproken bij onze reactie op zienswijze nummer 42. In het distributieplanologisch onderzoek wordt aandacht besteed aan het online winkelen met als conclusie dat de supermarkt de komende 10 jaar (de looptijd van het bestemmingsplan) de manier blijft om boodschappen te doen.

Reactie ad 177.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Personen onder **54** bij brieven van 16 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

178. *Als gevolg van uw plannen zullen veel winkels in Eelde-Paterswolde omzet verliezen en mogelijk failliet gaan. U heeft in de voorgaande periode, juist vanwege de wijk Ter Borch, de bestaande supermarkten elk 500 extra m² wvo gegeven om aan de vraag te kunnen blijven voldoen. In het spoor daarvan hebben veel andere winkeliers hun assortiment aangepast op de koopkrachtige vraag vanuit de wijk Ter Borch. Uw plannen leiden derhalve tot leegstand en dat is niet in overeenstemming met de bepalingen uit de wet op de ruimtelijke ordening. Sterker nog, met deze plannen pleegt u onzorgvuldige ruimtelijke ordening en pleegt u roofbouw op de bestaande middenstand;*

179. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 178.

Zie onze uitvoerige reactie op de zienswijzen nummers 73, 74, 75 en 272.

Reactie ad 179.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon onder **55** bij brieven van 5 en 12 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018 en per e-mail van 26 september 2018, ingekomen op 26 september 2018 (3 zienswijzen).

180. *Door het sluiten van een herontwikkelingsovereenkomst met de projectontwikkelaar hebt u ingestemd met een door de projectontwikkelaar voorgestelde wijziging van het bestemmingsplan. Daardoor zal de geplande bestemming appartementencomplexen worden vervangen door een supermarkt met een 2000m² wvo (3000m² bvo). Ondanks het feit dat er de laatste twee jaren veel vraag is naar woningen en appartementen, blijft u bereid deze bestemming te laten vervallen. Dit ondanks het feit dat tijdens de voorontwerpfase zienswijzen zijn ingediend, die u erop hebben gewezen dat er inmiddels veel behoefte is aan woningen. (Bij de herontwikkeling van de schoollocatie Paterswolde Noord, voert u dit zelfs als belangrijkste argument aan). De voorontwerpfase die is doorlopen, is juridisch niet bindend en daarom was het mogelijk om af te zien van de voorgenomen bestemmingswijziging en de projectontwikkelaar te verzoeken alsnog de oorspronkelijke bestemming te realiseren. Een deel daarvan is inmiddels ingevuld met de realisatie van het gezondheidscentrum, maar de ruimte om de voorgenomen twee (senioren) appartementen te bouwen is nog steeds*

- aanwezig. Naar mijn mening is uw ongemotiveerd besluit om toch de wijziging van het bestemmingsplan door te zetten te duiden als onzorgvuldige ruimtelijke ordening;
181. In de ruimtelijke onderbouwing spreekt u van het doortrekken van Het Groene Lint, maar als ik kijk naar de bijgeleverde tekeningen dan zie dat het Groene Lint afgeknepen wordt. Het ontwerp wordt beter als de ingezette lijn aan het begin van de Ter Borchlaan evenwijdig aan de laan wordt doorgetrokken. Daarmee komen de parkeerplaatsen aan de zijkant van het gebouw te vervallen;
182. Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan;
- 182a. In de zienswijze wordt melding gemaakt van het feit dat uit onderzoek bekend is geworden dat het aandeel online winkelen fors aan het toenemen is. Binnen het totaal aan het online bestellen van goederen, zijn de dagelijkse boodschappen de snelste groeiers. Dat betekent logischerwijs dat de noodzaak om extra m²'s winkelvloeroppervlak te bouwen zal afnemen;
- 182b. Daarnaast is recent een studie van de Rijksuniversiteit Groningen gepubliceerd, waarin wordt geconstateerd dat veel verkeer in de omgeving van een school leidt tot meer ongevallen. De indiener van de zienswijze eindigt met de opmerking "Het is duidelijk dat dit bericht – gezien de geldende regels – niet als een zienswijze kan worden opgevat. Het staat het college echter vrij om informatie die na de sluitingstermijn van de inspraakprocedure beschikbaar komt te betrekken bij de overwegingen en afwegingen rond voorgenomen beleid".

Reactie ad 180.

De opmerkingen staan buiten de orde van het bestemmingsplan dat de bouw van een supermarkt met bijbehorende bouwwerken en parkeerterrein mogelijk maakt. De gemeenteraad heeft op 4 december 2017 de Notitie inspraak en overleg vastgesteld en ons gemachtigd om het bestemmingsplan "in ontwerp voor de vaststelling ter inzage te leggen". Daarmee is de formele vaststellingsprocedure gestart. Het ontwerpbestemmingsplan en de daarbij behorende onderzoeksrapporten en besluiten vormen de ruimtelijke onderbouwing van het initiatief. Dat de indiener van de zienswijze een andere invulling wil betekenen niet dat het besluit daarom niet van een deugdelijke onderbouwing is voorzien.

De gemeenteraad heeft door tot 5 keer toe ja te zeggen tegen het initiatief de inspanningsverplichting om tot vaststelling van het bestemmingsplan over te gaan. De ingediende zienswijzen geven geen aanleiding tot een heroverweging. Aan het criterium van de "goede ruimtelijke ordening" (artikel 3.1, lid 1 Wet ruimtelijke ordening) wordt voldaan. Er heeft een zorgvuldige en kenbare belangenafweging plaatsgevonden.

Reactie ad 181.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 52. De parkeerplaatsen aan de zijkant van het gebouw blijven gehandhaafd en dragen bij aan de parkeerbehoefte.

Reactie ad 182.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Reactie ad 182a en 182b

Volgens jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State moet een aanvullende zienswijze die na afloop van de zienswijzentermijn is ontvangen in beginsel worden behandeld (ECLI:NL:RVS:2016:115). Dat is alleen anders als die aanvulling zodanig laat is ingediend, dat aanvulling redelijkerwijs niet meegenomen kan worden. Die situatie doet zich echter niet voor. Er is ruimschoots tijd en gelegenheid om inhoudelijk te reageren op de aanvullende zienswijzen. Wij nemen de "nadere motivering" daarom in behandeling.

Met verwijzing naar onze reactie op zienswijze nummer 127 wordt op pagina 26 van het rapport van BSP aandacht besteed aan de opkomst van de "e-commerce", waaruit wij citeren: "In de foodsector is anders dan in de non-foodsector de rol van de e-commerce nog relatief bescheiden (1,5 tot 2%). Wel zien we dat nieuwe technologieën ook nieuwe aanbodvormen en concepten mogelijk maken c.q. versnellen. Denk aan thuisbezorgen, pick-up points en maaltijdboxen. Algemeen is de verwachting echter dat voor het doen van de dagelijkse boodschappen de komende 10 jaar de supermarkt zijn stevige rol blijft vervullen".

Er was sprake van een onderzoek van RTL Nieuws bij 10 scholen elders in Nederland, waarbij gebruik is gemaakt van demografische gegevens van de Rijksuniversiteit Groningen. De stelling dat het onderzoek door de Rijksuniversiteit zou zijn verricht is dus onjuist. Met verwijzing naar het bestemmingsplan en de daaraan ten grondslag liggende onderzoeken kan niet staande worden gehouden dat de verkeerssituatie aan de Borchsingel onveilig is. Zie ook onze reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande beschouwingen bij "algemeen".

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen nummers 180 tot en met 182b worden afgewezen.

Personen genoemd onder **56** bij brieven van 25 juni 2018 en 19 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018 (twee zienswijzen).

183. *Toen de wijk Ter Borch werd geïntroduceerd heeft de toenmalige wethouder nadrukkelijk verklaard dat er geen supermarkt zou komen in de wijk. Die publieke belofte wordt nu publiekelijk geschonden en draagt bij aan het ondergraven van de betrouwbaarheid van de politiek in het algemeen en de Tynaarlose gemeentepolitiek in het bijzonder. Wat is de waarde van een vastgesteld bestemmingsplan als dat zomaar weer gewijzigd kan worden? Wat zijn uw beloften waard? Samen met mijn ouders/schoonouders zijn we jaren geleden op zoek gegaan naar twee locaties/woningen om te zijner tijd mantelzorg te kunnen verlenen en in de beginfase zouden onze ouders/schoonouders kunnen helpen bij alle beslommeringen van een jong gezin. Na een lange zoektocht vonden we de ideale locatie aan de Ter Borchlaan in Groningen onze ouders/schoonouders vonden een huis aan de Grutto. Omdat het huis aan de Grutto grensde aan een gebied waar toen nog een boerderij stond zijn we naar de gemeente Tynaarlo gegaan om ons over de plannen te laten voorlichten. Met grote stelligheid werd verkondigd dat er twee seniorenflats/appartementencomplexen op ruime afstand zouden komen met een groene omgeving met water en bosschages. De komst van winkels in deze wijk is door wethouder Kosmeijer met grote stelligheid als onmogelijk betiteld. Gerustgesteld hebben mijn ouders en mijn vrouw en ik fors geïnvesteerd;*
184. *Veel bewoners winkelen met veel genoegen in Eelde-Paterswolde en veel gezinnen laten de gewenste boodschappen thuisbezorgen en nu wilt u een supermarkt laten bouwen waar veel verkeer van buiten de wijk noodzakelijk is om zo'n grote supermarkt rendabel te laten draaien. Wat is het woord van een gemeentebestuur waard? Onze ouders/schoonouders worden nu geconfronteerd met een enorm winkelcomplex van 3000 m2 met nog eens eenzelfde oppervlak voor parkeren. Daar bovenop staat in de plannen dat de bevoorrading pal voor de deur van onze ouders/schoonouders plaatsvindt en uit uw plannen maken wij op dat het merendeel van deze vrachtauto's in de vroege uren hun goederen komen afleveren. Naast onevenredig lawaai betekent dat ook extra emissies van o.a. fijnstof;*
185. *Graag verzoeken wij u ons bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoeken wij u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan. In uw oorspronkelijke plan staat het entreegebied beschreven als een groene long in een rustige wijk op de grens van stad en platteland. Uw plannen zorgen ervoor dat de groene long wordt aangetast.*

Reactie ad 183.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 57.

Reactie ad 184.

Zie onze uitvoerige reactie op de zienswijzen nummers 41, 64 en 66.

Reactie ad 185.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 42.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5 en 7 en 8. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

Personen genoemd onder **57** bij brief van 24 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

186. *In Nederland zijn veel woningzoekenden en het aanbod kan de vraag niet bijhouden. Gemeenten is gevraagd om meer woningen te gaan bouwen. Aan de Zuidkant van de stad Groningen is de vraag naar woningen in het luxere segment groot en het is dan ook verbazingwekkend dat u een locatie waar luxeappartementen zouden kunnen komen, zomaar opoffert voor een overbodige supermarkt. Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 186.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43. Bij de beantwoording van de zienswijzen nummers 73 tot en 75 en 272 is aangetoond dat de supermarkt in de behoefte voorziet.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Persoon genoemd onder **58** bij brief van 26 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

187. *Het college heeft tijdens de behandeling van het besluit over de coördinatie-regeling gesteld dat de inzet van deze regeling noodzakelijk zou zijn, omdat anders de gemeente Groningen op haar terrein een supermarkt zou gaan ontwikkelen. Dit is aantoonbaar onjuist omdat ik beschik over brieven van de gemeente Groningen waarin twee supermarktconcerns te horen hebben gekregen dat de gemeente Groningen niet wil meewerken aan de vestiging van een supermarkt op de locatie Ter Borchlaan 1 (witte boerderij) noch aan de vestiging van een supermarkt in een voormalig kantoor aan de Paterswoldseweg/hoek van Swietenlaan. Daarmee heeft het college de raad onjuist geïnformeerd. Nu de gemeente Groningen heeft aangegeven de — ook bij u bekende — plannen voor een vergrote supermarkt aan het Overwinningssplein versneld te willen realiseren, ontbreekt elke noodzaak om alsnog ook een grote supermarkt in Ter Borch te ontwikkelen;*
188. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 187 en 188.

Zie de beantwoording van de zienswijzen nummers 43 en 94.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon onder **59** bij brief van 26 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

189. *Naar ik begrijp bent u voornemens de ingang voor vrachtauto's aan de Ter Borchlaan te situeren. Deze weg is absoluut ongeschikt voor vrachtauto's. Bovendien veroorzaken deze vrachtauto's zoveel geluidshinder en emissies dat de aanwonenden aan de Ter Borchlaan daar onevenredig overlast van zullen ondervinden. Nu zal uw reactie zijn dat omwonenden een aanvraag planschadevergoeding kunnen indienen, maar dat heft het probleem niet op. Goede nachtrust in een bestaand redelijk schoon milieu is onbetaalbaar!;*
190. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groninger kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 189.

De Ter Borchlaan is een openbare weg in de gemeente Groningen, waarop het rijden met vrachtauto's is toegestaan. Burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen hebben – als wegbeheerder – medewerking verleend aan de aanleg van de inrit. In het akoestisch onderzoek is gerekend met 4 vrachtwagens in de dag periode en 4 vrachtwagens in de nachtperiode. Ook als per etmaal zou worden uitgegaan van 7 vrachtwagens in de dag periode en 7 vrachtwagens in de nachtperiode wordt ter plaatse van de scholen en de bestaande woningen voldaan aan de streefwaarden uit de VNG- brochure “Bedrijven en milieuzonering” en aan de voorkeursgrenswaarden uit de VROM-circulaire. Dat geldt niet voor het piekniveau bij de woningen Snip 24 (+3), Grutto 38 (+4) en Grutto 15/28 (+3) in Groningen. Er wordt wel voldaan aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit. Zie ook onze reactie op de zienswijzen nummers 41 en 64. Ook (brom)fietsers kunnen via de Ter Borchlaan het parkeerterrein oprijden. Voor bestuurders van personenauto's wordt het inrijden fysiek onmogelijk gemaakt. Waarom de weg absoluut ongeschikt is voor vrachtauto's wordt in de zienswijze niet gemotiveerd. De weg heeft voldoende breedte en er wordt alleen van het 1^e gedeelte van de Ter Borchlaan tot aan de inrit gebruik gemaakt. De opmerking “zoveel geluidshinder en emissies dat de aanwonenden van de Ter Borchlaan daar onevenredig overlast van zullen ondervinden” is niet nader onderbouwd. Uit het akoestisch onderzoek en het luchtonderzoek blijkt dat die vrees ongegrond is. Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 40, 64, 66, 133 en 134.

Reactie ad 190.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon genoemd onder **60** bij brief van 26 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

191. *De wijk Ter Borch ligt tegen de stad Groningen aan en is geografisch gezien daarvan gewoon een buitenwijk. Toch gaat u de concurrentie met de stad Groningen aan, terwijl u weet of had kunnen weten dat de stad Groningen bezig is om op het Overwinningssplein een vergrote supermarkt toe te staan waardoor het beschikbare winkeloppervlak toeneemt met zo'n 1200 m2 vwo tot 2000 m2 vwo. In een van uw raadsvergaderingen stelde de verantwoordelijk wethouder dat als Tynaarlo niet snel zou handelen de stad Groningen een supermarkt zou gaan ontwikkelen op eigen terrein. Het mag toch niet zo zijn dat een wijk opgezadeld wordt met een supermarkt die de meerderheid niet wenst*

alleen maar omdat het gemeentebestuur een liefhebber is van armpje drukken met een naburige gemeente? Stop deze ontwikkeling en kijk wat er echt nodig is;

192. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 191.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 94.

Reactie ad 192.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon genoemd onder **61** bij brief van 21 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

193. *In het entreegebied was het de bedoeling dat er twee appartementencomplexen gebouwd zouden worden in de stijl van de drie appartementencomplexen die bij de Piccardthof zijn gebouwd. De omgeving ervan zou worden gekenmerkt door meanderende waterpartijen, groen en lommerrijke laantjes. Naar ik begrijp wilt u een groot aantal bomen kappen om de plannen te kunnen realiseren. Monumentale bomen hebben een geschiedenis, zijn oud en zijn vitaal. Deze bomen worden niet gekapt. Ze worden geïnventariseerd op een lijst. Navraag bij de gemeente leert dat ook bomen die niet op de lijst staan, maar wel aan deze eisen voldoen, als monumentaal kunnen worden aangemerkt. De te kappen bomen zijn monumentaal, omdat ze historische waarde hebben; ze vormen tezamen een houtwal die de voormalige boerderij markeert. Solitaire bomen in grasland hebben een beeldbepalend aanzicht. Gezien de omtrek moet de leeftijd geschat worden op zeker 100 jaar. Blijkens uw eigen onderzoek is, op een enkele boom na, de populatie vitaal. Het is niet van deze tijd om gezonde, monumentale bomen om te leggen. Dit kan niet anders gezien worden dan als laatste uitwas van de consumptiemaatschappij, de verduurzaming veronachtzament;*
194. *De projectontwikkelaar organiseerde zogenaamde informatieavonden waarin geen oor was voor het argument dat een supermarkt helemaal niet nodig is. Tijdens zo'n avond heb ik de architect gevraagd om het ontwerp, als er dan toch een supermarkt zou komen, zo in te passen dat de bomen gespaard blijven. Hij zou dit proberen, maar het is hem kennelijk niet gelukt om het lijntje aan de goede kant te zetten. Met het huidige ontwerp blijkt dat, ondanks de verkooppraat dat het pand in het landschap past, er geheel voorbij wordt gegaan aan de monumentale bomen. De herplantplicht is een wassen neus. Geen van ons zal op het terrein bomen zien staan die ook maar in de buurt komen van de huidige;*
195. *Mijn bezwaar is dat ik een supermarkt niet wil, onder andere omdat daarmee voorbij gegaan wordt aan de monumentale bomen. Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 193 tot en met 195.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43. Waarom moet worden gekapt is uitvoerig onderbouwd in het besluit tot verlening van de omgevingsvergunning, onderdeel "vellen van houtopstand". Daarbij komt ook het vermeende monumentale karakter van de bomen aan de orde. Zie ook onze reactie op de zienswijzen nummers 60 en 61. Voor het onderdeel "nut en noodzaak" verwijzen wij naar onze reactie op de zienswijzen nummers 73 tot en met 75 en 272.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon genoemd onder **62** bij brief van 13 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

196. *In de discussie over de plannen is herhaaldelijk gesteld dat de verkeersveiligheid voorop staat. Op het moment dat de wethouder financiën aangeeft dat veiligheidsmaatregelen, zoals een verbreding van de weg en de aanleg van een tweede kiss & ride strook haalbaar zijn en uit de exploitatieopbrengst van de wijk te bekostigen is, trekt u vervolgens die toezegging weer in. Dit brengt mij tot de conclusie dat u de verkeersveiligheid niet serieus neemt. Zelfs een zebepad wijst u af omdat dat naar uw zeggen schijnveiligheid biedt. Als dat waar zou zijn zouden we landelijk alle verkeerslichten en zebapaden kunnen afschaffen. Mijn indruk is dat u alleen uit bent op de definitieve verkoop van de grond, de inkomsten al ingeboekt heeft en geen trek heeft in maatregelen die geld kosten. Ofwel geld gaat boven veiligheid en daarom ben ik tegen uw plannen;*
197. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal*

appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.

Reactie ad 196.

Zie onze reactie op de zienswijzen en vragen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij "algemeen". De gemeenteraad heeft ter bevordering van de algehele verkeersveiligheid in de wijk Ter Borch al besloten dat er bij de scholen voorzieningen worden getroffen en daarvoor worden bij de vaststelling van het bestemmingsplan middelen beschikbaar gesteld. Veilig Verkeer Nederland ontraadt in deze concrete situatie het gebruik van verkeersdrempels. De zienswijze is dan ook op onjuiste aannames gebaseerd.

Reactie ad 197.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5 en 7. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

Personen genoemd onder **63** bij brieven van 23 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018 (3 zienswijzen).

198. *Bewoners van de wijk Ter Borch en de Piccardthof zijn over het algemeen zeer tevreden met het voorzieningenniveau in de nabije omgeving. Veel met name tweeverdieners laten de dagelijkse boodschappen thuisbezorgen. De bewoners zijn er expres voor hun rust gaan wonen en hebben ervoor gekozen om de middenstand in met name Eelde-Paterswolde te steunen met het doen van boodschappen. Niemand heeft bij u een vraag neergelegd om in het entreegebied een supermarkt (naast een school?) te realiseren en velen komen nu in opstand tegen uw voornemen (op een zeer verkeersonveilige plek). Een supermarkt naast 2 basisscholen, die het beloofde groene lint tot een droom laat zijn, is en blijft onzinnig plan. En sluit bovendien totaal niet aan bij de door de gemeente Tynaarlo voorgestelde beelden in 2005 toen wij ons huis kochten. Onze vraag aan u is dan ook heel simpel: voor welk probleem is dit plan een oplossing? Omdat u weigert op deze vraag een antwoord te geven ben ik tegen de door u voorgestelde plannen;*
199. *De mogelijke komst en eventuele komst van een supermarkt is nu al een splijtzwam, in de eens zo mooie en gemoedelijke wijk. De eventuele komst van de supermarkt verdeelt de wijk al maanden in 2 (vecht)kampen...enkele voorstanders (zonder kinderen, die verder en later in de wijk zijn komen wonen) en veel tegenstanders (1e bewoners van de wijk, dichtbij de geplande supermarkt) en ouders met kinderen die straks last van de supermarkt. Een daadwerkelijke komst van de supermarkt zal tot een definitieve scheiding tussen mensen in de wijk blijven leiden. De sfeer is nu al verziekt en zal bij de komst van een supermarkt totaal verziekt blijven;*
200. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 198.

Voor het onderdeel "nut en noodzaak" verwijzen wij naar onze reactie op de zienswijzen nummers 73 tot en met 75, 201 en 272.

Reactie ad 199.

Zie onze reactie op de zienswijze nummer 74.

Reactie ad 200.

Zie onze reactie op de zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon genoemd onder **64** bij brief van 18 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

201. *Naast het feit dat ik twee schoolgaande kinderen heb op CBS De Rietzanger en ik mij zorgen maak over verkeersveiligheid, geluidsoverlast, luchtkwaliteit en speelmogelijkheden voor de kinderen, zijn bewoners van de wijken Ter Borch en Piccardthof zeer tevreden met het voorzieningenniveau in de nabije omgeving. Niemand heeft bij u een vraag neergelegd om in het entreegebied een supermarkt te realiseren en velen komen nu in opstand tegen uw voornemen. Mijn vraag aan u is dan ook heel simpel: voor welk probleem is dit plan een oplossing? Omdat u weigert op deze vraag een antwoord te geven ben ik tegen de door u voorgestelde plannen;*
202. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 201.

De opmerking dat de bewoners van de wijken Ter Borch en Piccardthof tevreden zijn over het voorzieningenniveau is onjuist. De zienswijzen genoemd onder 1 t/m 21 en 25 getuigen van een ander standpunt. Zie ook onze reactie op zienswijze nummer 74.

Voor het onderdeel "nut en noodzaak" verwijzen wij naar onze reactie op de zienswijzen nummers 73, 75 en 272. Het onderdeel "verkeersveiligheid" komt uitvoerig aan de orde bij de behandeling van de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij "algemeen". Het onderdeel "geluidsoverlast" wordt behandeld bij onze reactie op de zienswijzen nummers 41 en 64. "Luchtkwaliteit" behandelen wij bij de zienswijze nummer 66. Voor het onderdeel "speelgelegenheid" verwijzen wij naar onze reactie op de zienswijzen nummers 34, 35 en 36.

Reactie ad 202.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

Personen genoemd onder **65** bij brief van 30 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

203. *U heeft aangegeven dat er binnen de regio Groningen-Assen afspraken zijn gemaakt over dit type ontwikkeling en dat de regio raad met uw voornemen akkoord is gegaan. Wanneer vervolgens gevraagd wordt naar de verslaglegging van deze beraadslagingen, stelt u dat deze verslaglegging niet bestaat, althans niet bij u bekend is. Het is op z'n minst merkwaardig dat een dergelijk ingrijpend plan alleen maar in de marge van een vergadering wordt besproken en vervolgens de regio raad wordt opgevoerd als instemmend orgaan, zonder daarvan de desbetreffende stukken te overleggen.*
204. *Verder heeft u aangegeven dat wanneer Tynaarlo niet snel handelt, de stad Groningen dat zal doen: dat lijkt in tegenspraak met uw bewering dat er afstemming heeft plaatsgevonden binnen de regio Groningen Assen. Hiermee impliceert u dat wanneer Groningen aan de zuidkant een supermarkt zou toestaan er geen ruimte meer is voor een supermarkt op het gebied van de gemeente Tynaarlo. Bij mijn weten is de stad Groningen vrijwel rond met een ontwikkeling op het Overwinningsplein, waardoor de bestaande Jumbo groeit van 850 m2 naar 2000 m2 winkelloppervlak. Daarmee is uw plan achterhaald en gedoemd tot mislukken te leiden, volgens uw eigen redenering;*
205. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 203 en 204

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 94, 129 en 130.

Reactie ad 205.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon genoemd onder **66** bij brief van 9 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

206. *Het laten bouwen van een nieuwe supermarkt met een omvang waar nu sprake van is past absoluut niet in het beeldkwaliteitsplan, dat met de oorspronkelijke bewoners van de wijk Ter Borch is gedeeld toen zij hier kwamen wonen. Voor zover er al behoefte is aan de komst van een nieuwe supermarkt, richt deze behoefte zich eerder op een supermarkt met een veel beperktere omvang, passend in de wijk en zonder aanzuigende werking van verkeer van personen die (ver) buiten de wijk Ter Borch wonen. Het doordrukken van de huidige plannen voor het bouwen van een megasupermarkt tegen de wens van de meerderheid van de bewoners in en zonder serieus open te staan voor alternatieven past niet in een moderne maatschappij waarbij een gemeenteraad er juist zou moeten zijn voor haar bewoners en niet voor het binnenhalen van een grote som geld die met dit project ongetwijfeld gemoeid is;*
207. *Los van bovenstaande moet u zich goed realiseren welk potentieel gevaar u afroept met de vele extra verkeersbewegingen die het met zich meebrengt en het aantal vrachtwagens die deze geplande supermarkt meerdere malen per dag zal moeten voorzien van aanvoer. Deze supermarkt zal op basis van de huidige plannen pal naast twee basisscholen moeten komen waar iedere dag veel kinderen met de fiets naar toe gaan op een fietspad waar het (vracht) verkeer pal langs gaat;*
208. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal*

appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.

Reactie ad 206.

Wij verwijzen naar onze reactie op de zienswijzen nummers 52 en 73 t/m 75 en 272. Met verwijzing naar de beantwoording van de onder 98 gestelde vragen is geen sprake van een megasupermarkt maar van een fullservice supermarkt. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan stelt de gemeenteraad ook een aangepast beeldkwaliteitsplan vast.

Reactie ad 207.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij "algemeen".

Reactie ad 208.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 42.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

Persoon genoemd onder **67** bij brieven van 14 juni 2018, ingekomen op 2 augustus 2018 (2 zienswijzen).

209. *De VOF Ter Borch heeft onderzoek gedaan naar marktruimte en concludeert dat er ruimte is voor een supermarkt van 2000 m2 wvo. De winkeliersvereniging EPZ heeft een second opinion laten uitvoeren waaruit blijkt dat die veronderstelde marktruimte er niet is. In de eerste plaats heeft u verzuimd om de u aangeboden marktruimte studie van de VOF Ter Borch op juistheid te controleren, daarmee heeft u niet voldaan aan de zorgplicht die u als gemeente heeft. In de tweede plaats had u moeten nagaan of de eventuele marktruimte niet ingevuld zou kunnen worden door de bestaande winkelcentra in Eelde-Paterswolde en Groningen-Zuid;*

210. *Graag verzoek ik u mijn zienswijze/bezwaar bij de beraadslagingen in de raad, over het ontwerp bestemmingsplan Entreegebied Ter Borch, te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 209.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 73 tot en met 75 en 272.

Reactie ad 210.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon onder **68** bij brief van 31 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

211. *In verband met de mogelijke aankoop van de woning aan de Otto Cluivinglaan heb ik begin 2006 contact gehad met medewerkers van de gemeente. Ik wilde geïnformeerd worden over de plannen met betrekking tot het Landgoed (later: Entreegebied). Er werd mij verteld dat er appartementen zouden komen en enkele voorzieningen (een school, een gymlokaal, een medische voorziening) in een groene omgeving. Uitdrukkelijk werd er vermeld dat er geen supermarkt zou komen. Later, na aankoop van mijn woning, is dit bij verschillende bijeenkomsten herhaald. Onder andere in een bijeenkomst in het Familiehôtel werd door wethouder Kosmeijer uitdrukkelijk en onvoorwaardelijk het volgende gezegd: "Er komt geen supermarkt". Ik heb, uitgaande van een betrouwbare overheid, deze uitspraken als een toezegging beschouwd en ik was er blij mee. Op basis van deze toezeggingen is een supermarkt wel het laatste dat je als aanwonende hoeft te verwachten in het Entreegebied. Overigens: de projectontwikkelaar was ook aanwezig bij de bijeenkomst in het Familiehôtel, dus die moet van de toezeggingen hebben geweten. Op zeker moment heeft de projectontwikkelaar aan de gemeente laten weten geen mogelijkheid te zien om op de locatie die nu in het geding is een invulling te geven die past in het bestemmingsplan. Men wilde graag een supermarkt (of twee) realiseren. Om onduidelijke redenen heeft de gemeente er toen niet voor gekozen om de projectontwikkelaar duidelijk te maken dat dit, gezien genoemde toezegging, niet mogelijk was. Verzuimd is om de projectontwikkelaar te vragen om te komen met een plan dat niet (of niet al te veel) afwijkt van de woonbestemming die op het perceel rust. Evenmin is ervoor gekozen om een andere projectontwikkelaar te vragen of die misschien wel mogelijkheden zag die zouden passen in de beoogde bestemming. De gemeente Tynaarlo lijkt zich niets aan te trekken van de gedane toezeggingen. De draai die de gemeente maakt wordt nauwelijks beargumenteerd. Er wordt niet veel meer gezegd dan dat de gemeente nu tot het inzicht is gekomen dat een supermarkt een voorziening is die in een woonwijk thuishoort. Wat daar ook van zij, het geldt gezien genoemde toezegging in elk*

- geval niet voor het Entreegebied. Ik heb als aanwonende mijn woning gekocht onder de uitdrukkelijke toezegging dat er geen supermarkt zou komen. Behalve dat de projectontwikkelaar er op grond van het distributieplanologisch onderzoek wel brood in ziet, blijkt uit het voorstel eigenlijk alleen dat de gemeente Groningen kennelijk graag wil dat er in Ter Borch een supermarkt komt. De opgegeven redenen lijken mij onvoldoende om de eerder gedane toezeggingen in de wind te slaan. In mijn beleving dien je ook als overheid toezeggingen na te komen. Aanwonenden hebben immers hun beslissing tot aankoop van hun woning mede gebaseerd op uitspraken van de gemeente. U zult begrijpen dat ik me door de hele gang van zaken bedrogen en misleid voel;*
212. *Ik pleit ervoor dat u de mogelijkheid om het perceel een invulling te geven die conform, of althans dicht tegen de op het perceel rustende bestemming ligt, serieus in overweging neemt. Dat bent u de aanwonenden verplicht. In de Nota inspraak en overleg coördinatie-regeling is aangegeven dat een invulling met woningbouw een gepasseerd station zou zijn. Dat is onjuist: de gemeenteraad heeft alle vrijheid om daar anders over te oordelen en is nergens aan gebonden. Ik roep de gemeenteraad op zijn verantwoordelijkheid te nemen. Oorspronkelijk was het de bedoeling om ter plaatse een aantal appartementen te realiseren. Hoewel deze appartementen tezamen een behoorlijk bouwvolume zouden kunnen krijgen, heeft het een heel andere uitstraling dan een grote supermarkt. Wat nu wordt voorgesteld wordt gewoon een lelijk groot gebouw aan het eind van de Otto Cluivinglaan. Aan de andere kant komt er vooral veel verkeer en geparkeerd blik. Hoewel in de plannen wordt gesteld dat er geprobeerd wordt om aantasting van de groene long tegen te gaan, lukt dat natuurlijk niet. Daarvoor is het bouwvolume te groot en zijn er veel te veel parkeerplaatsen. Een groene invulling van het perceel is heel iets anders dan het plaatsen van een aantal bomen op een parkeerterrein. De Otto Cluivinglaan zou een hoogwaardig woonklimaat krijgen maar van het oorspronkelijke Beeldkwaliteitsplan blijft weinig over;*
213. *Supermarkten leveren per definitie overlast op. Hoe groter de supermarkt hoe meer overlast. Uit de plannen blijkt dat het om een heel grote supermarkt gaat, met bijna 200 parkeerplaatsen. Een grote supermarkt betekent veel aanvoer en veel autobewegingen. Lawaai en verkeersoverlast. Het is erg onhandig om dit te doen op een locatie direct gelegen naast twee scholen, kinderopvang en een gezondheidscentrum. Een fullservice supermarkt zoals nu wordt voorgesteld hoort hier mijns inziens niet thuis. Het Business park Ter Borch zou een betere optie zijn;*
214. *Ik wijs u er nog op dat in de plannen onvermeld is gebleven dat het Entreegebied aan de noordzijde, de kant van de Otto Cluivinglaan, al zwaar belast is. De zuidzijde ligt al meer dan tien jaar braak. Alleen al de scholen hebben zo'n 700 (!) leerlingen en dit levert veel overlast op. Ook het gebruik van het Borchkwartier in de avonduren is niet zonder problemen. Door hiernaast nog een grote supermarkt toe te staan wordt de aanwonenden onrecht aangedaan. Van een rustige, groene woonomgeving is dan geen sprake meer.*

Reactie ad 211.

Voor het onderdeel "inspraak en overleg" zie onze reactie op de zienswijzen nummers 53, 57 en 74. De gemeenteraad heeft besloten om alle voorzieningen in het entreegebied te clusteren. Bij de beantwoording van de zienswijzen nummers 41 en 64 is uitvoerig gemotiveerd dat een aanvaardbaar woon- en leefmilieu ter plaatse van milieugevoelige functies nabij de supermarkt kan worden gewaarborgd.

Reactie ad 212.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 42. Het bouwplan is goedgekeurd door het Welstandstoezicht en voldoet daarmee zowel op zich als in relatie tot de bestaande omgeving aan redelijke eisen van welstand. Tegelijk met het bestemmingsplan is een aanpassing van het Beeldkwaliteitsplan in procedure gebracht. Bij de beantwoording van zienswijze nummer 52 is uitvoerig ingegaan op maatregelen om ernstige aantasting van de groene long te voorkomen.

Reactie ad 213.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 41 en 64. Waarom een voorziening als een supermarkt niet thuishoort in het voorzieningengebied van de wijk Ter Borch wordt niet gemotiveerd. Verplaatsing van de supermarkt naar het Businesspark Ter Borch staat buiten de orde van het bestemmingsplan en is overigens niet wenselijk. Zie daarvoor onze reactie op zienswijze nummer 42.

Reactie ad 214.

De stelling dat het Entreegebied aan de noordzijde zwaar belast is, delen wij niet. Zie daarvoor onze reactie op zienswijze nummer 41.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Persoon onder **69** bij brief van 13 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

215. *Soms moet een particulier belang wijken voor het algemeen belang en dat is dan vervelend voor de particulier. In dit geval waarin u de bestemming van het gebied wil veranderen en waar een groot aantal mensen tegen is, is het de vraag wat in dit geval het algemeen belang is. Omdat dat algemeen belang niet is aangegeven noch beargumenteerd ben ik tegen deze plannen;*
216. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 215.

Zie onze uitvoerige reactie op zienswijze nummer 74.

Reactie ad 216.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

I.V.N. Eelde-Paterswolde (in de lijst van indieners van een zienswijze opgenomen onder nummer **70**) bij brief van 1 augustus 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

217. *Op het terrein stond een boerderij (daterend van begin vorige eeuw?) met de erbij horende erfbeplanting die eenzelfde leeftijd heeft. De boerderij is ongeveer 10 jaar geleden gesloopt. Helaas ontbreekt deze informatie in de toelichting of in de andere stukken. In 2008 verscheen het Beeldkwaliteitsplan Entreegebied, waarin ter plekke een parkachtig terrein met enkele appartementsgebouwen was voorzien. De aanwezige bomen zouden blijven. De raad besloot in 2013 de ontwikkeling van een supermarkt te onderzoeken. De kaders ervoor stelde de raad in 2016 vast: gestreefd wordt naar een hoogwaardig landschappelijk niveau door aanhechting van de groenstructuur van het Groene Lint met het groene karakter van het Entreegebied. Een specifieke vermelding van de aanwezige oude bomen ontbreekt. Uit de notitie "Vraag en antwoord" van november 2016 blijkt dat het nog niet bekend is wat er met de aanwezige bomen gebeurt. De vitaliteit en de inpasbaarheid moet worden onderzocht. De bomen staan niet op een lijst van monumentale of te behouden bomen. Betekent dit dat de bomen vogelvrij zijn en dat geen rekening hoeft te worden gehouden met het behoud van de bomen? Dat blijkt uit de stukken m.b.t. het voorontwerpbestemmingsplan die in juni 2017 (en ook nu m.b.t. het ontwerp bestemmingsplan) ter visie worden gelegd. Op de plaats waar vier dikke eiken staan is de supermarkt gepland. Uit het degelijke bomenonderzoek van Stedelijk Groen (mei 2017) blijkt dat juist die eiken zeer vitaal zijn. Een tijdige afweging om de oude bomen een positieve waardering te geven op grond van landschappelijke, natuurlijke, cultuurhistorische en toekomstige monumentale waarden ontbreekt. Een tijdige afweging om de positie en de vorm van de supermarkt aan te passen en de bomen te behouden is niet vermeld. Pas onlangs in de omgevingsvergunning (5 juni 2018) wordt vermeld dat er geen aanleiding is de bomen te behouden. Als bomen geen monumentale status hebben, zijn er geen belemmeringen voor ontwikkelaars (ander voorbeeld villa's school Noord). Het IVN betreft deze gang van zaken in de gemeente Tynaarlo die in haar beleidsstukken over bomen, cultuurhistorie etc. een ander gezicht laat zien. Wij gaan in algemene zin ook uit van een betere toekomst voor de bomen. Uit het bomenonderzoek blijkt helaas dat drie andere oude karakteristieke bomen -beuk, paardenkastanje en esdoorn- ziek en niet vitaal zijn. Wellicht heeft het rijden ter plekke de afgelopen jaren met zwaar materieel een negatieve rol gespeeld. Uit bijlage 21 blijkt dat alle 11 aanwezige bomen gekapt worden. In de omgevingsvergunning echter is de kap van 7 bomen toegestaan. Eén eik (nr. 8) wordt ingepast op het parkeerterrein. Het IVN gaat ervan uit dat vitale bomen nummers 9 en 11 bij de Ter Borchsingel behouden blijven;*
218. *Tenslotte een opmerking over de duurzaamheid van de supermarkt. Het valt op dat op het gebouw geen zonnepanelen zijn gepland.*

Reactie ad 217.

Zie onze uitvoerige reactie op de zienswijzen nummers 60 en 61. Ter voorbereiding van de aanpassing van de bestemming naar de functie van "supermarkt" is gekeken naar de vitaliteit van de bomen en de mogelijke inpasping van de bomen in het plan. De betreffende bomen staan niet op de monumentale bomenlijst van de gemeente Tynaarlo. Dat wil niet zeggen dat daarmee de bomen vogelvrij zijn en gekapt kunnen worden. In de meeste gevallen is immers een omgevingsvergunning, onderdeel "vellen of doen vellen van houtopstand" nodig. Daarbij wordt getoetst aan de weigeringsgronden zoals die zijn opgenomen in de algemene plaatselijke verordening. De relatie met de voormalige boerderij die is afgebroken ontgaat ons.

Vaststaat - in verband met de situering van het gebouw in het definitieve ontwerp d.d. 18 januari 2018 – dat een aantal bomen in de nieuwe situatie niet kan worden gehandhaafd. De kap wordt op het terrein gecompenseerd. De bestaande Zomereik met een doorsnede van 63 cm aan de zuidzijde van het perceel blijft gehandhaafd en is daarom buiten de kapaanvraag gebleven.

De te kappen bomen zijn ook niet vermeld op de “Lijst met monumentale bomen en houtopstanden”, waarop de nationaal en provinciaal geregistreerde bomen zijn vermeld. De bomen staan op een bomenweide en zijn individueel niet beeldbepalend. De bomen liggen ook niet in een beschermd stads- of dorpsgezicht. Uit het oogpunt van “beeldbepalende waarde”, “toekomstig monumentale waarde” en “afbreuk aan de waarde voor stads- en dorpschoon” van de houtopstanden is er geen reden om de vergunning te weigeren.

De bomen 9, 10 en 11 staan niet op het terrein van de ontwikkeling zodat er geen noodzaak is om hiervoor op dit moment een vergunning tot kap aan te vragen. Mocht dit in de toekomst wel noodzakelijk zijn, dan zal hiervoor een apart traject worden doorlopen.

Reactie op de vraag ad 218.

Het gebruik van zonnepanelen is niet nodig omdat de warmte die de koeling produceert wordt gebruikt voor de verwarming van het gebouw.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze nummer 217 wordt afgewezen en vraag 218 wordt beantwoord zoals hiervoor is aangegeven. De aanvraag om omgevingsvergunning, onderdeel “vellen of doen vellen van houtopstand” wordt ambtshalve aangepast in die zin, dat de aanvraag niet langer geldt voor de Gewone esdoorn en de Rode Beuk, die inmiddels zijn gekapt. Daarvoor is inmiddels op 13 november 2018, verzonden op 15 november 2018, een afzonderlijke kapvergunning verleend.

Persoon genoemd onder **71** bij brief van 2 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

219. *Uw voorgenomen plannen voor een supermarkt in het entreegebied Ter Borch, leidt ertoe dat de geplande supermarkt in Groningen op het Overwinningsplein niet door kan gaan. Voor twee grote nieuwe supermarkten is geen plek en niemand zal door een groter aanbod meer brood gaan kopen. Het afhaken van een supermarkt op het Overwinningsplein zal ervoor zorgen dat het winkelcentrum met leegstand geconfronteerd zal worden en dat zaken failliet zullen gaan. Het winkelcentrum Overwinningsplein was net bezig om uit een dal omhoog te klimmen en zal door deze tegenslag snel gaan verloederen. Dit klemt temeer omdat het online winkelen ook voor de dagelijkse boodschappen aan een opmars bezig is en dus zal er in de toekomst steeds minder behoefte zijn aan fysieke winkels. Als er dus al vloeroppervlak bij zou moeten komen dan zou dat bij voorkeur bij de bestaande winkelcentra moeten gebeuren en niet door een solitaire supermarkt midden in een woonwijk te plaatsen;*

220. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming van het entreegebied Ter Borch te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 219.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 73 tot en met 75 en 272. Met verwijzing naar het distributieplanologisch onderzoek van BSP bedient de supermarkt op het Overwinningsplein een ander verzorgingsgebied dan de toekomstige supermarkt in Ter Borch. Overigens heeft de winkeliersvereniging Overwinningsplein geen zienswijze ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan en heeft het gemeentebestuur van Groningen medewerking verleend aan het maken van een inrit op haar grondgebied.

Reactie ad 220.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Personen genoemd onder **72** bij brieven van 23 juli 2018 (2 zienswijzen).

221. *Er is geen draagvlak voor een dergelijke voorziening midden in de wijk. Naar wij hebben begrepen zijn intussen drie verschillende soorten enquêtes geweest. Deze enquêtes laten ongeveer hetzelfde beeld zien. Uitkomst is dat twee-derde van de bewoners tegen de vestiging van een supermarkt in het entreegebied is. In uw voorjaarsnota schrijft u dat u samen met en voor bewoners initiatieven wilt ontwikkelen. Nu duidelijk blijkt dat bij een voorgenomen ontwikkeling zoveel mensen tegen zijn moet u volgens ons ook de consequentie trekken en deze ontwikkeling stopzetten;*

222. *Graag vragen wij u onze bezwaren bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoeken u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 221.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 74.

Reactie ad 222.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Personen genoemd onder **73** bij brieven van 27 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018 (4 zienswijzen).

223. *De VOF Ter Borch heeft door BSP-onderzoek laten doen naar beschikbare marktruimte in Ter Borch en omstreken en concludeert door onjuist gebruik van kengetallen en door onjuiste argumentatie dat er ruimte is voor een supermarkt van bijna 2000 m² wvo. Over nut en noodzaak doet het onderzoek geen harde uitspraak, hoewel sommige onjuist gemotiveerde suggesties wel nut en noodzaak doen voorkomen;*
224. *Vanuit de beroepservaring van ... (geanonimiseerd) met wiskundige modellen en op grond van een grondige analyse constateert hij dat er slechts een zeer geringe noodzaak aangetoond kan worden en dat de beschikbare marktruimte beduidend lager ligt dan de 2000 m² wvo die de initiatiefnemer wil vestigen. De geringe noodzaak maakt het project onwettig. De te krappe marktruimte maakt dat het voorgestelde bestemmingsplan op termijn niet kan worden gehandhaafd en dat er van onzorgvuldige ruimtelijke ordening sprake is;*
225. *Wij verzoeken u onze zienswijze bij de beraadslagingen in de raad over het ontwerp bestemmingsplan Entreegebied Ter Borch, te betrekken, de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen in het entreegebied Ter Borch appartementengebouwen te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan;*
226. *Het bestemmingsplan gaat in tegen diverse beleidsbeslissingen van de gemeenteraad. U noemt dergelijke beleidsbeslissingen verouderd. Zolang de gemeenteraad geen nieuw beleid heeft vastgesteld is de raad gehouden de vastgestelde beleidsbeslissingen te volgen. Een eventueel positief besluit met betrekking tot de bestemmingswijziging is dan ook niet conform de wet;*
227. *Doordat wij vanuit ons huis uitkijken op de scholen, de kinderopvang en kinderen die op het tussen de Rietzanger en ons huis gelegen grasveld spelen, voelen we ons sterk daarbij betrokken. Met kunst en vliegwerk wordt met formele maatregelen "gezorgd" dat deze kinderen weinig last zullen hebben van het bevoorradingsverkeer van de supermarkt. Iemand met wat realiteitszin weet hoe zoiets na een inlooperperiode verwatert. Bovendien zijn de regels slordig geformuleerd. Als slechts een van de scholen vakantie heeft mag ook tijdens de speruren worden bevoorradt. De school die geen vakantie heeft en de kinderopvang staan dan in de uitlaatgassen. Ook als de scholen hun schooltijden veranderen voorzien de regels niet in een mogelijkheid aanpassingen te doen. Verder wordt voorbijgegaan aan het feit dat gedurende de gehele dag kinderen op de speelplaats van de kinderopvang spelen. Zij worden dan flink blootgesteld aan uitlaatgassen en motorgeronk. Wij vinden deze gang van zaken onverantwoord;*
228. *Wij wonen op de hoek van de Grutto en de Ter Borchlaan. Volgens het voorgestelde bestemmingsplan en de omgevingsvergunning gaan ook 's nachts, dan wel 's ochtends zeer vroeg vrachtwagens de supermarkt bevoorraden. Daarbij wordt volgens het geluidsrapport van Peutz de piekwaarde van de toelaatbare geluidsintensiteit overschreden. Dat geeft een gereede kans dat wij uit onze slaap worden gehouden, wat wij een onacceptabel gevolg van de vestiging van deze supermarkt vinden;*
Daarbij komt dat het rapport van Peutz gebaseerd is op bevoorrading door 4 vrachtwagens per dag. Dit aantal van 4 is blijkbaar opgegeven door de initiatiefnemer en bezijden de waarheid. Statistieken geven aan dat een supermarkt met een wvo van 2000 m² gemiddeld 14 vrachtwagenbewegingen, dus 7 vrachtwagens per etmaal met zich meebrengt. De geluidsoverlast is dus onjuist berekend en zal beduidend hoger zijn dan het rapport aangeeft. De te lage opgave door de initiatiefnemer kenmerkt dit dossier, waarin ook het DPO wemelt van onjuiste aannamen en onjuiste interpretaties.

Reactie ad 223 en 224.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 73 tot en met 75 en 272.

Reactie ad 225.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Reactie ad 226.

Op pagina 24 van de Notitie inspraak en overleg is het volgende vermeld:

“Het in oktober 2006 vastgestelde structuurplan Tynaarlo houdt logischerwijs nog geen rekening met deze ontwikkeling. Ook de op 12 november 2013 vastgestelde Kadernota “Tynaarlo verbindt” vermeldt nog dat Zuidlaren en Eelde hun functie van (recreatieve) winkelkernen vervullen. In Vries en Paterswolde wordt verder ingezet op het doen van boodschappen”.

“De in bovengenoemde documenten vervatte beleidskaders zijn verouderd en ingehaald door de besluitvorming die in de raadsvergaderingen van 14 juni 2016 en 16 mei 2017 heeft plaatsgevonden over het toestaan van een nieuwe supermarkt in Ter Borch. Deze nieuwe ontwikkeling zal worden meegenomen in de nieuwe Omgevingsvisie Tynaarlo. Wij streven er naar de besluitvorming in 2019 af te ronden. In de toelichting van het bestemmingsplan “supermarkt” is uitvoerig gemotiveerd dat het initiatief voldoet aan de nieuwe beleidskaders van rijk, provincie, Regio Groningen-Assen en waterschap. Gedeputeerde staten hebben ingestemd met het initiatief”.

“In haar uitspraak van 26 oktober 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2840 en bevestigd in haar uitspraak van 18 oktober 2017, ECLI:NL:RVS:2017:2835 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State het volgende overwogen:

Het bestuursorgaan dient alle omstandigheden van het geval te betrekken in zijn beoordeling en dient te bezien of deze op zichzelf dan wel samen met andere omstandigheden, moeten worden aangemerkt als bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 4:84 van de Algemene wet bestuursrecht die maken dat het handelen in overeenstemming met de beleidsregel gevolgen heeft die onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregels te dienen doelen”.

“Er is sprake van omstandigheden die nopen tot afwijking van de structuurvisie en de Kadernota Tynaarlo verbindt”.

In de zienswijze wordt niet gemotiveerd waarom betrokkenen het met die conclusie niet eens zijn.

Reactie ad 227.

De zienswijze wordt niet gemotiveerd. Wij kunnen dan ook slechts een algemeen antwoord geven door te verwijzen dat alle milieuaspecten in de toelichting op het bestemmingsplan en de daarbij behorende besluiten aan de orde komen. Ook in de Notitie inspraak en overleg is daaraan uitvoerig aandacht besteed. Met verwijzing naar onze reactie op zienswijze nummer 41 is door ons – door middel van onderzoek – inzichtelijk gemaakt dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de milieugevoelige functies nabij de supermarkt kan worden gewaarborgd.

Reactie ad 228.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 41 en 64.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Personen genoemd onder **74** bij brief van 20 juli 2018, ingekomen op 1 augustus 2018.

229. *Oorspronkelijk was de locatie bestemd voor de bouw van appartementen. Door de gemeente is onvoldoende onderbouwd waarom deze niet kunnen worden gebouwd. Voor de doorstroming in de woningmarkt is er ook in de toekomst behoefte aan appartementen. De locatie is hiervoor uitermate geschikt. De locatie is ongeschikt om een supermarkt van de gewenste omvang te bouwen. De locatie ligt in het verlengde van "het groene lint". Bebouwing met grootschalige economische activiteiten, die 7 dagen per week van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, met bevoorrading 's nachts, plaatsvinden, past niet op deze plaats. De gemeente probeert met regels de overlast te reguleren. Of op overtreding sancties staan en of de regels juridisch of bestuurlijk kunnen worden gehandhaafd is onduidelijk;*

230. *Een grote supermarkt op deze locatie heeft een aanzuigende werking en is duidelijk niet alleen bedoeld voor de inwoners van Ter Borch. Het bouwen van een "alleenstaande" supermarkt is in strijd met het uitgangspunt om winkelactiviteiten te concentreren vanwege economische versterking. Het is onwenselijk een dergelijke supermarkt met groot parkeerterrein aan te leggen direct naast een schoolgebouw en gezondheidscentrum. De activiteiten op dit parkeerterrein, zoals het af- en aanrijden van auto's, geratel van winkelwagentjes en de uitstoot van uitlaatgassen, zorgen voor geluidsoverlast en zijn schadelijk voor de volksgezondheid en de concentratie van leerlingen. De verkeersdruk nabij de scholen zal evenredig toenemen. Dit veroorzaakt onveilige situaties, die niet worden weggenomen door het voorgestelde verkeersplan. Door de aanleg van een z.g. "kiss & ride" strook aan beide zijden van de Borchsingel ontstaan er nieuwe onveilige verkeersbewegingen en overstekende kinderen;*

231. *Het voorgestelde bestemmingsplan gaat ten koste van de rust, leefbaarheid en de groene uitstraling van de wijk. Het aanzien van de wijk en de overlast door verkeer en geluid zullen hierdoor blijvend worden beïnvloed. De gemeente Groningen heeft in het verleden al eens aangegeven geen*

- supermarkt te willen bouwen op een locatie aan de overzijde van de Terborchlaan, op Gronings grondgebied, vanwege de uitstraling op de omgeving;*
232. *De plannen voor de supermarkt zijn eenzijdig door het toenmalige college gepresenteerd. De inwoners zijn vooraf niet betrokken bij de ontwikkeling van de plannen. Het plan leidt tot tweedeling in de wijk (voor- en tegenstanders). Inwoners hebben alleen achteraf inspraak als de plannen al uitgewerkt klaarliggen. Buiten een aantal marginale veranderingen aan de buitengevel en paden bleef het plan ongewijzigd. Bezwaren werden, deels onbeantwoord, afgedaan;*
233. *Of er behoefte is aan een supermarkt en van welke omvang zou eerst onafhankelijk onder de inwoners moeten worden onderzocht. Hierna kan de bestemming worden bepaald en een ontwerp in samenspraak met de inwoners worden gemaakt. Op deze manier ontstaat draagvlak onder de inwoners;*
234. *De supermarkt komt te liggen langs een hogedrukbuisleiding van de Gasunie. In de bijlagen van het ontwerpbestemmingsplan is geen advies van de Gasunie opgenomen. Het onderzoek/advies van de RUD is geen onderzoek, doch bestaat uit een verzameling van richtlijnen en voorschriften en geeft geen inhoudelijk advies met onderbouwing. Het advies van de Brandweer Drenthe geeft een aantal aanbevelingen m.b.t. de herinrichting van het bouwvlak. Hoewel deze zijn gericht op het verhogen van de veiligheid, worden deze door de gemeente niet overgenomen. Het is opmerkelijk dat vanuit de VRD wordt aangegeven dat bij een incident er mogelijk niet direct kan worden opgetreden. De volledige hulpverlening wordt in eerste instantie overgelaten aan de Bedrijfs hulpverlening (BHV) van de supermarkt. Het is onbegrijpelijk dat de gemeente hiermee akkoord gaat. Supermarktpersoneel bestaat voornamelijk uit jongeren, die veelal in deeltijd werken. Het organiseren en in standhouden van een opgeleide BHV-organisatie die adequaat hulp kan verlenen bij een incident met een hogedrukgasleiding is onmogelijk en kan ook niet van supermarktpersoneel worden verlangd. Het personeel is zelf ook slachtoffer. Een BHV-organisatie is geen organisatie die rampen en incidenten bestrijdt. Zowel bestuurlijk als juridisch kan deze inzet van de BHV niet worden verwacht en afgedwongen.*

Reactie ad 229.

Bij de reactie op zienswijze nummer 43 is aangegeven waarom er geen appartementen worden gebouwd. De bouw van appartementen staat buiten de orde van het bestemmingsplan voor de supermarkt. Aan de zuidzijde van de Borchsingel kunnen nog 65 appartementen worden gebouwd. De opmerking dat de locatie te klein is voor de supermarkt wordt niet onderbouwd. Het terrein biedt immers plaats aan een bouwvolume van 3.000 m2 bruto-vloeroppervlak. Daarnaast kan ook nog in ruime mate in de parkeerbehoefte worden voorzien.

Met verwijzing naar de beantwoording van zienswijze 41 is inzichtelijk gemaakt dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de milieugevoelige functies nabij de supermarkt kan worden gewaarborgd. Bij de beantwoording van zienswijze 64 is uitvoerig aandacht besteed aan het aspect geluid als gevolg van bevoorradingsverkeer. De opmerking dat niet duidelijk is of op overtreding van de regels sancties staan en of de regels bestuurlijk en juridisch kunnen worden gehandhaafd betreft een uitvoerings- en handhavingsaspect en staat buiten de orde van het bestemmingsplan en de daarbij behorende vergunningen. De indieners van de zienswijze motiveren niet waarom daaraan wordt getwijfeld.

Reactie ad 230.

Nergens is wettelijk bepaald dat een supermarkt alleen in een winkelcentrum mag worden gebouwd. Wij vinden dat een supermarkt als wijkvoorziening in het voorzieningsgebied thuishoort. Zie ook ons antwoord op de zienswijzen nummers 41 en 64.

Voor onze reactie op het aspect “verkeer” verwijzen wij naar de beantwoording van de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij “algemeen”.

Reactie ad 231.

De “witte boerderij” ligt in de gemeente Groningen en maakt geen deel uit van het plangebied.

Reactie ad 232.

In hoofdstuk 3 van de Notitie inspraak en overleg wordt uitvoerig aandacht besteed aan het inspraaktraject. De gemeenteraad heeft op 14 juni 2016 de inspraakprocedure voor het project vastgesteld. Op 12 september 2016 is een informatieavond belegd en op 10 april 2017 is een inloopavond gehouden waarin het voorlopig ontwerp van het bestemmingsplan, het bouwplan en het voorstel tot aanpassing van de Borchsingel zijn gepresenteerd. Voorafgaande aan de tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan is twee keer de mogelijkheid geboden voor het indienen van een reactie. Met de vaststelling van Notitie inspraak en overleg door de gemeenteraad op 4 december 2017 is het inspraaktraject afgerond.

Reactie ad 233.

Het aspect "draagvlak onder de bevolking" komt uitvoerig aan de orde bij de beantwoording van zienswijze nummer 74. Wij verwijzen naar die beantwoording.

Reactie ad 234.

Wij verwijzen naar de beantwoording van zienswijze nummer 63. De documenten zijn zowel in de voorontwerpfase als in de ontwerpfase toegezonden aan Gasunie. Met verwijzing naar pagina 2 en 3 van de Nota Inspraak en overleg is van Gasunie geen reactie ontvangen. Ook tegen het ontwerpbestemmingsplan heeft Gasunie geen zienswijze ingediend. De brandweer heeft op 8 juni 2017 ingestemd met de wijze waarop de inzet van de BHV is gewaarborgd, namelijk als vergunningsvoorschrift.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8 en 11. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

Personen genoemd onder **75** bij brief van 18 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

235. *Uit de door u gepresenteerde plannen blijkt dat u zich niet heeft verdiept in de trend in supermarktland. Die trend is tweeledig: de winkels worden steeds groter om een divers aanbod te kunnen garanderen en het online winkelen is behoorlijk in opmars. Eén van de supers heeft aangekondigd binnenkort een tweede distributiecentrum te zullen openen en voorziet in de bouw van nog eens drie distributiecentra. Tegelijkertijd worden deze grotere supers niet midden in wijken gebouwd, maar aan de rand met grote parkeerplaatsen ernaast. Mensen komen met de auto en slaan voor dagen in of laten thuisbezorgen. Deze boodschappen zijn vrij inelastisch en het vergroten van het aanbod zal de vraag niet doen toenemen. Het ontgaat mij dan ook ten ene male waarom u nu een grote super midden in een bestaande woonwijk wilt bouwen, met alle overlast voor omwonenden en de twee basisscholen van dien. Waarom heeft u niet naar andere locaties aan de rand van het gebied gekeken? Bij mijn weten kunt u een dergelijke voorziening - als daar al behoefte aan is - bouwen op uw eigen bedrijventerrein. Op grond van dit gebrek aan inzicht in de Retail business en het verzuim om naar alternatieven te kijken, ben ik tegen de door u voorgestelde plannen;*
236. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan. Er is grote behoefte aan woningen en die kunnen niet naar een bedrijventerrein!*

Reactie ad 235.

Inzicht in de "Retailbusiness" kan worden verkregen door het bij het bestemmingsplan behorende distributieplanologisch onderzoek te lezen. Zie ook onze reactie op de zienswijzen nummers 73 tot en met 75 en 272. Er is geen sprake van de bouw van een supermarkt middenin de wijk maar in het entreegebied van de wijk waar ook andere voorzieningen zijn gevestigd. Voor de onmogelijkheid om de supermarkt op een bedrijventerrein te vestigen verwijzen wij naar onze reactie op zienswijze nummer 42.

Reactie ad 236.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon genoemd onder **76** bij brief van 10 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

237. *Ik vind het een zeer onverstandige keuze om een supermarkt te plaatsen pal naast twee basisscholen. In de ogen van de kinderen is dit een grote snoepwinkel vol met snoep en energydrinkjes. In een tijd waar obesitas de grootste bedreiging is voor gezondheid van de jeugd en aan obesitas gekoppelde ziekten zoals diabetes steeds meer voorkomen, vind ik het onbegrijpelijk dat er een supermarkt pal naast twee scholen komt. In een tijd waar ondertussen al lang de verslavende werking van al deze suikerhoudende producten bekend is en er gestreefd wordt naar schoolkantines met gezondere voeding en waar in andere landen suikertaks wordt ingevoerd, wil de gemeente Tynaarlo een "snoepwinkel" openen naast twee lagere scholen. Voor de leerkrachten en ouders zal het niet mogelijk zijn om de kinderen voldoende te beschermen tegen de verleidingen van al dit lekkers dat met veel reclamegeld op alle vormen van media wordt gepromoot. Het is m.i. te vergelijken met het goedkeuren van de bouw van een coffeeshop naast een middelbare school. Daar zijn we ondertussen ook wel achter dat dit niet verstandig is;*
238. *De veiligheid en gezondheid van de kinderen zou in dit besluit een belangrijke rol moeten spelen. Naast het probleem van de verkeersveiligheid rondom de school is dit een reden om geen supermarkt op deze locatie te bouwen;*

239. *De mensen in deze wijk hebben bewust gekozen voor een levensstijl waarin rust en natuur een belangrijke factor zijn. Ze hebben gekozen voor een wijk met weinig voorzieningen zoals beschreven in het bestemmingsplan. De plannen voor de bouw van de supermarkt zouden teruggedraaid moeten worden;*
240. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 237.

Wij verwachten niet dat een supermarkt naast een school tot grote gezondheidsproblemen leidt. Veel scholen liggen in de buurt van winkels. Het is mede de verantwoordelijkheid van ouders en leerkrachten om kinderen te leren omgaan met de verleidingen van minder gezonde producten. In ieder geval vinden wij het argument uit de zienswijze niet zodanig zwaarwegend dat dat deze locatie daarom ongeschikt zou zijn voor een supermarkt.

Reactie ad 238 en 239.

Voor het aspect “verkeersveiligheid” verwijzen wij naar onze uitvoerige reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij “algemeen”. Met verwijzing naar de reactie op de zienswijzen nummers 41 en 64 is door ons inzichtelijk gemaakt dat een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gewaarborgd bij de milieugevoelige functies.

Reactie ad 240.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

Personen genoemd onder **77** bij brief van 22 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

241. *Met grote belangstelling heb ik de ontwikkelingen in Paterswolde Noord gevolgd. Het heeft mij bijzonder verbaasd dat u een door de bewoners aangedragen alternatief dat kostenneutraal zou zijn, zonder omhaal van tafel veegt en gewoon doet wat u zich heeft voorgenomen. Wel gaf u als argument dat de stad Groningen behoefte had aan woningen in het luxe segment. Dan is het nog verbazingwekkender dat u een locatie die nog veel dichterbij de stad Groningen aanligt en waar appartementen in het luxere segment gerealiseerd kunnen worden, wilt omzetten naar een locatie met een volstrekt overbodige supermarkt. Ik kan deze uitspraken niet met elkaar rijmen en heb er dan ook volstrekt geen vertrouwen in dat uw planning voor wat betreft het entreegebied wel op goede gronden is genomen. Ik zie in het hele proces dat er onvoldoende naar de bewoners wordt geluisterd. Dit bleek ook al tijdens de inloopavonden. Helaas lijkt het dat er meer voor de Bühne wordt gedaan dan echt geluisterd en gezamenlijk naar een goede oplossing wordt gezocht;*
242. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 241 en 242.

De relatie met de woningbouw in Paterswolde-Noord ontgaat ons. De stelling dat er sprake is van een volstrekt overbodige supermarkt wordt niet onderbouwd. Wij verwijzen naar het bij het bestemmingsplan gevoegde distributieplanologisch onderzoek van BSP en naar onze reactie op de zienswijzen nummers 73 tot en met 75 en 272.

Bij zienswijze nummer 43 behandelen wij de vraag waarom er ter plaatse geen appartementen worden gebouwd. Bij zienswijze 232 behandelen wij het inspraakproces.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon onder **78** bij brief van 4 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

243. *De verkeersveiligheid bij de basisschool (in ons geval CKC Drenthe, de Rietzanger). Er komen geen stoplichten en er liggen ook geen zebrapaden. En hoe moeten fietsers en voetgangers oversteken? Het zijn vaak jonge verkeersdeelnemers en deze hebben nog onvoldoende ervaring met verkeer en moeite met een goede inschatting van snelheid van auto's.*

Ik heb hiervan inmiddels zelf al 2 voorbeelden gezien. Een overstekende fietser had mij helemaal niet gezien omdat mijn auto zich bevond achter een afslaande auto. Gelukkig zag ik de fietser wel en reed ik (altijd) langzaam. Ook zag ik een chauffeur van een auto niet afremmen (zeker zelf geen kinderen gewend) toen een meisje met haar fiets overstak en maar net op tijd weg kon komen. De bestuurder remde niet licht af maar reed strak door;

244. *Op slot zitten van het verkeer vanuit de woonwijken.*

Ik vermoed dat we door de komst van de supermarkt de wijk Piccardthof op spijtstijden niet meer uitkomen, vanuit geen enkele van de 3 uitgangen. Niemand heeft vanuit die wegen namelijk voorrang op de lange rij auto's die ik vermoed op de doorgangswegen Borchsingel en het zuidelijke deel van de Paterswoldseweg. Het debacle wordt nog erger natuurlijk als er gewerkt gaat worden aan de Zuidelijke ringweg bij die kant van de stad. Er staan in de ochtendspits nu al lange files op de A7 vanuit Drachten om de stad in te komen. De Borchsingel en Paterswoldseweg zullen zeker als een sluiptweg worden gebruikt, ook door vrachtwagens;

245. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 243.

In de reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij "algemeen" wordt uitvoerig aandacht besteed aan de verkeersveiligheid bij de scholen.

Reactie ad 244.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij "algemeen".

Reactie ad 245.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijzen worden voor het overige afgewezen.

Personen genoemd onder **79** bij brief van 24 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

246. *Als gevolg van uw plannen zullen veel winkels in Eelde-Paterswolde omzet verliezen en mogelijk failliet gaan. U heeft in de voorgaande periode, juist vanwege de wijk Ter Borch, de bestaande supermarkten elk 500 extra m2 wvo gegeven om aan de vraag te kunnen blijven voldoen. In het spoor daarvan hebben veel andere winkeliers hun assortiment aangepast op de koopkrachtige vraag vanuit de wijk Ter Borch. Uw plannen leiden derhalve tot leegstand en dat is niet in overeenstemming met de bepalingen uit de wet op de ruimtelijke ordening. Sterker nog met deze plannen pleegt u onzorgvuldige ruimtelijke ordening en pleegt u roofofbouw op de bestaande middenstand en zal de werkgelegenheid afnemen;*

247. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 246.

De stellingen worden op geen enkele wijze gemotiveerd. Het distributieplanologisch onderzoek van BSP heeft met het bestemmingsplan ter inzage gelegen. Voor de beantwoording verwijzen dan ook naar onze uitvoerige reactie op de zienswijzen nummers 73 tot en met 75 en 272.

Reactie ad 247.

Verwezen wordt naar onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon genoemd onder **80** bij brief van 16 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

248. *Het college heeft in het besluit over de coördinatierегeling gesteld dat er overleg is geweest met de regioraad Groningen-Assen. Bij navraag blijken daar — ook bij de gemeente Tynaarlo — geen documenten van te bestaan die deze stelling staven. Dan is er of geen overleg geweest en is de raad onjuist geïnformeerd of er heeft wel overleg plaatsgevonden en dan heeft u de vragensteller misleid. Gezien het belang van een evenwichtig winkelaanbod in de regio lijkt een afstemming binnen de regio van groot belang. Daarom verzoek ik u het overleg alsnog te voeren en daarbij het*

detailhandelsbeleid van de provincie Drenthe te betrekken en daarna pas een besluit te nemen over een mogelijke bestemmingsplanwijziging;

249. *Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 248.

Zie onze reactie op de zienswijzen nummers 94, 129 en 130. In onze reactie op zienswijze nummer 76 wordt aandacht besteed aan de Omgevingsverordening Drenthe. Ondubbelzinnig blijkt daaruit dat er geen sprake is van strijd met het detailhandelsbeleid van de provincie Drenthe. Gedeputeerde staten hebben nadrukkelijk met het initiatief ingestemd. Zie daarvoor het vermelde in hoofdstuk 2 "Reacties van overheden".

Reactie ad 249.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 43.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon genoemd onder **81** bij brief van 14 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

250. *Uw voorgenomen plannen voor een supermarkt in het entreegebied Ter Borch, leidt ertoe dat de geplande supermarkt in Groningen op het Overwinningsplein niet door kan gaan. Voor twee grote nieuwe supermarkten is geen plek en niemand zal door een groter aanbod meer brood gaan kopen. Het afhaken van een supermarkt op het Overwinningsplein zal ervoor zorgen dat het winkelcentrum met leegstand geconfronteerd zal worden en dat zaken failliet zullen gaan. Het winkelcentrum Overwinningsplein was net bezig om uit een dal omhoog te klimmen en zal door deze tegenslag snel gaan verloederen. Dit klemt te meer omdat het online winkelen ook voor de dagelijkse boodschappen aan een opmars bezig is en dus zal er in de toekomst steeds minder behoefte zijn aan fysieke winkels. Als er dus al vloeroppervlak bij zou moeten komen dan zou dat bij voorkeur bij de bestaande winkelcentra moeten gebeuren en niet door een solitaire supermarkt midden in een woonwijk te plaatsen. Graag verzoek ik u mijn bezwaar bij de beraadslagingen in de raad te betrekken en verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming van het entreegebied Ter Borch te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan.*

Reactie ad 250.

De zienswijzen zijn identiek aan de zienswijzen nummer 219 en 220. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze reactie op de zienswijzen nummers 219 en 220.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Persoon genoemd onder **82** bij brief van 31 juli 2018, ingekomen op 2 augustus 2018.

251. *Soms moet een particulier belang wijken voor het algemeen belang en dat kan dan vervelend zijn voor de particulier. In dit geval waarin u de bestemming van het gebied wil veranderen om er een grote supermarkt te kunnen bouwen, is het de vraag wat in dit geval het algemeen belang is en of dit wel voldoende en goed gemotiveerd is onderbouwd. Dit gezien het lage aantal bewoners in de omgeving van de te bouwen supermarkt plus de aanwezigheid van andere supermarkten in de omgeving (o.a. Hoornse Meer en Paterswolde) en derhalve gebrek aan de behoefte aan een nieuwe grote supermarkt. Daarnaast leidt een nieuwe grote supermarkt ook tot verkeersonveiligheid voor de circa 800 kinderen die de twee naastgelegen basisscholen bezoeken door de flinke toename van het verkeer, inclusief vrachtwagens, op de Ter Borchlaan. Omdat het algemeen belang niet voldoende is aangegeven noch beargumenteerd, ben ik dan ook tegen de voorgestelde bestemmingsplanwijziging;*
252. *Graag verzoek ik u mijn zienswijze bij de beraadslagingen in de raad te betrekken. Daarnaast verzoek ik u de oorspronkelijke bestemming te handhaven en partijen uit te nodigen een tweetal appartementencomplexen in het entreegebied te realiseren, die aansluiten op de drie appartementencomplexen aan de Groningse kant van de Ter Borchlaan, mede gezien de krapte op de woningmarkt.*

Reactie ad 251 en 252.

De zienswijzen zijn identiek aan de zienswijzen genoemd onder 215 en 216. Korthedshalve verwijzen wij daarom naar onze reactie op de zienswijzen nummers 215 en 216.

Voorgesteld besluit.

De zienswijzen worden afgewezen.

Door **De Haan Advocaten & Notarissen** (gemachtigde mr. A. Kwint) (in de lijst van indieners van een zienswijze opgenomen onder nummer **83**) is namens een aantal personen, dat ook persoonlijk een zienswijze hebben ingediend, nogmaals een zienswijze ingediend. Het betreft de personen en bedrijven met de nummers 21, 23, 24, 26, 29 tot en met 39, 41, 43, 44, 45, 47, 49, 53 tot en met 57, 59 tot en met 69, 71, 72, 73, 75, 76, 78, 80, 81 en 82. Daarnaast is namens 22 personen en bedrijven, die zich niet persoonlijk tot de raad en het college hebben gewend, een zienswijze ingediend. Dit zijn de personen en/of bedrijven genoemd onder 84 tot en met 105.

De zienswijze beslaat 28 pagina's met 53 pagina's aan bijlagen. Vanwege de overzichtelijkheid hebben wij besloten om de zienswijze integraal als bijlage I aan deze nota toe te voegen. In deze nota geven wij de zienswijzen kort samengevat weer met daaronder onze reactie.

253. *Het "besluit maatwerkvoorschriften" was niet op www.ruimtelijkeplannen.nl in te zien.*

Reactie ad 253.

Er is op 2 augustus 2018 ambtelijk per e-mail contact opgenomen met de gemachtigde en erop gewezen dat de opmerking **niet juist** is. Wij hebben ervoor gekozen om de grote hoeveelheid documenten die op www.ruimtelijkeplannen.nl staat in groepen te verdelen, zodat de lezer een beter overzicht heeft. Het besluit "maatwerkvoorschriften" is opgenomen in **bijlage 28** "beoordeling milieueffecten" samen met o.a. het m.e.r.-beoordelingsbesluit. Door in bijlage 28 te gaan staan en te scrollen is het besluit "maatwerkvoorschriften" zichtbaar.

De bijlagen op www.ruimtelijkeplannen.nl kennen de volgende structuur.

*	Bijlage 1	Herinrichting Borchsingel;
*	Bijlage 2	Profielen Borchsingel;
*	Bijlage 3	Voet- en fietspaden;
*	Bijlage 4	Borchsingel huidige situatie;
*	Bijlage 5	Borchsingel nieuwe situatie;
*	Bijlage 6	Beeldkwaliteitsplan;
*	Bijlage 7	DPO;
*	Bijlage 8	Onderzoek Geluid;
*	Bijlage 9	Verkeersonderzoek;
*	Bijlage 10	Onderzoek aansluiting A7;
*	Bijlage 11	Inritvergunning en bruikleenovereenkomst;
*	Bijlage 12	Onderzoek luchtkwaliteit;
*	Bijlage 13	Onderzoek stikstofdepositie;
*	Bijlage 14	Berekening stikstofdepositie;
*	Bijlage 15	Onderzoek externe veiligheid;
*	Bijlage 16	Advies brandweer externe veiligheid;
*	Bijlage 17	Advies VRD externe veiligheid;
*	Bijlage 18	Watervergunning;
*	Bijlage 19	Advies natuurwaarden;
*	Bijlage 20	Onderzoek bomen;
*	Bijlage 21	Overzicht te kappen bomen;
*	Bijlage 22	Onderzoek bodemkwaliteit;
*	Bijlage 23	Nader onderzoek asbest;
*	Bijlage 24	Aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling;
*	Bijlage 25	Notitie inspraak en overleg;
*	Bijlage 26	Bijlagen bij de omgevingsvergunning – onderdeel supermarkt;
*	Bijlage 27	Beeldkwaliteitsplan;
*	Bijlage 28	Beoordeling milieueffecten;
*	Bijlage 29	Brandveiligheid;
*	Bijlage 30	Huisnummering;
*	Bijlage 31	Inritvergunning gemeente Groningen;
*	Bijlage 32	Inzameling glas en textiel;
*	Bijlage 33	Omgevingsvergunning;
*	Bijlage 34	Watervergunning Noorderzijlvest;
*	Bijlage 35	Bijlagen bij de omgevingsvergunning – onderdeel Borchsingel.

De gemachtigde geeft daarop als reactie het volgende aan: *In de toelichting op het bestemmingsplan wordt expliciet verwezen naar het maatwerkbesluit. Hierbij wordt geen verwijzing naar een bijlage gemaakt, terwijl dit voor andere documenten wel degelijk het geval is. De gemachtigde geeft aan bijlage 28 wel degelijk te hebben gezien en bestudeerd. Deze bijlage telt 356 bladzijden zonder een inhoudsopgave en zonder enige logica. Het maatwerkbesluit telt 3 pagina's en is ergens achteraan opgenomen. Haar vraag is of het voorgaande overzichtelijk is. Voor de gemachtigde in ieder geval niet. Gemachtigde hoeft geen antwoord, het ging om "een retorische vraag".*

Volgens constante jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State maakt de toelichting geen deel uit van het bestemmingsplan. De verbeelding en de regels maken wel deel uit van het bestemmingsplan.

Door de toepassing van de coördinatieregeling worden het bestemmingsplan, de omgevingsvergunning en alle daarbij behorende besluiten in één procedure voorbereid en vastgesteld. Onder andere in bijlage 28 "beoordeling milieuaspecten" zijn alle documenten opgenomen die de lezer nodig heeft om zich een goed oordeel te kunnen vormen omtrent de milieuaspecten. Er kan geen misverstand over bestaan dat het besluit "maatwerkvoorschriften" in die categorie thuishoort. Vast staat dat het besluit "maatwerkvoorschriften" was in te zien op www.ruimtelijkeplannen.nl. Ook was de papieren versie van alle documenten in te zien op het gemeentehuis.

Voorgesteld besluit.

Dit onderdeel van de zienswijze mist feitelijke grondslag en wordt **afgewezen**.

254. *De gemeente schendt de gedane toezeggingen en gewekte verwachtingen over het niet-vestigen van een supermarkt in Ter Borch, terwijl dit de basis was voor de wvo- uitbreidingen van de Albert Heijn in Paterswolde (+500 m2), Jumbo in Eelde (+500 m2) en Lidl (+200 m2).*

Reactie ad 254.

Er lijkt sprake van een (verkapte) beroep op het vertrouwensbeginsel. Uit het enkele feit dat in het verleden ter onderbouwing van de uitbreidingen van andere supermarkten de behoefte van de bewoners van de wijk Ter Borch is meegenomen kan geen toezegging of gerechtvaardigde verwachting worden afgeleid dat er nooit een supermarkt in de wijk Ter Borch zou worden gebouwd. In de toelichting op het bestemmingsplan is het volgende vermeld.

"Het idee van een supermarkt in Ter Borch is niet nieuw. Al in het Masterplan Ter Borch (2002) was de komst ervan opgenomen. Door de combinatie van onderwijsinstellingen, sociaal maatschappelijke instellingen en winkelvoorzieningen ontstaat voldoende kritische massa voor een levendig centrum in Ter Borch. Bij het opstellen van het bestemmingsplan Ter Borch (2004) bleek echter dat er op dat moment onvoldoende ruimte was voor een supermarkt. De omstandigheden zijn in tien jaar tijd echter veranderd. Na het afwijzen door het gemeentebestuur van Groningen van de plannen voor een supermarkt ter plaatse van de witte boerderij op de hoek Groningerweg/Ter Borchlaan in Groningen, heeft de gemeente Groningen de gemeente Tynaarlo verzocht de mogelijkheden van de bouw van een supermarkt aan de Borchsingel te onderzoeken".

In het distributieplanologisch-onderzoek van BSP is rekening gehouden met de uitbreiding van de genoemde supermarkten. In de Notitie inspraak en overleg is uitvoerig gemotiveerd dat voor de gemeenteraad geen taak is weggelegd tot het reguleren van concurrentieverhoudingen. Aangezien een ondernemer nooit een monopolie positie kan worden verleend is er geen sprake van gedane toezeggingen en gewekte verwachtingen.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

255. *Het college wordt ervan beticht de gemeenteraad onjuist te hebben voorgelicht over zijn eigen beleidsruimte.*

Reactie ad 255.

De gemeenteraad heeft op 4 december 2017 de Notitie inspraak en overleg vastgesteld. Alle ruimtelijk relevante aspecten zijn daarbij uitvoerig aan de orde gekomen. De gemeenteraad heeft tot 5 keer toe besloten om medewerking te verlenen aan het initiatief. Kortom, we kunnen die opmerking niet plaatsen.

256. *De indieners stellen dat er sprake is van strijd met meerdere beleidsdocumenten.*

Reactie ad 256.

In de toelichting op het bestemmingsplan en in de Notitie inspraak en overleg wordt het volgende gesteld: *"De in de bovengenoemde documenten vervatte beleidskaders zijn verouderd en ingehaald door de besluitvorming die in de raadsvergadering van 14 juni 2016, 16 mei 2017 en 4 december 2017 heeft*

plaatsgevonden over het toestaan van een nieuwe supermarkt in Ter Borch. Deze nieuwe ontwikkeling zal worden meegenomen in de nieuwe Omgevingsvisie Tynaarlo. De gemeente streeft ernaar de besluitvorming hieromtrent in 2019 af te ronden. In de toelichting van dit bestemmingsplan is uitvoerig gemotiveerd dat het initiatief voldoet aan de beleidskaders van rijk, provincie, Regio Groningen-Assen en waterschap. Gedeputeerde staten hebben ingestemd met het initiatief”.

Er wordt gesteld dat sprake is van strijd met meerdere beleidsdocumenten, hoewel daarin naar onze mening geen duidelijke bepalingen staan waarmee de onderhavige ontwikkeling in strijd zou zijn. De indieners missen een motivering waarom van het huidige beleid wegens bijzondere omstandigheden zou mogen worden afgeweken. Zij gaan eraan voorbij dat de onderhavige supermarkt meegenomen wordt in de toekomstige Omgevingsvisie. Beleid kan wijzigen, zoals is gebeurd met de raadsbesluiten van 14 juni 2016, 16 mei 2017 en 4 december 2017. Tot slot is nog van belang dat uit het arrest van het Hof van Justitie EU van 30 januari 2018 (ECLI:EU:2018:44) en de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 20 juni 2018 (ECLI:RVS:2018:2062) in ieder geval volgt dat de vestiging van detailhandel buiten bestaande kernen, op grond van de Dienstenrichtlijn die ook de vrijheid van vestiging van dienstverleners voorstaat, niet zonder nadere motivering en bewijs planologisch beperkt mag worden. Verouderd beleid kan niet aan de voorliggende ontwikkeling worden tegengeworpen.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

257. De indieners van de zienswijze stellen dat de gemeenteraad een alternatieve supermarkt van een kleinere omvang moet onderzoeken. Hiervoor dragen zij het Business Park Ter Borch aan.

Reactie ad 257.

Uit de jurisprudentie (bijv. Afdeling Bestuursrecht Raad van State 15 augustus 2015, ECLI:NL:RVS:2018:2707) volgt dat wanneer een project voor het bevoegd gezag aanvaardbaar is, het bestaan van alternatieven slechts dan tot het onthouden van medewerking kan nopen, indien op voorhand duidelijk is dat door verwezenlijking van de alternatieven een gelijkwaardig resultaat kan worden bereikt met aanmerkelijk minder bezwaren. Omdat in de zienswijze wordt uitgegaan van een supermarkt met een kleinere omvang kan alleen daarom al niet worden gesteld dat sprake is van “gelijkwaardig resultaat”. Bij de behandeling van zienswijze nummer 42 hebben wij uitvoerig gemotiveerd waarom die verplaatsing niet mogelijk is.

258. De gemeenteraad heeft het verlies van woningbouw niet meegewogen.

Reactie ad 258.

Verwezen wordt naar onze reactie op zienswijze nummer 43. In het kader van het bestemmingsplan en de daarbij behorende besluiten ligt uitsluitend de vraag ter beoordeling of een supermarktfunctie ruimtelijk aanvaardbaar is te achten. Dat nu nog een bestemmingsplan met een woonbestemming vigeert is daarvoor niet relevant.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

259. Gewezen wordt op de Omgevingsvisie Drenthe 2014 en de daarin opgenomen passages over zorgvuldig ruimtegebruik en de Ladder voor duurzame verstedelijking. Zij vragen zich af of aan de Omgevingsvisie wordt voldaan enkel door te verwijzen naar de laddertoets ex artikel 3.1.6, lid 2, Besluit ruimtelijke ordening. Ook is ten onrechte niet onderzocht of de behoefte elders in bestaand stedelijk gebied kan worden opgevangen.

Reactie ad 259.

Artikel 3.15 van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe schrijft eveneens een ladder-toets voor. In de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe wordt de “ladder” als volgt gedefinieerd: “een methode om te komen tot zorgvuldig ruimtegebruik bij het inpassen van ruimtebehoeftes als bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, van het Besluit ruimtelijke ordening”. Wat dat betreft voegt de provinciale ladder ten aanzien van een bestemmingsplan geen extra toetsingsgronden toe aan de laddertoets ex artikel 3.1.6, lid 2, Bro en daarom kan daarmee worden volstaan. Overigens is het Besluit Ruimtelijke Ordening van hogere orde dan de Omgevingsvisie Drenthe 2014 of de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

Ingevolge artikel 1.1.1, lid 1, onder h, van het Besluit ruimtelijke ordening wordt “bestaand stedelijk gebied” als volgt gedefinieerd: “bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur”. Gelet op de geldende bestemming die de bouw van 3 blokken met maximaal 10 appartementen per blok toelaat kan het plangebied worden gekwalificeerd

als “bestaand stedelijk gebied”. Daaraan doet niet af dat de bebouwing waarin het voorgaande plan voorzag ten tijde van de vaststelling van het nieuwe plan nog niet was gerealiseerd (Vgl. ABRvS 24 december 2014, ECLI: NL:RVS:2014:4654 en 30 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:275). Er is dus geen sprake van een ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied. Een motivering waarom niet binnen bestaand stedelijk gebied in de behoefte kan worden voorzien is dus niet nodig.

Wie kunnen beter beoordelen of in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening c.q. Provinciale Omgevingsvisie wordt gehandeld dan gedeputeerde staten? Gedeputeerde staten hebben eerder een verzoek van omwonenden om de gemeenteraad te verbieden om een bestemmingsplan in voorbereiding te nemen afgewezen aangezien er geen provinciaal belang bij het project is betrokken. In het kader van zowel het voorontwerp- als het ontwerpbestemmingsplan hebben zij een positief advies afgegeven. Wij verwijzen daarvoor naar het gestelde in hoofdstuk 2 van deze nota met de volgende tekst:

“In de door provinciale staten op 2 juni 2014 vastgestelde Omgevingsvisie Drenthe is proactief aangegeven welke onderdelen van het ruimtelijk beleid van de provincie van provinciaal belang worden geacht. Op 19 juni 2017 is in het kader van het vooroverleg, zoals bedoeld in artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening, door ons advies uitgebracht over het voorontwerpbestemmingsplan. In onze reactie is aangegeven dat er geen provinciaal belang in het plan is opgenomen. Indien het ontwerpbestemmingsplan ongewijzigd wordt vastgesteld, mag u ervan uitgaan dat wij geen reactieve aanwijzing geven”.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

260. *De onafhankelijkheid van de opsteller van het distributieplanologisch onderzoek, Bureau Stedelijke Planning, wordt ter discussie gesteld.*

Reactie ad 260.

In de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State d.d. 4 mei 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:1193) wordt het volgende overwogen:

“De Afdeling overweegt dat het enkele feit dat het onderzoeksrapport is opgesteld in opdracht van de ontwikkelaar, niet betekent dat het om die reden geen relevante gegevens bevat. Nu voorts ter ondersteuning van het betoog geen concrete feiten of omstandigheden zijn genoemd waaruit zou kunnen blijken dat het onderzoeksrapport geen objectieve analyse bevat, bestaat in zoverre geen grond voor het oordeel dat het niet aan het plan ten grondslag had mogen worden gelegd”.

Op pagina 10 van de Notitie inspraak en overleg is het volgende gesteld: *“Met verwijzing naar de hiervóór genoemde zienswijzen 1b en 17 bestaat er bij de deskundige onderzoeksbureaus geen verschil van inzicht meer dat er voor de bouw van een supermarkt in Ter Borch voldoende distributieplanologische ruimte in het verzorgingsgebied is. Over de grootte van de supermarkt bestaat verschil van inzicht. De stelling dat de effecten van een supermarkt van 2.000 m2 winkelvloeroppervlak substantieel zijn maar dat voor een supermarkt van 1.200 m2 (N.B. DTNP noemt een supermarkt van 1.100 tot 1.400 m2 winkelvloeroppervlak) wel voldoende draagvlak in het verzorgingsgebied is, nemen wij niet over. Het gemeentebestuur mag niet op de stoel van de ondernemer gaan zitten. Als er ondernemers zijn die kansen zien in de exploitatie van een supermarkt van 2.000 m2 winkelvloeroppervlak dan mag de gemeente de komst van de supermarkt niet verhinderen met als argument dat er overcapaciteit zou zijn. Ondernemers dienen te concurreren met andere bedrijven (offline en online) en consumenten moeten zelf in de gelegenheid worden gesteld hun keuze te maken. Fullservice-supermarkten worden steeds groter. Naar de huidige maatstaven zijn fullservice-supermarkten van 1.200 m2 winkelvloeroppervlakte te klein. Zij hebben een te weinig gedifferentieerd aanbod om voor de consument aantrekkelijk te blijven. Er is enerzijds sprake van uitval aan de onderkant (de kleine reguliere buurt- en dorpsverzorgende supermarkten) en anderzijds opwaardering aan de bovenkant (vergroting/relocatie). Deze ontwikkeling is niet te stuiten en heeft ook een bedrijfseconomische achtergrond. Door de druk op de prijzen en daarmee op de marges moeten traditionele buurt- en wijksupermarkten een hogere omzet realiseren om rendabel te blijven. Anderzijds hebben consumenten steeds meer de neiging om te kleine supermarkten voorbij te rijden om uit complete assortimenten te kunnen kiezen”.*

De indieners van de zienswijze hebben geen concrete feiten en omstandigheden aangedragen waaruit blijkt dat het DPO geen objectieve analyse bevat. Een aantal ondernemers heeft wel een economisch belang bij het niet doorgaan van de plannen voor de supermarkt en een aantal omwonenden een persoonlijk belang.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

261. *Strijd met artikel 3.25, lid 6 van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe. Ingevolge genoemd artikel voorziet een ruimtelijk plan niet in nieuwe locaties voor detailhandel, voor zover dit ten koste gaat van het bestaande kernwinkelgebied. Dit begrip wordt gedefinieerd als: “het aaneengesloten*

gebied in bestaand stedelijk gebied dat als het belangrijkste winkelcentrum kan worden aangemerkt, zowel wat betreft het aantal winkels als het winkelassortiment”.

Reactie ad 261.

Met verwijzing naar onze reactie op zienswijze nummer 259 hebben gedeputeerde staten ingestemd met het initiatief. Verder wordt in de zienswijze niet aangetoond dat de komst van de supermarkt ten koste gaat van het kernwinkelgebied. Dit vergt meer dan louter omzetverlies (Vgl. ABRvS 20 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2062). Artikel 3.25, lid 6 van de POV lijkt meer te zien op het tegengaan van reguliere handel op perifere locaties, getuige ook de uitzondering op de regel ingevolge artikel 3.25, lid 7 van de POV. Een supermarkt speelt daarin een andere rol omdat deze voorziet in eerste levensbehoeften. Het is onjuist om deze bepaling als een strengere eis aan het distributieplanologisch onderzoek te zien, juist omdat dit nadrukkelijk niet de bedoeling van de verordening is.

262. *Opgemerkt wordt dat de verkeersveiligheid niet is gewaarborgd. Wij begrijpen de zienswijze zo dat artikel 3.3, onder d, onder 2, van de planregels niet zou volstaan wat betreft de veiligheid in relatie tot het laden en lossen. De uitzondering voor laad- en lostijden tijdens de schoolvakanties gaat niet ver genoeg. Een planregel die uitgaat van een leeg schoolgebouw wordt doelmatiger geacht. De schooltijden van de basisschool kunnen wijzigen. De regels voorzien daarin niet.*

Reactie ad 262.

Naar onze mening is het bij overname van het voorstel lastig te bepalen of de uitzondering zich voordoet, dus is het ook lastiger om deze bepaling te handhaven. Om soepel te kunnen inspelen op eventuele wijziging van de schooltijden stellen wij wel de volgende wijziging voor.

Voorgesteld besluit.

Aan de zienswijze wordt tegemoetgekomen door aan artikel 3 van de regels een reguliere ontheffingsmogelijkheid met omgevingsvergunning toe te voegen waarbij de specifieke tijden met reguliere omgevingsvergunning kunnen worden gewijzigd wanneer de schooltijden wijzigen (**wijzigingsvoorstel 9**). De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

263. *De omwonenden maken zich zorgen over de verkeersveiligheid op het parkeerterrein als het gaat om de doorgaande fietsroutes van en naar de school.*

Reactie ad 263.

We kunnen de omwonenden hierin niet volgen, omdat – ingevolge artikel 3.3, onder d, onder 2, van de regels – juist op de tijdstippen dat de kinderen van en naar school gaan en naar verwachting dus van de fietsverbinding gebruik maken, geen bevoorradingsverkeer plaatsvindt. Er zijn tal van andere mogelijkheden om via de reguliere fietspaden te scholen te bereiken. In zoverre gaat de verwijzing naar de uitspraak van de ABRvS van 17 juli 2013 (ECLI:NL:RVS:2013:307) niet op. Er is immers al sprake van het toepassen van venstertijden voor laden en lossen rond de tijd dat de scholen beginnen en eindigen.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

264. *De door de gemeenteraad vastgestelde “norm” van 6.000 motorvoertuigen per etmaal zal met de komst van de supermarkt worden overschreden.*

Reactie ad 264.

Zie onze uitvoerige reactie op de zienswijzen nummers 22 tot en met 40a en de daaraan voorafgaande opmerkingen bij “algemeen”. De zienswijze mist feitelijke grondslag.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

265. *Het plan leidt tot geluidsoverlast. In de berekeningen van Peutz had uitgegaan moeten worden van 7 vrachtwagens per etmaal voor de bevoorrading in plaats van 4 vrachtwagens.*

Reactie ad 265.

Verwezen wordt naar onze uitvoerige reactie op de zienswijzen nummers 41 en 64.

Voorgesteld besluit.

Zie de wijzigingsvoorstellen 1 tot en met 5, 7 en 8. De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

266. *Er zijn betere alternatieven.*

Reactie ad 266.

Zie onze reactie op zienswijze nummer 257.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

267. *De omwonenden wijzen op het gewijzigde beeldkwaliteitsplan ten opzichte van de versie uit 2008. Zij begrijpen niet dat dit zomaar kan wijzigen en verzoeken om van vaststelling van het plan af te zien. Uit de stedenbouwkundige impressie blijkt niet dat er verschillende hoogtes zijn in geveldelen.*

Reactie ad 267.

Aangezien het geldende beeldkwaliteitsplan niet voorziet in een supermarkt is besloten om een afzonderlijk BKP te maken en dat met het bestemmingsplan c.a. in ontwerp ter inzage te leggen. Op die manier kan geen misverstand ontstaan welk welstandsregime op de nieuwbouw van toepassing is.

In hoofdstuk 3.3 wordt hieraan uitvoerig aandacht besteed. Voor zover dit relevant is zien wij in de impressie wel verschil in hoogtes. Het bouwplan is getoetst en goedgekeurd door het Welstandstoezicht ten teken dat het bouwplan zowel op zich als in relatie tot de bestaande omgeving voldoet aan redelijke eisen van welstand. Na de vaststelling van het BKP door de gemeenteraad leggen wij het bouwplan nog een keer ter beoordeling aan het welstandstoezicht voor.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

268. *De indieners van een zienswijze merken op dat het bouwplan een oppervlakte zou hebben van 3.000 m2. Uit dit oppervlak volgt dat alle functies op de begane vloer moeten worden gerealiseerd en dat stemt niet overeen met het beeldkwaliteitsplan.*

Reactie ad 268.

Uit het beeldkwaliteitsplan volgt alleen dat **bij voorkeur** functies worden gestapeld. Volgens artikel 3.3, onder b, van de planregels is het winkelvloeroppervlak alleen toegestaan op de begane vloer. Het bestemmingsplan is van hogere orde. Daarom zien wij geen aanleiding tot aanpassing van het beeldkwaliteitsplan.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

269. *De indieners van een zienswijze wijzen op artikel 10, onder A, onder 2 van de planregels op grond waarvan burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning kunnen verlenen "voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in lid 1 met maximaal 10%. Zij stellen voorts dat dit ertoe zou kunnen leiden dat het winkelvloeroppervlak zou kunnen worden vergroot.*

Reactie ad 269.

De onderhavige planregel is een overgangsrechtelijk bepaling m.b.t. bouwwerken, heeft geen betrekking op gebruik en is conform het bepaalde in artikel 3.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. De afwijkingsbevoegdheid geldt voorts alleen voor bouwwerken als bedoeld in het eerste lid van de betreffende planregel, dus voor reeds aanwezige of vergunde bouwwerken ten tijde van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan. De supermarkt is niet aan te merken als een dergelijk bouwwerk, dus de afwijkingsregel is daarop niet van toepassing. In artikel 3.3, lid a van de regels is expliciet vermeld dat er "maximaal één supermarkt is toegestaan met een maximaal winkelvloeroppervlak van 2.000 m2 en een maximum bruto-vloeroppervlakte van 3.000 m2. De winkelvloeroppervlakte is aangegeven op de in de bijlage bij de regels opgenomen plattegrond van de supermarkt". Er bestaat geen afwijkingsregel met betrekking tot dit gebruik.

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

270. *De omwonenden stellen dat de inrit die uitsluitend is bedoeld voor vrachtwagens niet voldoende is gewaarborgd met de aanduiding "ontsluiting" en artikel 3.3, onder d, onder 3, van de planregels in combinatie met de inritvergunning d.d. 1 februari 2018. Er zou een verkeersbesluit nodig zijn.*

Reactie ad 270.

Uit paragraaf 4.5.5. van de toelichting op het bestemmingsplan blijkt dat er voorzieningen worden getroffen om het technisch onmogelijk te maken voor personenauto's om gebruik te maken van deze inrit. Het bestemmingsplan staat het creëren van deze voorzieningen toe. Wij stellen voor om aan de zienswijze tegemoet te komen zoals onderstaand is aangegeven. Ten aanzien van de keus voor deze inritconstructie,

waarvan omwonenden stellen dat de logica ontbreekt, wijzen wij op het rapport van Sweco waarin (onder meer) de ontsluitingen zijn onderzocht en de keuze voor de inritten is onderbouwd. De stelling dat de uitritconstructie niet logisch is wordt niet met een deskundig tegenonderzoek onderbouwd.

Voorgesteld besluit.

Aan de omgevingsvergunning, onderdeel "bouwen van een bouwwerk" dat ook de aanleg van het parkeerterrein omvat, wordt het voorschrift verbonden dat – voordat het parkeerterrein in gebruik wordt genomen - er ten genoeg van burgemeester en wethouders voorzieningen moeten zijn getroffen om het inrijden van personenauto's via de inrit aan de Ter Borchlaan in de gemeente Groningen tegen te gaan (**wijzigingsvoorstel 10**). De zienswijze wordt voor het overige afgewezen.

271. *De omwonenden vrezen na realisering van het voorliggende plan, omdat de terreinverlichting na het sluiten van de supermarkt uitgaat ter voorkoming van lichthinder, tot overlast van hangjongeren zou kunnen leiden.*

Reactie ad 271.

Wij vinden dat het belang van het voorkomen van lichthinder zwaarder weegt dan de niet aannemelijk gemaakte vrees voor hangjongeren, temeer aangezien het onbebouwde terrein nu ook onverlicht is. Bovendien volgt uit de uitspraak van de ABRvS d.d. 4 september 2013 (ECLI:NL:RVS:2013:1021) dat de vrees voor hangjongeren niet ruimtelijk relevant is. *"Voor zover appellanten vrezen voor verloedering van de buurt en overlast van hangjongeren door de komst van, kunnen deze aspecten niet bij een bestemmingsplanprocedure aan de orde zijn omdat het tegengaan van de verloedering en overlast niet een kwestie van ruimtelijke ordening maar een kwestie van handhaving van de openbare orde is".*

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

Onderdeel "distributieplanologische aspecten".

De ingediende zienswijzen hebben wij via de initiatiefnemer geanonimiseerd om advies voorgelegd aan het Bureau Stedelijke Planning, de opsteller van het DPO. Het advies is als bijlage II bij deze nota gevoegd. Hieronder volgt het advies, waarmee wij instemmen.

Reactie ad 73 en 272.

1. Algemene punten vooraf.

De geprojecteerde supermarkt in Ter Borch is te kwalificeren als een nieuwe stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 1.1.1 lid 1 aanhef en onder i van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Hierop is artikel 3.1.6 lid 2 Bro van toepassing, ook wel genoemd de Ladder voor Duurzame Verstedelijking. De ladder eist dat de behoefte aan de nieuwe voorzieningen aannemelijk worden gemaakt en dat de ruimtelijke effecten inzichtelijk worden gemaakt. Voor de effecten is het in de afweging relevant of het initiatief leidt tot ongewenste ruimtelijke effecten in termen van zodanige overcapaciteit van voorzieningen dat er via de weg van leegstand sprake is van een onaanvaardbare aantasting van het woon-, leef- en ondernemersklimaat. Voor het aannemelijk maken van de behoefte wordt veelal een distributieplanologisch onderzoek ingezet (DPO).

Een DPO is een geïkt en veel gebruikt instrument om in kwantitatieve zin een uitspraak te doen over de behoefte aan (nieuw) winkelaanbod. In de rekenmethode worden vraag en aanbod met elkaar geconfronteerd. De vraagzijde bestaat uit het aantal inwoners van het gebied in kwestie, hun gemiddelde bestedingen, de mate waarin zij georiënteerd zijn op winkels in het eigen gebied (koopkrachtbinding) en de mate waarin consumenten "van buiten" aankopen doen in dat gebied (koopkrachttoevloeiing). Deze variabelen leiden tot een totale (gerealiseerde of te realiseren) detailhandelsomzet.

De **koopkrachtbinding** betreft het aandeel van de bestedingen van de inwoners van een bepaald gebied dat terecht komt bij de winkels in datzelfde gebied. Als de binding 70% betreft, komt van elke euro die de inwoners besteden, 70 cent terecht bij winkels in het gebied. De overige 30 cent (30%) besteden zij in winkels buiten het verzorgingsgebied of via internet. Dit is de koopkrachtafvloeiing. Binding en afvloeiing zijn samen altijd 100%.

De **koopkrachttoevloeiing** betreft het aandeel van de omzet van de winkels in een bepaald gebied dat voor rekening komt van inwoners van buiten het gebied. Als de toevloeiing 10% betreft komt van elke euro die de winkels in het gebied omzetten 10 cent van inwoners die niet in het gebied wonen.

De **aanbodzijde** betreft het gevestigde winkelaanbod. Door de totale omzet (de vraagzijde) te confronteren met het gevestigde winkelaanbod (de aanbodzijde) ontstaat de vloerproductiviteit (de omzet in € per m² winkelvloeroppervlak). Die vloerproductiviteit wordt vervolgens vergeleken met het landelijk gemiddelde,

waardoor een beeld ontstaat van het functioneren van de winkels in een gebied. Functioneren zij beter, dan duidt dat op een indicatieve marktruimte. Is het lager, dan is sprake van een indicatief overaanbod.

2. Reactie op second opinion supermarkt Ter Borch.

Naar aanleiding van de versie van het rapport van BSP uit 2016 heeft DTNP een second opinion opgesteld in opdracht van de Ondernemersvereniging Eelde-Paterswolde Zakelijk. Daarin is enerzijds het rapport van BSP beoordeeld en anderzijds een eigen beoordeling gedaan van het supermarktinitiatief. Overigens is er naderhand door BSP een tweede rapportage opgesteld. De actualisatie van het rapport is met het bestemmingsplan in ontwerp ter inzage gelegd. In de Notitie inspraak en overleg en de toelichting op het bestemmingsplan wordt uitvoerig op de second-opinion van DTNP gereageerd. Aangezien bij de zienswijze tegen het ontwerpbestemmingsplan geen nieuwe "second-opinion van DTNP is gevoegd herhalen wij onze eerdere conclusies kort samengevat nog eens.

a. Conclusie behoefte nieuwe supermarkt.

DTNP komt tot de conclusie dat er voldoende marktruimte is voor een volwaardige supermarkt. Een supermarkt van 2.000 m² wvo acht DTNP echter te groot voor het verzorgingsgebied. DTNP concludeert dat er voldoende marktruimte is voor een supermarkt van 1.300 m² wvo.

b. Conclusie effecten op bestaande structuur.

DTNP berekent een omzetverdringing van 12% voor het bestaande aanbod. De verdringingseffecten worden door DTNP niet nader gemotiveerd.

c. Methodiek.

Het feit dat DTNP de supermarkt te groot acht voor het verzorgingsgebied hangt samen met de keuzes die worden gemaakt in de analyses. Onderstaand worden die verschillen inzichtelijk gemaakt.

I. Onderzoeksgebied.

Voor het bepalen van de behoefte is het onderzoeksgebied relevant. DTNP heeft hetzelfde gebied afgebakend als BSP. DTNP splitst het onderzoeksgebied echter op in een primair en een secundair gebied. Die onderverdeling wordt later toegepast bij het bepalen van de koopkrachtbinding.

II. Kengetallen bestedingen en vloerproductiviteit.

BSP en DTNP hanteren dezelfde bron voor kengetallen voor bestedingen en vloerproductiviteit. Deze zijn afkomstig van detailhandel.info.nl en zijn door de adviesbureaus in dit werkveld (waaronder BSP en DTNP) onderling afgestemd. Alle bureaus hebben zich eraan gecommitteerd om te voorkomen dat hierover getwist kan worden. DTNP corrigeert de bestedingen direct voor inkomen; BSP doet dat in berekeningen. Dat heeft geen invloed op de uitkomsten van de berekening.

III. Inwonertal.

DTNP hanteerde in 2016 in haar marktruimteberekening voor het primaire gebied een inwonertal van 4.200; het gemiddelde tussen het huidige aantal en de maximale situatie van 4.860 met als motivering dat met het gemiddelde recht wordt gedaan aan de groei van het inwonertal van Ter Borch en aan de bevolkingskrimp (doordat kinderen uit huis gaan) tijdens de exploitatieperiode van de supermarkt. Daarbij zijn de volgende kanttekeningen te plaatsen.

1. De keuze voor het gemiddelde tussen het huidige inwonertal en het "maximale" inwonertal is willekeurig. Bijvoorbeeld: als we dezelfde methode hanteren van 3.745 inwoners in 2018 en het gemiddelde nemen van de huidige situatie en de maximale situatie, valt het gemiddelde aantal inwoners hoger uit (4.303 inwoners in plaats van 4.200 inwoners);
2. DTNP houdt geen rekening met het feit dat de looptijd van een bestemmingsplan 10 jaar is en dat daarvoor een ruimtelijke onderbouwing in de vorm van een bestemmingsplan wordt gemaakt;
3. Het verschil in het aantal inwoners heeft overigens geen grote invloed op de uitkomsten. Als BSP met 9.400 inwoners in plaats van met 10.060 inwoners had gerekend, zou de uitbreidingsruimte maar 130 m² wvo lager zijn uitgevallen en waren de conclusies niet volstrekt van een andere orde. In het rapport van BSP d.d. 25 maart 2017 is gerekend met de nieuwste inzichten op het gebied van het inwonertal. Daarin is ook benoemd dat de hoge woonbezetting in Ter Borch indicatief na 2030 zal afnemen. Omdat het onderzoek zich moet richten op de periode tot 2028, is de afname niet relevant.

IV. Koopkrachtbinding en koopkrachttoevloeiing.

1. De door DTNP gehanteerde koopkrachtbinding en koopkrachttoevloeiing (koopstromen) hebben nauwelijks invloed op de uitkomsten van het DPO. DTNP rekent alleen met de koopstromen op de supermarkt in Ter Borch en BSP rekent met de totale koopstromen op de winkels in het verzorgingsgebied;

2. DTNP hanteert in haar marktruimteberekening een binding van 70% voor het primaire gebied en 35% voor het secundaire gebied op de supermarkt in Ter Borch. Gemiddeld gaat het om een koopkrachtbinding van 51%; dat betekent dat van elke euro aan dagelijkse bestedingen door inwoners van het verzorgingsgebied, 51 eurocent bij de nieuwe supermarkt in Ter Borch terecht komt. DTNP heeft een gemiddelde van 52% gehanteerd, terwijl narekenen van de tabel op pagina 5 leert dat het gewogen gemiddelde een kleine 51% is;
3. BSP gaat uit van een koopkrachtbinding van 70% voor het hele gebied. Dat betekent dat van elke euro die de inwoners besteden in winkels met een dagelijks aanbod, 70 eurocent terecht komt bij winkels in het verzorgingsgebied. Dat is niet alleen bij de toekomstige supermarkt in Ter Borch, maar ook bij de supermarkt van Albert Heijn aan de Von Suttnerstraat in Groningen;
4. DTNP hanteert voor koopkrachttoevoering een percentage van 5%, BSP hanteert 10%. DTNP onderbouwt niet waarom de keuze van 5% meer gerechtvaardigd is dan 10%. Voor 10% is gekozen op basis van ervaringen elders waar aan de rand van stedelijk gebied, op een goed bereikbare locatie een volwaardige en moderne supermarkt is gerealiseerd. Het betekent dat de supermarkt 10% van de omzet buiten het verzorgingsgebied haalt.

V. Berekening voor supermarktsector versus dagelijkse sector.

1. DTNP maakte in 2016 een berekening voor de supermarktsector. BSP heeft in het rapport van 25 maart 2017 een berekening gemaakt voor zowel de dagelijkse sector als de supermarktsector. De uitkomsten van de berekeningen voor de supermarktsector ontlopen elkaar nauwelijks (BSP 1.305 m² wvo en DTNP 1.355 m² wvo) en laten zien dat er meer dan voldoende kwantitatieve ruimte is voor een volwaardige supermarkt;
2. BSP heeft een meervoudige toets (dagelijkse sector en supermarktsector) verricht omdat er in het verzorgingsgebied (met uiteindelijk ruim 10.000 inwoners) geen volwaardige dagelijkse clusters aanwezig zijn en dus voor die volwaardige clusters (o.a. Paterswolde en Overwinningsplein Groningen) een relatief grote afstand moet worden afgelegd. In Ter Borch zal geen volwaardige dagelijkse cluster worden gerealiseerd, maar een wijkverzorgende supermarkt. Een dergelijke meervoudige toets is gangbaar in gebieden met geen of weinig dagelijks aanbod;
3. Door de maatvorming van de supermarkt zal deze echter wel een bovengemiddelde omvang en variëteit aan assortimentsgroepen kunnen huisvesten (vers, drank- en drogisterijartikelen e.d.). Dit in vergelijking tot een supermarkt met een maatvoering van 1.200 m² winkelvloeroppervlak. Daarmee kan de beoogde supermarkt een functie vervullen die anders door een kleinere supermarkt in combinatie met (vers)speciaalzaken zou moeten worden vervuld.

VI. Effecten.

1. Voor de effecten gaat DTNP ervan uit dat € 1,0 miljoen van de omzetclaim wordt opgevangen door inwonergroei. Zie ook kanttekeningen onder het kopje "inwonertal". DTNP berekende dat 90% van de overige omzet ten koste gaat van het bestaande aanbod in de omgeving. BSP gaat ervan uit dat 50% van de overige omzet ten koste van bestaand aanbod in de omgeving. De methode is vergelijkbaar. DTNP spreidt de omzeteffecten uit over een groter gebied met logischerwijs een groter aanbod aan supermarkten. Een groter effect wordt dus over meer aanbieders verdeeld;
2. Per saldo zijn de effecten die DTNP (12,4%) en BSP (15,5%) berekenen vergelijkbaar. DTNP maakt echter niet inzichtelijk hoe het effect geïdentificeerd moet worden en welke winkels welke effecten kunnen verwachten. BSP heeft op de pagina's 35 en 36 van het rapport d.d. 25 maart 2017 inzichtelijk gemaakt hoe het huidige relevante aanbod in de huidige situatie functioneert, wat de effecten zijn per supermarkt en hoe de winkels functioneren na de komst van de nieuwe supermarkt in Ter Borch. Slotsom is dat geen van de nieuwe supermarkten in hun toekomstperspectief bedreigd worden.
3. **Reactie op de zienswijzen van Bierens Van Boven Advocaten.**
Kort samengevat worden in de zienswijze de volgende standpunten verkondigd:
 - a. Met de uitbreiding van de Jumbo aan het Overwinningsplein in Groningen is geen rekening gehouden;
 - b. Er is geen onderzoek gedaan naar andere planologische mogelijkheden voor een supermarkt in de regio;
 - c. Het aanbod van vers speciaalzaken en drogisterijen is niet inzichtelijk gemaakt, terwijl wel is gesteld dat de supermarkt voorziet in de behoefte aan een versspeciaalzaak en een drogisterij;
 - d. Het is niet inzichtelijk waarom Hoogkerk, Haren en Zuidlaren niet zijn meegenomen in het onderzoek;
 - e. De gemiddeld berekende effecten liggen op maar liefst 15,5% en dat is dubbel zoveel als in het eerste rapport van 2016;

- f. Gesteld wordt dat het effect een overschatting is omdat realistische plannen en planologische mogelijkheden niet zijn meegenomen.

Reactie ad a.

Het verzorgingsgebied van de supermarkt wordt afgebakend op basis van de functie, de maatvoering en de ligging van de beoogde supermarkt in relatie tot die van het bestaande supermarktaanbod. Voor het behoefteonderzoek is de plancapaciteit binnen het verzorgingsgebied relevant. In dit geval is er geen sprake van plancapaciteit van supermarkten (of ander dagelijks aanbod) in het verzorgingsgebied, maar daarbuiten wel. Het uitbreidingsplan van Jumbo op het Overwinningsplein in de gemeente Groningen is in dit geval relevant. Het initiatief Jumbo is niet in het verzorgingsgebied gesitueerd, maar heeft daar wel invloed op. De invloed van het initiatief Jumbo is in de berekeningen meegenomen door uit te gaan van een koopkrachtbinding van 70% en een toevloeiing van 10%. De koopkrachtbinding van 70% betekent dat er een koopkrachtafvoeiing is van 30%, een omvang die de toevloeiing ver overstijgt. Het hanteren van een afvoeiing die groter is dan de toevloeiing duidt op een voorzichtige aanname. Die 30% komt met name ten goede aan de supermarkten rondom het vastgestelde verzorgingsgebied, waaronder de uit te breiden Jumbo aan het Overwinningsplein. Ook DTNP houdt in de koopkrachtbinding van de inwoners van het secundaire gebied rekening met het Overwinningsplein (pagina 5).

Ad b.

Uit de pagina's 21 en 22 van het rapport van BSP van maart 2017 volgt dat bij de beoordeling van de distributieve ruimte wel rekening is gehouden met relevante supermarktontwikkelingen en daarmee met andere realistisch te achten planologische mogelijkheden voor een supermarkt. Zo is rekening gehouden met de uitbreidingsplannen van AH Van Lenneplan Groningen en de Jumbo aan het Overwinningsplein in Groningen.

Ad c.

Het aanbod versspeciaalzaken en drogisterijen is wel meegenomen in het relevante aanbod van de distributieve onderbouwing en bedraagt circa 100 m² vvo (zie het verschil in de rij "gevestigd aanbod in m² winkelvloeroppervlak" in tabel 6 op pagina 20 en tabel 7 op pagina 30 van het rapport van BSP van maart 2017). Ook wordt op pagina 18 benoemd waar de inwoners van Ter Borch hun dagelijkse boodschappen kunnen doen, waarbij ook de versspeciaalzaken en drogisterijen worden benoemd. Verder is van belang, dat BSP in zijn onderzoek niet alleen een behoeftetoets voor de supermarktsector heeft uitgevoerd, maar ook voor de volledige dagelijkse sector (dus inclusief speciaalzaken zoals door de concurrenten is genoemd). Die meervoudige toets is verricht omdat er in het verzorgingsgebied (met uiteindelijk ruim 10.000 inwoners) geen volwaardige dagelijkse clusters aanwezig zijn en er ook voor die volwaardige clusters (o.a. Paterswolde en Overwinningsplein) een relatief grote afstand (alleen al hemelsbreed 2 kilometer) moet worden afegelegd. In Ter Borch zal geen volwaardige cluster worden gerealiseerd, maar een wijkverzorgende supermarkt. Door de maatvoering van de beoogde supermarkt zal deze echter wel een bovengemiddelde omvang en variëteit aan assortimentsgroepen kunnen huisvesten (vers-, drank- en drogisterijartikelen e.d.) in vergelijking met een supermarkt met een maatvoering van bijv. 1.200 m².

Ad d.

Hoogkerk, Haren en Zuidlaren zijn niet meegenomen in het onderzoek omdat ze blijkens een consultatie in de markt niet of nauwelijks een rol spelen in de oriëntatie van de inwoners van Ter Borch en Groningen-zuidwest. Deze afweging is opgenomen op pagina 21 van het rapport van BSP uit 2017. De indieners van een zienswijze onderbouwen verder niet waarom een onderzoek naar Hoogkerk, Haren en Zuidlaren relevant zou kunnen zijn. In dit verband merken wij op dat volgens de jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State het in ieder geval niet aannemelijk wordt geacht dat supermarkten in hetzelfde verzorgingsgebied werkzaam zijn, wanneer er op kortere afstand verschillende supermarkten gelegen zijn, waarvan in de onderhavige situatie sprake is (ECLI:NL:RVS:2014:1758). Volgens de Nota van toelichting op het gewijzigde artikel 3.1.6, lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening is het primair aan het gemeentebestuur om te bepalen tot welk gebied de onderbouwing van de behoefte zich uitstrekt.

Ad e.

In de rapportage uit 2016 is de omzetclaim van de nieuwe supermarkt afgezet tegen een groter aantal supermarkten, waardoor de gemiddeld berekende effecten lager zijn dan in de rapportage van BSP uit 2017, waar specifiek is ingezoomd op het relevante supermarktaanbod. Dat betekent overigens niet dat de effecten onderschat zijn; het gaat immers om gemiddelde effecten. Ook in de rapportage van BSP uit 2016 werd kwalitatief beschreven waarvan de mate van verdringing afhangt en welke supermarkten de meeste effecten zullen ondervinden.

Ad f.

In het DPO zijn specifiek de effecten van het initiatief in Ter Borch onderzocht. Een effectmeting vindt altijd plaats op basis van de situatie in het hier en nu. Ook DTNP gebruikt deze methode. Dit is een gebruikelijke berekeningsmethode voor onderzoeksbureaus. Daar waar de indieners in de zienswijze enkel benadrukken dat het gemiddelde nadelig effect substantieel zal zijn en zal leiden tot een verlies aan een bovenlokale functie, wijzen wij erop dat volgens de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 mei 2016 (ECLI:NL:RVS:2016:1295) de omstandigheid dat een ruimtelijke ontwikkeling zal leiden tot een marktverschuiving in een bepaald branche, op zichzelf niet betekent dat de ontwikkeling in strijd is met artikel 3.1.6, tweede lid, Bro. Het gaat om de vraag of een ruimtelijke ontwikkeling (al dan niet) leidt tot een vanuit oogpunt van een goede ruimtelijke ordening onaanvaardbare leegstand. Dit laatste gevolg wordt ook niet betoogd en volgt ook niet nadrukkelijk uit het DTNP- rapport d.d. 13 september 2016. Er is wat dat betreft geen strijd met de Ladder voor Duurzame Verstedelijking. Ook BSP benadrukt in zijn notitie van 22 oktober 2018 (pagina 10), dat geen van de bestaande supermarkten in zijn toekomstperspectief wordt bedreigd met de komst van de nieuwe supermarkt.

Toegepaste wiskundige analyse.

Vanaf hier citeren wij uit de notitie van BSP van 22 oktober 2018 in reactie op de zienswijze van De Haan Advocaten.

Een deel van de zienswijze richt zich op het rapport "Distributieve toets en effecten supermarkt Ter Borch" 2017 van Bureau Stedelijke Planning. Onderdeel van de zienswijze is een toegepaste wiskundige analyse door de indieners van een zienswijze genoemd onder 73 op een aantal onderdelen van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking. Er komen in de zienswijzen verschillende metrages naar voren als alternatieve behoefte/uitbreidingsruimte, te weten:

- *Een behoefte van circa 600 m² op pagina 7 van de zienswijze (aan de hand van een analyse met als uitkomst 577 m² wvo supermarkt op pagina 13 van de zienswijze);*
- *Een behoefte (aan de hand van de analyses met als uitkomst 1.480 m² wvo dagelijks en 1.193 m² wvo supermarkt in paragraaf 2.2 van bijlage A.*

Reactie.

Het is onduidelijk waarom er twee verschillende metrages worden gebruikt. De door DTNP berekende uitbreidingsruimte van 1.300 m² winkelvloeroppervlak laat immers zien dat er ruimte is voor een volwaardige supermarkt. In de reactie van BSP komt het onderwerp "distributie-planologie" en de verschillende benaderingen tussen BSP en DTNP uitvoerig aan de orde.

Conclusie effecten op de bestaande structuur.

In de zienswijze wordt een verdringing voor Albert Heijn Paterswolde (19%) en Albert Heijn Van Suttnerstraat Groningen (20%) berekend. De conclusie is "dat dit de supermarkten misschien de kop niet zal kosten, maar het wel kritiek wordt voor de flankerende winkels in Paterswolde". De conclusie gaat voorbij aan het feit dat supermarkten belangrijke publiekstrekkingen zijn voor overige winkels in het gebied en daarmee dragers van winkelgebieden.

Methodiek.

Er is een zienswijze ingediend met drie bijlagen. Er zijn modellen toegepast met een hoog abstractiegehalte die ver van de werkelijkheid afstaan en soms onnavolgbaar zijn. Tevens zit er een aantal inconsequenties in het verhaal van de zienswijzen en de bijlagen.

Bij de reactie van BSP is dezelfde volgorde en indeling als de zienswijze aangehouden. Per onderdeel is eerst beschreven wat het standpunt uit de zienswijze is (soms ook met de daarbij behorende onderbouwing) met daarop de reactie van BSP.

Onderzoeksgebied (zienswijzen en bijlagen).

In de zienswijzen wordt hetzelfde verzorgingsgebied als BSP gehanteerd, maar is er een onderscheid gemaakt in primair verzorgingsgebied (Ter Borch, Piccardthof, Eelderwolde en Bruilweering) en secundair verzorgingsgebied (Hoorse Meer, Hoorse Park en Van Swieten).

Bevolkingsprognose/inwonertal (zienswijze blz. 9 t/m 11).

In de zienswijze wordt aangegeven dat het aantal inwoners in het primaire gebied met 1.071 inwoners groeit tot 2025 in plaats van de gehanteerde 1.320 inwoners uit het DPO van BSP.

Het totaal aantal inwoners komt daarmee op 9.806. In een berekening in bijlage A wordt een inwonertal van 9.995 gehanteerd. Voor het huidige inwonertal wordt soms 3.535 en soms 3.495 inwoners gehanteerd.

Reactie.

Waar die verschillen vandaan komen is niet duidelijk.

Het verschil voor het totale onderzoeksgebied is klein en heeft daarmee ook een beperkte invloed op de uitkomsten van het DPO. Als een inwonertal was gehanteerd van 9.806 in het DPO van BSP in plaats van 10.060 dan was de uitbreidingsruimte circa 50 m² winkelvloeroppervlak lager uitgevallen.

De behoefte (zienswijze pagina's 11 t/m 13).

In deze paragraaf wordt de behoefte aan de supermarkt berekend op basis van de potentiële omzet van een supermarkt van 1.600 m² winkelvloeroppervlak. Op basis daarvan wordt bepaald hoeveel inwoners daarvoor nodig zijn. Koopkrachttoevloeiing is hier onjuist geïnterpreteerd. Bij een koopkrachtbinding van 70% en koopkrachttoevloeiing van 10% is de toevloeiing geen 1/8 deel, maar 10% van de winkelomzet. Vervolgens wordt op basis van de afstanden een tweede berekening gedaan. De conclusie is dat voor 6.400 inwoners (we nemen aan dat het gaat om de inwoners van de wijken Piccardthof, Hoornse Meer en Hoornse Park) geen supermarkt nodig is, omdat bestaande winkels op een bepaalde afstand liggen.

Reactie.

Er is daarbij geen rekening gehouden met andere factoren, zoals de oppervlakte van de winkel en kwalitatieve aspecten van de winkel (bereikbaarheid, ontsluiting, parkeren). Omdat de conclusie is getrokken dat een groot deel van de inwoners in het verzorgingsgebied geen behoefte heeft aan een supermarkt, resteert in de laatste berekening een klein inwonertal, wat samen met de relatief lage binding, resteert in een beperkte behoefte van 577 m² winkelvloeroppervlak.

Supermarktdichtheid (bijlage B).

De supermarktdichtheid geeft een indicatie van het winkelaanbod binnen een bepaald gebied. De winkelvloeroppervlakte wordt daarbij afgezet tegen het aantal inwoners. De dekking in Nederland bedroeg anno 2016 250 m² wvo per 1.000 inwoners. In bijlage B wordt een alternatieve berekening gemaakt voor de supermarktdichtheid voor het secundaire verzorgingsgebied. Er wordt gesteld dat het secundaire verzorgingsgebied 3.925 m² wvo tot haar beschikking heeft op 5.200 inwoners (dekking van 755 m² per 1.000 inwoners).

Reactie.

De supermarkten die genoemd worden hebben niet alleen een functie voor het secundaire gebied, maar ook (minimaal) een functie voor de buurt/wijk waarin deze gevestigd zijn. Ook de inwoners van die buurten moeten daarom meegerekend worden. In dat geval hebben deze supermarkten minimaal een functie voor 17.685 inwoners en is sprake van een supermarktdekking van 222 m² wvo per 1.000 inwoners in de huidige situatie (berekening: 3.925: 17.685 x 1.000 = 222 m² wvo per 1.000 inwoners). Zie daarvoor de onderstaande tabel 1.

TABEL 1 SUPERMARKTDICHTHEID O.B.V. INWONERTAL 2016.

Buurt	Supermarkt	Vierkante meters	Inwoners
Hoornse Meer	AH Von Suttnerstraat	671	4.480
Hoornse Park	Geen	n.v.t.	715
Van Swieten	Geen	n.v.t.	5
Subtotaal secundair		671	5.200
Corpus Den Hoorn	Jumbo Overwinningsplein	709	4.495
De Wijert	AH Van Lennepstraat	1.130	4.765
De Wijert	Lidl Van Lennepstraat	790	Idem
De Wijert-Zuid	Aldi Merodelaan	625	3.225
Totaal		3.925	17.685

Effecten/Verdringing (zienswijze pagina's 13 en 14).

In de zienswijze wordt betoogd dat de effecten over een groter gebied worden uitgesmeerd en dat 50% van de beoogde omzet "in rekening wordt gebracht".

Reactie.

De effecten worden verdeeld over de supermarkten die nu een belangrijkere functie vervullen dan was bedoeld bij de oprichting. Naast hun "eigen inwoners" verzorgen ze immers ook de inwoners van het verzorgingsgebied (met name Ter Borch). Ze hebben in feite geprofiteerd van de afwezigheid van een volwaardige supermarkt in (de omgeving van) Ter Borch.

Er is gerekend met 50% omdat de omzet van een nieuwe winkel nooit één op één ten koste gaat van de omzet van winkels die in de huidige situatie primair een functie vervullen. De overige 50% komt versnipperd voor rekening van supermarkten van verder weg, andere foodaanbieders en marktverruiming.

Er wordt in de zienswijze specifiek voor AH Paterswolde en AH Von Suttnerstraat een berekening gemaakt op basis van een inschatting van de huidige binding van de inwoners van het verzorgingsgebied. Het totaal daarvan betreft 55%. De overige 45% wordt niet inzichtelijk gemaakt. In de zienswijze wordt de aanname gedaan dat de komst van een supermarkt naar Ter Borch de bestaande supermarkten wellicht niet de kop zal kosten, maar (het) wel kritiek wordt voor de flankerende winkels in Paterswolde. Deze conclusie is te kort door de bocht. Supermarkten zijn belangrijke publiekstrekkingen en daarmee dragers van winkelgebieden. Met name de afstand tot en zichtbaarheid vanaf de supermarkt zijn belangrijke indicatoren voor de overlevingskansen van speciaalzaken.

Marktruimte/Bestendinging (zienswijze pagina's 14 en 15).

In deze paragraaf wordt beweerd dat het dubieus is dat kengetallen voor de dagelijkse sector worden toegepast op de supermarktsector. In de paragraaf wordt de dagelijkse sector verkeerd geïnterpreteerd.

Reactie.

Diensten als een schoenmaker en kledingherstel maken geen onderdeel uit van de dagelijkse sector. De dagelijkse sector bestaat uit winkels in de verkoop van levensmiddelen (supermarkten en speciaalzaken) en persoonlijke verzorging (zoals een drogist). Circa 80% van de bestedingen in de dagelijkse sector komt bij de supermarkten terecht. Omdat in het verzorgingsgebied het overige aanbod ontbreekt, is het aannemelijk dat inwoners bovengemiddeld vaak hun aankopen met betrekking tot versproducten en persoonlijke verzorging doen in een daartoe uitgeruste supermarkt.

Koopkrachtbinding en – toevloeiing (bijlage A).

In bijlage A wordt geconcludeerd dat de gehanteerde koopkrachtbinding van 70% voor het hele gebied te hoog is. Er wordt door de inwoners een gemiddelde koopkrachtbinding van 37% berekend op basis van:

- De aanname aan de hand van een uitgebreide berekening dat voor het secundaire gebied een binding van 15% passend is;
- De aanname dat voor het primaire gebied 60% wel een juiste waarde is, zonder dat overigens te onderbouwen.

Reactie.

De uitgebreide berekening die leidt tot de binding van 15% van de inwoners is op een aantal onderdelen gestoeld op onduidelijke of foutieve aannames. Dat lichten wij als volgt toe.

De eerste stap is het toerekenen van de koopkrachtbinding van de buurten Hoornse Meer, Hoornse Park en Van Swieten (aangeduid als secundair gebied) aan de AH Von Suttnerstraat (zie 2.2.1 van bijlage A). Daarvoor is een theoretische omzet van de winkel berekend aan de hand van de oppervlakte en de landelijk gemiddelde omzet per m². Vervolgens wordt de aanname gedaan dat 1/8 deel (12,5%) van de omzet toevloeiing betreft (circa € 700.000,-) en 7/8 deel uit de buurten Hoornse Meer, Hoornse Park en Van Swieten komt (het secundaire gebied), wat neerkomt op een binding van 47%. Het niet duidelijk of het hier gehanteerde 1/8 deel toevloeiing een eigen aanname is of een verkeerde interpretatie van de door BSP gehanteerde 10% toevloeiing in relatie tot 70% binding.

In de berekeningen wordt voorbijgegaan aan het volgende:

1. AH Von Suttnerstraat heeft nu ook al een functie voor inwoners van het primaire gebied van het voorliggende initiatief (o.a. Ter Borch). Een toevloeiing van 12,5% is beperkt gezien de huidige functie van het primaire gebied (en daarnaast waarschijnlijk ook wat toevloeiing uit het noorden, maar dat valt buiten het onderzoeksgebied);
2. In de zienswijze wordt een aanname gedaan over de binding van het primaire gebied aan AH Von Suttnerstraat (pagina 14) van 15%. Als 15% van de bestedingen van de inwoners van het primaire gebied naar AH Von Suttnerstraat gaat, gaat het om een bedrag van € 1,1 miljoen. Dat is ruim meer dan de € 700.000,- toevloeiing waarvan in de bijlage bij de zienswijze wordt uitgegaan. Op dezelfde pagina 14 wordt ook een aanname gedaan over de binding van het primaire gebied aan AH Paterswolde (40%). Waar de overige 45% heen gaat wordt niet inzichtelijk gemaakt;
3. In het vervolg van de zienswijze (onderdelen 2.2.2 t/m 2.2.7 van bijlage A) wordt de overige 53% verdeeld over "bindingsverlies", het Overwinningplein, de Van Lennepleaan en het initiatief in Ter Borch. Met een onnavolgbare uitleg blijft daar 43% van over voor het winkelgebied en het initiatief in Ter Borch. De verdeling van die 43% wordt vervolgens op basis van zes indicatoren (zie 2.2.3 en 2.2.4) bepaald en uiteindelijk evenredig verdeeld over de drie winkelgebieden (elk 15%).

Samenvattend.

1. De inhoud van de zienswijzen overtuigt niet dat er geen behoefte is aan de ontwikkeling van een supermarkt in Ter Borch. Sterker nog, ook DTNP komt in haar second opinion tot de conclusie dat er behoefte is aan een volwaardige supermarkt. Het verschil in inzicht zit slechts in de maatvoering van de supermarkt, 1.300 m² wvo versus 2.000 m² wvo. Dat verschil in maatvoering is

ondergeschikt aan het belang van de supermarkt op deze locatie. De conclusies van de bureaus BSP en DTNP liggen dicht bij elkaar. Overigens dragen de ondernemers een alternatief aan dat alleen in maatvoering afwijkt van het initiatief;

2. *De inhoud van de zienswijzen overtuigt niet van het feit dat het initiatief leidt tot ongewenste ruimtelijke effecten in termen van zodanige overcapaciteit dat er via de weg van leegstand sprake is van een onaanvaardbare aantasting van het woon-, leef- en ondernemersklimaat;*
3. *Ook met realisering van een supermarkt in Ter Borch zal er bestaansrecht blijven voor het (supermarkt)aanbod binnen het verzorgingsgebied en blijft er voldoende ruimte voor volwaardig aanbod in de plaatsen rondom het initiatief.*

Voorgesteld besluit.

De zienswijze wordt afgewezen.

3. Samenvatting wijzigingen naar aanleiding van de bespreking van de zienswijzen.

1. De raadsbesluiten d.d. 27 september 2016 en d.d. 20 december 2016 worden als bijlage toegevoegd aan de toelichting op het bestemmingsplan (**wijzigingsvoorstel 1**);
2. Het kentekenonderzoek, de resultaten van de verkeerstellingen, de actualisatie van het verkeersmodel, het advies van Veilig Verkeer Nederland en de second-opinion van RoyalHaskoningDHV worden als bijlage aan de toelichting op het bestemmingsplan toegevoegd. De tekst van de toelichting op het bestemmingsplan wordt daarop aangepast en aan het vermelde op pagina 18 onder 3 van deze nota. In het m.e.r.- beoordelingsbesluit wordt naar deze rapporten verwezen (**wijzigingsvoorstel 2**);
3. Er worden voorzieningen getroffen zodat de doorgang van auto's tussen het parkeerterrein van de scholen en het parkeerterrein van de supermarkt en omgekeerd niet mogelijk is (**wijzigingsvoorstel 3**);
4. De uitritconstructies van de Woltsingel en het Zweerdeneiland worden aangepast in overeenstemming met het advies van Veilig Verkeer Nederland (**wijzigingsvoorstel 4**);
5. Het voet- fietspad ten noorden van de supermarkt wordt verbreed van 2.5 tot 3.00 meter (**wijzigingsvoorstel 5**);
- 5a. De wijzigingsvoorstellen 3, 4 en 5 worden opgenomen in het plan voor de aanpassing van de Borchsingel en in het bestemmingsplan;
7. Het advies van Peutz d.d. 6 september 2018 wordt aan de toelichting op het bestemmingsplan toegevoegd en de tekst van de toelichting en het m.e.r.- beoordelingsbesluit worden dienovereenkomstig aangepast (**wijzigingsvoorstel 7**);
8. De 1^e twee onderdelen van artikel 3.3, lid d onder 2 van de regels worden herschreven als volgt:
Het gebruik van de gronden en/of opstallen voor:
 - * Het laden en lossen ten behoeve van de detailhandelsactiviteiten buiten de in pandige voorzieningen; het laden en lossen dient in pandig en achter gesloten deuren plaats te vinden;
 - * Het laden en lossen ten behoeve van detailhandelsactiviteiten, op de volgende dagen van de week..... (**wijzigingsvoorstel 8**);
9. Aan artikel 3 van de regels wordt een reguliere ontheffingsmogelijkheid met omgevingsvergunning toegevoegd waarbij de specifieke tijden met reguliere omgevingsvergunning kunnen worden gewijzigd wanneer de schooltijden wijzigen (**wijzigingsvoorstel 9**);
10. Aan de omgevingsvergunning, onderdeel "bouwen van een bouwwerk" dat ook de aanleg van het parkeerterrein omvat, wordt het voorschrift verbonden dat – voordat het parkeerterrein in gebruik wordt genomen - er ten genoegen van burgemeester en wethouders voorzieningen moeten zijn getroffen om het inrijden van personenauto's via de inrit aan de Ter Borchlaan in de gemeente Groningen tegen te gaan (**wijzigingsvoorstel 10**).

4. Ambtshalve wijzigingen bestemmingsplan en overige besluiten.

1. De aanvraag om omgevingsvergunning, onderdeel “vellen of doen vellen van houtopstand” die ter inzage heeft gelegen wordt aangepast in die zin dat de aanvraag niet langer geldt voor de Gewone esdoorn en de Rode beuk waarvoor op 13 november 2018 kapvergunning is verleend en onherroepelijk geworden. Die bomen zijn inmiddels gekapt (**wijzigingsvoorstel 6**).
2. In paragraaf 4.5.3 van de toelichting staat dat op grond van artikel 2.5.30 van de Bouwverordening van de gemeente Tynaarlo er in voldoende parkeergelegenheid moet zijn voorzien. Met de inwerkingtreding van de Reparatiewet BZK en Koninkrijksrelaties 2014 op 29 november 2014 is echter de Woningwet gewijzigd en vanaf die datum is de grondslag vervallen om in de Bouwverordening stedenbouwkundige voorschriften, zoals parkeerregels, op te nemen. Sindsdien moet een parkeerregeling in het bestemmingsplan worden opgenomen (ABRvS 4 juli 2018, ECLI:NL;RVS:2018:2227). Het bestemmingsplan voorziet zelf in parkeerregels. Op grond van artikel 3.3 sub c van de planregels is het gebruik van de gronden voor een supermarkt immers uitsluitend toegestaan indien binnen de bestemming “Detailhandel – Supermarkt “187 parkeerplaatsen worden gerealiseerd en in stand gehouden. In zoverre biedt het bestemmingsplan zelf de waarborg dat in voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien. De toelichting is op dat onderdeel onjuist en wordt ambtshalve aangepast (**wijzigingsvoorstel 11**).
3. De aanpassingen aan de openbare infrastructuur zijn bijna overal in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan en er is daarom geen omgevingsvergunning, onderdeel “uitvoeren van een werk” nodig. In heroverweging blijkt dat op de verbeelding in het noordelijk deel van het plangebied ter hoogte van de bestaande gasleiding de bestemming “Groen” en de dubbelbestemming “Leiding-Gas” zijn opgenomen. Ingevolge artikel 6.5, sub a, onder 2, van de regels is het verboden zonder omgevingsvergunning een weg of een pad aan te leggen. Over de dubbelbestemming is een gedeelte van een nieuw fietspad geprojecteerd, dat afwijkt van het huidige fietspad.

In artikel 6.5, lid b onder 4 van de regels is vermeld dat het verbod niet van toepassing is op werken en/of werkzaamheden welke: *“mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning of mogen worden uitgevoerd krachtens de omgevingsvergunning die met toepassing van de gemeentelijke coördinatie-regeling als bedoeld in artikel 3.30 van de Wet ruimtelijke ordening voor het project ‘bouw supermarkt Ter Borch Eelderwolde’ na de vaststelling van het bestemmingsplan wordt verleend”*.

Het vorenstaande geeft ons aanleiding om voor het gedeelte fietspad in het noordelijk deel van het plangebied – na het in werking treden van het bestemmingsplan – ambtshalve aan het gemeentebestuur van Tynaarlo een omgevingsvergunning “uitvoeren werk of werkzaamheid” te verlenen. Aangezien het ontwerp niet ter inzage heeft gelegen, kan die vergunning niet mee in de coördinatie-regeling. Het plan voor aanpassing van de Borchsingel is met het bestemmingsplan zowel in de voorontwerp – als de ontwerpfase om advies voorgelegd aan Gasunie, maar er is geen advies of zienswijze uitgebracht. Wij zullen conform artikel 6.5, lid d van de regels formeel advies in te winnen bij Gasunie omtrent de vraag of door de voorgenomen werken of werkzaamheden de belangen van de leiding niet worden geschaad en welke voorwaarden dienen te worden gesteld om eventuele schade te voorkomen (**wijzigingsvoorstel 12**).

4. De tekst van de besluiten van burgemeester en wethouders die na de vaststelling van het bestemmingsplan worden genomen worden – daar waar nodig – aangepast aan de tekst van deze Nota zienswijzen en geactualiseerd (**wijzigingsvoorstel 13**).

5. Bijlagen.

- I. Zienswijze De Haan Advocaten en Notarissen met bijlagen.
- II. Rapport Supermarkt Tynaarlo-Ter Borch; reactie op zienswijzen van het Bureau Stedelijke Planning d.d. 22 oktober 2018.
- III. Notitie “reactie op zienswijzen omwonenden” van Peutz d.d. 6 september 2018.
- IV. Second-opinion verkeersaspecten supermarkt van RoyalHaskoningDHV d.d. 20 november 2018.
- V. Advies Veilig Verkeer Nederland.
- VI. Kentekenonderzoek Eelde-Paterswolde – Ter Borch van Roelofs d.d. 16 april 2018.
- VII. Actualisatierapport verkeersmodel Goudappel Coffeng d.d. 15 februari 2018;
- VIII. Resultaten verkeerstellingen in de periode 19 september 2016 tot en met 10 december 2018.